Poštnina plačana v gotovini.
Leto XV., štev. 167

Ljubljana, torek 24. julija 1934

Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Preokret v poljski vnanji politiki

V ospredju političnega zanimanja je sedaj vzhodni pakt in ostane bržkone še dolgo. Prvo presenečenje v tej veliki politični akciji francoske iniciative je prinesel Barthoujev poset v Londonu, ki je Anglijo tako popolnoma pregovoril k sodelovanju.

Britanski pristanek na neko idejo v Evropi veliko pomeni. To se je takoj pokazalo, kajti brž se je pridružilo drugo presenečenje, ko je tudi Italija pristala na vzhodni pakt ter mu obljubila svojo podporo, dasi ga je poprej s poudarkom odklanjala.

Na veliko osnovno presenečenje, namreč ono, ko je Rusija pristala na to zasnovo, niti ne mislimo posegati, omeniti pa jo želimo v tej zvezi, da se čim bolj pokaže dalekosežnost velikega političnega preobražanja, ki se vrši v Evropi.

Ko je akcija z vzhodnim paktom napredovala s tako naglimi koraki, se je seveda pozornost obrnila k Nemčiji, v pričakovanju, kaj bo storila ta država, ki je še vedno v središču splošnega evropskega zanimanja. Pri tem se je kar nekako prezrlo, da je tu še Poljska, ki je tudi napol velesila, vrh tega pa v centru onega področja, kateremu je znameniti projektirani pakt namenjen. In kar naenkrat se je izkazalo, da tudi Poljska gleda z nekakimi antipatijami na francosko zamisel, skoraj slično kot Nemčija, s katero se v tem pogledu le prečesto imenuje skupaj. Ne mislimo pa se danes v podrobnem baviti s poljskim zadržanjem, marveč porabimo to priliko, da se spomnimo nekaterih dejstev in pojavov iz preteklosti, katerih znanje nam more danes v marsikaterem pogledu služiti za kažipot.

Pred vsem moremo opozoriti, da se opaža v poljski javnosti znatna razcepljenost tudi glede vnanje politike. Odkar je bil sklenjen v Berlinu oni znameniti pakt o medsebojnem nenapadanju za dobo desetih let, se je opazila v poljski opoziciji močna kampanja zoper novo smer poljske vnanje politike. Poljska opozicija ne zaupa Nemčiji in se ne zanaša na trdnost danega miroljubnega zagotovila; na noben način pa noče pristati na to, da bi se temu zagotovilu na ljubo zapustile dosedanje smernice poljske vnanje politike. Izhodišče tega opozicionalnega stališča so pokrajine v zapadnih državnih predelih, tedaj tamkaj, kjer se je v toku zadnje zgodovinske dobe tako fatalno uveljavljala nemška nevarnost.

Sedanjemu režimu seveda ni treba, da bi se na mnenje opozicije ozíral, saj je nezavisen od nje. Zanj je odločilna volja šefa, starega maršala Pilsudskega. Ta šef, stari revolucionar, borec za poljsko svobodo, izhaja iz vzhodnih predelov, ki so bili do svetovne vojne v ruski posesti. Izhaja celo iz zemlje, ki je danes del republike Litovske, torej iz onih pokrajin, kjer mase prebivalstva sploh niso poljske, marveč litovskega, belo ali maloruskega pokolenja in je le plemiška plast ter del meščanstva poljskega rodu ali celo samo razpoloženja. Maršal Pilsudski je že pokazal enkrat, da bi želel te pokrajine v čim večjem obsegu priključiti Poljski. Dalje je njegov politični koncept v svetovni vojni temeljil na ideji, da se je treba Poljakom nasloniti na Avstrijo, pa posredno na Nemčijo ter v tej zvezi premagati Rusijo in osvoboditi Poljsko, To ga je končno dovedlo do popolnega neuspeha, do katastrofe in trdnjavskega zapora v Magdeburgu in šele poraz Nemčije je njemu in Poljski prinesel svobodo.

O priliki sklepa poljsko-nemškega pakta se je marsikdo spomnil na ta dejstva nedavne preteklosti in se zaman izpraševal po smernicah te faze poljske vnanje politike. Tipajoči komentarji so že takrat napovedovali popolno spremembo v njih, kar pa se je še vedno zavračalo. Ali vedno znova so se vračale v javnost vesti, da ima pakt tudi tajne dogovore, po katerih se Poljska na pr. desinteresira na nadaljnji samostojnosti Avstrije, se odmakne od dosedanjih svojih političnih kombinacij, zato pa se ji z nemške strani pokažejo v evidenco možnosti ekspanzije proti — vzhodu, na račun — Rusije, pa morda Litve. Seveda so ta namigavanja ostala samo namigavanja, ki so se često zavračala kot fantazije. Mislimo, da so taka zavračanja umestna, ali kljub temu ne smemo prezreti, da so se nad poljsko-nemškim paktom zelo razburili v Moskvi in da se je Rusija odtlej jela čudovito hitro zanimati za francoske projekte, da pristopi v Društvo narodov in k paktu, da naj garantira sedanje državne meje v vzhodni in srednji Evropi, torej tudi rusko-poljsko in poljsko-litovsko mejo.

Navedli smo te pač samo možne kombinacije, ne da bi se hoteli vdajati fantastičnemu gledanju v vnanji politiki. Ali navedli smo nekatere točke vendarle, z željo, da nam služijo za možno orientacijo. Zakaj končno vendarle tudi v tem področju nismo zavarovani pred presenečenji. Neka dejanja in zadržanja v poljski vodilni diplomaciji se dajo v zadnjih mesecih le težko razumeti. Ako ne več, se iz njih razvidi vsaj to, da hočejo tudi v Varšavi poskusiti igro nekakega jezička na tehtnici, izrabljanja obstoječih velikih nasprotij v težnji, da svoj pristanek čim previdneje opredelijo ter mu določijo višjo ceno. Da bi hoteli svojo politično bodočnost graditi na tesnejši aliansi z Nemčijo — v nasprotju s Francijo in njenimi prijatelji, za take domneve, ki se, priznati je treba, tudi že postavljajo, manjkajo še vsakršne — količkaj trdne osnove.

HITLERJEVCI V AVSTRIJI POSTAJAJO VEDNO NASILNEJŠI

Ne strašijo se nobenih groženj in se tudi že v spopadih s policijo poslužujejo orožja — Več policajev hudo ranjenih

Dunaj, 23. julija. n. Včeraj so narodni socialisti izvršili zapet celo vrsto atentatov. Oblasti mrzlično zasledujejo vse teroriste in izvršujejo pri njih hišne preiskave. Tako so včeraj našli velike količine eksploziv nemškega izvora.

Na stanovanju kovača Herzoga v Taxenbachu na Solnograškem so zaplenili 33 granat in 38 kg amonita. Ko so ga aretirali je izpovedal, da je dobil te stvari v shrambo od nekega narodnega socialista, ki je prišel iz Nemčije. Tudi drugod so oblasti izvršile številne aretacije.

V Braunau na Nižjem Avstrijskem so žandarmi aretirali komunista Alojza Hinterobermayerja, ki je bil na sumu, da je izvršil več atentatov. Pri aretaciji se je upri, potegnil revolver in enega žandarma smrtno nevarno ranil. Nato je pobegnil, skočil v reko in preplaval na nemško stran. V njegovem stanovanju so našli več granat in pištol nemškega izvora.

V Celovcu so včeraj ob 10. dopoldne vrgli narodni socialisti bombo v poslopje policijske direkcije in pred glavni vhod palače deželne vlade. V obeh poslopjih je povzročila eksplozija veliko škodo. Kmalu za tem je eksplodiral peklenski stroj v poslopju deželnega sodišča. Ko je prihitela policija in začela preiskovati poslopje sodišča, je nastala eksplozija na sosednem vrtu župnišča. Tu sicer ni povzročila posebne škode, pač pa so na vseh okoliških poslopjih popokale šipe.

V Gradcu so oblasti izsledile skupino narodnih socialistov, ki so tihotapili orožje in ga delili svojim pristašem. V nedeljo ponoči so imeli sestanek na židovskem pokopališču v Eggenbergu. Tam jih je čakala policija. Ko so se zbrali, so jih hoteli aretirati, toda hitlerjevci so se uprli in začeli streljati. Nastala je pravcata bitka, v kateri je bilo več policajev ranjenih. Izmed narodnih socialistov so ujeli samo instalaterja Ivana Bergha iz Gradca, ki je bil v borbi ranjen, vsi drugi pa so ušli.

Italija za intervencijo velesil

London, 23. julija. n. Rimski dopisnik »United Pressa« poroča po informacijah na merodajnem mestu, da se je Mussolini odločil prepustiti Nemčijo svoji usodi, ako hitlerjevci takoj ne ustavijo svoje teroristične akcije v Avstriji, ki zavzema že tak obseg, da vzbuja resne skrbi ne samo v Avstriji, marveč tudi v inozemstvu. Italija bo pozvala tudi druge velesile k skupni akciji. V italijanskih krogih smatrajo enoten nastop velesil proti Nemčiji za tembolj potreben, ker nameravajo narodni socialisti razširiti svojo teroristično akcijo tudi na druge države, zlasti na Dansko, Nizozemsko, Belgijo, Posaarje in memelsko ozemlje, pozneje pa tudi na Švico, Rumunijo in Madžarsko. Rimski krogi smatrajo, da je treba to radikalno preprečiti že v samem početku, ker bi sicer narodni socializem mogel zanetiti teroristični požar po vsej Evropi. Velesile pa se ne smejo več zadovoljiti samo s papirnatimi protesti, marveč morajo uvesti energično akcijo, ako bi ostala ponovna skupna demarša velesil v Berlinu brez uspeha. Represalije se morajo izvesti zlasti na gospodarskem polju, in vsak korak, ki bo v tem pogledu izvršen v Berlinu, mora biti ultimativnega značaja. »Giordale d'Italia« razpravlja v daljšem članku pod naslovom »Konec z atentati« o teroristični akciji v Avstriji in izrecno poudarja, da je Nemčija s tem svojim početjem izgubila vse simpatije ne samo Italije, marveč vsega sveta. List poziva Hitlerja, naj takoj napravi konec temu početju, sicer se more zgoditi, da bo imela Nemčija proti sebi ves svet.

Vatikan o vojni brez vojne napovedi

Rim, 23. julija. n. Tudi vatikansko glasilo »Osservatore Romano« se bavi v daljšem članku s teroristično akcijo v Avstriji in pravi, da je to neke vrste vojna brez napovedi, ki jo vodi hitlerizem proti neoboroženemu civilnemu prebivalstvu. Barbarski cinizem nihilistov in komunistov ni več omejen na revolucionarno taktiko v okviru enega naroda in ene države, marveč hočejo ves narod prisiliti h kapitulaciji. List poziva ves kulturni svet, da se takemu početju odločno upre.

Dollfussovi sestanki z bivšim kraljem Alfonzom

Berlin, 23. julija. n. »Berliner Zeitung« poroča, da je imel avstrijski kancelar dr. Dollfuss na Dunaju ponovne sestanke z bivšim španskim kraljem Alfonzom, ki namerava prirediti potovanje po Balkanu. Na sestankih je bilo v glavnem govora o povratku Habsburžanov. Baje so tudi nekatere velesile že pristale na vrnitev Habsburžanov, ker smatrajo, da bi bilo to najboljše sredstvo za preprečitev priključenja Avstrije k Nemčiji.

Preprečeno tihotapstvo razstreljiva

St. Gallen, 23. julija, wk. Čuječnosti policije v St. Gallenu se je posrečilo preprečiti v soboto uvoz večje množine razstreliva iz Nemčije v Avstrijo. V pristanišču Saad pri Rohrschacku je pristal v soboto motorni čoln, čigar sumljiv tovor so preiskali varnostni organi. V čolnu so našli 30 velikih min s potrebnimi vžigalniki. Oba vozača sta bila aretirana, prav tako pa tudi dve osebi, ki sta prišli po tovor. Vsi so člani narodno-socialistične organizacije in pripadajo avstrijski legiji ter trdijo, da so delali po nalogu okrožnega vodstva. Motorni čoln z vsem tovorom je bil zaplenjen.

Obsodba atentatorja

Dunaj, 23. julija, wk. Izjemno sodišče je obsodilo Alfonza Wilferta zaradi zločina zlonamernega poškodovanja državnega brzojava na 8 let težke in poostrene ječe.

Bolgarska za obnovitev odnošajev z Rusijo

Brzojavni predlog sofijske vlade sovjetski vladi v Moskvi

Sofija, 23. julija. g. **Danes dopoldne je bolgarski zunanji minister Batolov v imenu svoje vlade poslal sovjetskemu zunanjemu komisarju Litvinovu brzojavko, v kateri predlaga obnovo diplomatskih odnošajev med Bolgarijo in Sovjetsko unijo. Brzojavka je bila sestavljena v zelo prisrčnih besedah in se sklicuje na hvaležnost Bolgarije nasproti ruskim osvoboditelcem in na slovansko pobratimstvo. Sovjetska vlada dosedaj še ni odgovorila, vendar pa pričakujejo odgovor še tekom noči, ki bo brez dvoma pozitiven, tako da bo Bolgarija po 19letni prekinitvi od jutri dalje spet v urejenih diplomatskih odnošajih s Sovjetsko unijo.**

Dosedaj Bolgarija z Rusijo ni imela niti trgovinskih odnošajev. Pogajanja, ki trajajo že nad mesec dni, vodita v Ankari tamkajšnji bolgarski poslanik Antonov in ruski poslanik Karahan. Najvažnejše za Bolgarijo je garancija proti morebitnem ojačenju komunistične propagande. Zdi se, da je dobila Bolgarija v tem pogledu zadostne garancije. Sporen je dalje obstoj dveh ruskih cerkev, in sicer na prelazu Šipki in v Sofiji, ki sta obe last ruske vlade. Sporazum je bil dosežen tudi glede tega in je zadevno sporočilo že prispelo v Sofijo. Na podlagi vsega tega je ministrski svet naročil zunanjemu ministru, naj odpošlje prej omenjeno brzojavko Litvinovu.

Varšavi grozi katastrofa

Zaradi povodnji so bila evakuirana že vsa predmestja Vodovje zaliva že centrum mesta — Vsi odrasli moški zaposleni pri gradnji obrambnih nasipov

Varšava, 23. julija. n. Povodnji, ki so opustošile prejšnji teden cele pokrajine Male Poljske, so sedaj dosegle Varšavo. Iz poplavljenega ozemlja se stekajo vode v glavnem v Vislo, ki zaradi tega stalno narašča. Vodni val je sedaj dosegel poljsko prestolnico, ki ji grozi katastrofa, koje obseg se ne da za enkrat niti približno presoditi. Visla je danes dosegla v Varšavi že 6 metrov nad normalo. V teku včerajšnjega dne je voda porušila vse obrambne nasipe, ki so jih zadnje dni zgraditi z največjo naglico. Voda je poplavila vse nižje ležeče dele mesta in vdira dalje proti sredini. Zoološki vrt je deloma že poplavljen, most Poniatowski pa se bo vsak hip porušil. Vsa varšavska garnizija, dalje policija in gasilci pomagajo reševati ogroženo imetje prebivalstva in grade nove obrambne nasipe. Mestni župan je pozval vse odrasle moške prebivalce, naj pomagajo pri gradnji nasipov. 48 ur je že vse mesto na nogah in mrzlično pomaga pri obrambi zoper vodo. Posamezne delavske kolone so že tako izčrpane, da so ljudje popolnoma onemogli. Včeraj popoldne so morali evakuirati vsa varšavska predmestja. Pri tem so se odigravali pretresljivi prizori. Policija je morala ponovno intervenirati z oboroženo silo, da je prisilila prebivalce, ki kljub smrtni nevarnosti niso hoteli zapustiti svojih domov. Že dosedaj povzročena škoda v Varšavi znaša nad milijon zlotov. Še hujša razdejanja je povzročila voda v varšavski okolici. Osem vasi je voda popolnoma zalila in najbrž so vse hiše porušene. V veliki nevarnosti je tudi starinski grad poljskega kralja Sobieskega pri Vilanovu.

Visla pada

Varšava, 23. julija, wk. V Varšavi je začela Visla ponoči padati in je bila v jutranjih urah samo še 3.40 m nad normalo. Računajo, da bo jutri še enkrat narastla.

Kralj Karol poseti Pariz in London

Bukarešta, 23. julija. g. Kakor poročajo listi, sta kralj in ministrski predsednik Tatarescu v zadnji avdienci določila tudi čas inozemskega potovanja kralja Karola. Kralj bo potoval v Pariz v oktobru in pri tej priliki obiskal tudi London. Na potovanju po inozemstvu ga bo spremljal zunanji minister Titulescu.

Oboroževanje Amerike

Newyork, 23. julija. n. Roosevelt je imel nagovor na posadko vojne ladje »Huston«, v katerem je dejal, da bo ameriška vojna mornarica v treh do štirih letih znatno povečana in da bodo zgrajene vse one ladje, do katerih ima Amerika pravico po londonskem sporazumu. Razen tega bo ameriška vlada posvetila vso pozornost oborožitvi v zraku in bo zgradila toliko vojnih letal, da bo v tem pogledu najmočnejša država na svetu.

Odbor za zrakoplovbo zahteva v danes objavljenem poročilu 2320 letal za armado in mornarico. Nabavilo naj bi se takoj 100 novih bojnih letal.

Prvi poset poljske mornarice v Leningradu

Varšava, 23. julija. wk. Dva poljska torpedna rušilca s poveljnikom in šefom štaba poljske mornarice sta včeraj zapustila Gdinjo ter odplula na poset v Leningrad. To je prvi oficijelni obisk poljske mornarice v sovjetski Rusiji.

Danes odločitev v Parizu

V pričakovanju mirne rešitve vladne krize, nastale zaradi konflikta Tardieu—Chautemps

Pariz, 23. julija. ng. V razvoju vladne krize ni zaznamovati nobenih novih dogovorov. Ministrski predsednik Doumergue, ki se jutri vrne v Pariz, razen ministra pravde Cherona ni hotel včeraj nikogar sprejeti in je tudi odklonil vsako izjavo. Cheron se je danes ob 13. vrnil iz Toulousa. Na povratku se je v Lyonu sestal z voditeljem radikalov Herriotom in ž. njim konferiral nad eno uro. Zvečer se je sestal v Parizu tudi s Tardieujem.

Jutri, ob 5. popoldne, se bo vršila pod predsedstvom predsednika vlade odločilna seja ministrskega sveta. Razburjenje, ki ga je izzval spopad Tardieuja s Chautempsom oziroma radikalno stranko se je med tem že znatno poleglo. Ker sta tako Tardieu kakor tudi Herriot kot šef radikalne stranke izjavila, da sprejmeta arbitražo ministrskega predsednika Doumergueja, smatrajo v političnih krogih, da bo spor, ki je nastal v vladi zaradi Tardieujevega nastopa mirno likvidiran in s tem preprečena vladna kriza. Doumergue pa se bo vsekakor danes dopoldne posvetoval še z ostalimi ministri o položaju, preden se odloči. Izjavil pa je, da bo prvi sklep storjen že na torkovi seji ministrskega sveta.

Istres, 23. julija. k. Ob odkritju Jauresove sohe je zahteval vodja socialistov Blum razpust zbornice in razpis novih volitev.

Krizo treba preprečiti

Pariz, 23. julija. AA. Vsi listi so mnenja, da bo Doumergue razmeroma lahko likvidiral krizo, tako da bi vlada ostala ista kakor doslej. »Ere Nouvelle« poudarja, da je treba politično krizo na vsak način preprečiti ter vstaja hkratu proti socialistom in skrajni desnici, ki hočeta izrabiti položaj. List pravi, da bi konec strankarskega premirja škodoval državi in nadaljuje: Kot velika stranka in kot republikanska stranka se radikalno socialistična stranka le predobro zaveda, da ne more od takšnih pretolovščin pričakovati ničesar ne država ne režim. Zato je radikalno socialistična stranka popolnoma mirna in čvrsto odločena, nasloniti se na arbitražo tako dobrega republikanca kakor je Doumergue.

V poučenih krogih so nocoj izjavljali, da se bo ves incident najbrže tako likvidiral, da bo Tardieu izjavil, da z napadom na Chautempsa ni mislil napasti radiklnih socialistov.

Okrog vzhodnega pakta

Prizadevanje italijanske vlade, da bi pridobila Nemčijo za pristop k vzhodnemu paktu

Pariz, 23. julija w. Konferenco Mussolinija z nemškim poslanikom v Rimu spremljajo tukaj z velikim zanimanjem. Agencija Havas objavlja o njej naslednje poročilo: Nemški poslanik je po Hitlerjevem nalogu izjavil da bi morala Nemčija povečati svoje vojaške sile. Pogodbe o vzajemni pomoči potrebujejo po nemškem naziranju ne samo obrambne ukrepe, temveč tudi dovolj napadalnega orožja. Če bi Nemčija pristopila k vzhodni pogodbi, bi za njo nastalo vprašanje, ali ji bodo obenem dovolili zadostna sredstva za izpolnjevanje obveznosti po tej pogodbi. Nemškemu načrtu je Mussolini postavil nasproti italijanski načrt, ki bi Nemčiji dovolil določeno stopnjo zopetne oborožitve. Da bi se rešil politični problem, ki je nastal zaradi vzhodne pogodbe predlagane od Francije in Rusije, smatra Mussolini, da je potrebna uporaba pogodbe štirih. Sporazum štirih evropskih velesil, bi bil v vprašanju vojaške pomoči odločilnega pomena, ker bi moral točno določiti naloge udeleženih držav v vojaškem oziru.

Nemčija in nesoglasja v Parizu

Frankfurt, 23. julija g. »Frankfurter Zeitung« zavzema v uvodniku stališče glede francoskih osnutkov o pogodbah in pravi med drugim, da je prišlo sedaj na trg mnogo pogodb kot blago, ki se prodaja v množinah. Te pogodbe izgubljajo zato vrednost prepričevalne sile. Inflacija je na vseh območjih slaba stvar in morda bi bilo boljše, če bi se manj kopičilo in več skrbelo za notranji obstoj in vrednost posameznih pogodb. Če že obstoja locarnska pogodba, naj se smatra kot resna. Smisel in korist imajo itak samo pogodbe, ki so bile sklenjene prostovoljno in po svobodnem spoznanju, da so res potrebne.

Berlin, 23. julija AA. Današnja »Montagpost« piše v zvezi z nesoglasji v francoski vladi: Naj se francoska vladna kriza konča kakorkoli, nihče v Nemčiji naj se ne nadeja kakršnekoli izpremembe francoske zunanje politike. V Franciji se lahko menjajo ministri, toda francoska zunanja politika je zmeraj dosledna in enaka.

Švedska proti

Stockholm, 23. julija. AA. Švedski zunanji minister je imel v Falkjoepingu govor, v katerem se je dotaknil tudi vzhodnega pakta. Dejal je, da bo Švedska sicer pozdravila ta pakt, če bo pripomogel k ustalitvi političnega položaja v vzhodni Evropi, vendar Švedska ne spada med države vzhodne Evrope, temveč k severni Evropi, ki se mu zdi politično popolnoma stabilna. Švedska zato nima razloga za pristop k vzhodnemu paktu, temveč želi zbližanja z drugimi državami samo v zvezi in s sodelovanjem ostalih držav severne Evrope.

Švedski zunanji minister je na koncu svojega govora pripomnil, da bo po njegovem mnenju vstop Rusije v Društvo narodov mnogo pripomogel za okrepitev miru.

Beck odpotoval v Talin

Varšava, 23. julija. AA. Zunanji minister Beck je odpotoval v Talin.

Ogromen gozdni požar

Berlin, 23. julija. AA. V Gollnowu na Pomorjanskem se je ogenj, ki je nastal v soboto v gozdu Friedrichswald, s takšno naglico razširil, da je danes vpepeljenih že 21 km² gozda. Ogenj je pomagalo gasiti več ko tisoč članov napadalnih oddelkov, zaščitnih čet in vojakov. Nad gorečim gozdom kroži letalo nemške »Lufthanse« in vodi gasilna dela.

Motorni vlaki na Francoskem

Lille, 23. julija. AA. Danes so uvedli novo brzomotorno zvezo na železniški progi Pariz-Lille-Roubaix-Tourcoing. Pri tej priliki so napravili tudi hitrostno preizkušnjo motornih vozil. Motorni voz se je pri hitrosti 141 km na uro ustavil na 850 m v 36 sekundah. čeprav je znašal padec proge 4% in čeprav so bile tračnice mokre.

Da se čuje resnica

Kakor je poročalo že ponedeljsko »Jutro«, je bil v nedeljo 22. t. m. v Ribnici velik shod JNS, na katerem so govorili gg. minister n. r. Ivan Pucelj, senator Miljutin Dragović in narodni poslanci Albin Koman, Ivan Urek in Milan Mravlje. Shoda se je udeležilo nad 1.200 ljudi, ki so pozorno sledili izvajanjem govornikov. Govorniki so se bavili z vsemi perečimi vprašanji, dotaknili pa so se tudi raznih klevet, podtikanj in laži, ki jih širijo proti JNS in njenim predstavnikom nasprotniki. Ker so mnoge teh ugotovitev zelo poučne ne samo za kočevski srez, nego za vso banovino, objavljamo nekaj najznačilnejših:

Zaplotni obrekovalci

Kakor drugod, so tudi v kočevskem srezu na delu zaplotni obrekovalci in klevetniki, ki širijo vse mogoče laži in mečejo blato na predstavnike JNS, zlasti pa na njene voditelje. Govorijo o korupciji in o vsem mogočem in nemogočem, toda vse to le skrivaj, z namigavanjem, prišepetavanjem, z raznimi letaki, skrivnimi pismi itd. Minister g. Pucelj je o njih dejal: Kakor že ponovno, pozivam tudi danes vsakega obrekovalca, naj tu stopi na oder in možato pred vso to tisočglavo množico pove, zakaj se skriva po kotih, zakaj samo skrivaj govori in prišepetava, zakaj ne stopi na plan, da se pred sodiščem pomenimo in si pogledamo iz oči v oči, pa da se pred sodiščem čuje resnica! Bojevnikom in vsem drugim klevetnikom je torej dana najlepša prilika, da razgalijo in pred sodiščem ožigosajo vse korupcioniste iz vrst JNS. Ali se bodo te prilike poslužili?

Bajka o oškodovanju invalidov za 100 milijonov

Protikorupcionistični bojevniki, za njimi pa tudi tako zvana narodna stranka so po svojih shodih trosili klevete, da je bila med drugimi tudi v ministrstvu socialne politike velika korupcija. Pripovedovali so, da so bili invalidi oškodovani za 100 milijonov. Govorili so tako, da je moral vsakdo misliti, aha, to je pa Pucelj! Čeravno je minister Pucelj to stvar razjasnil že davno v Narodni skupščini in pozneje tudi že na raznih shodih, sta smatrala resnicoljubni »Domoljub« in pa »Gorenjec« za potrebno, da še sedaj ponatiskujeta te laži. Minister Pucelj je o tem dejal med drugim:

Dne 5. januarja 1932 sem postal minister socialne politike in sem vodil ta resor dalje nego 28 mojih predhodnikov. Sodeloval sem pri najvažnejših akcijah v tej dobi in vodil ta resor v dobi, ko je nastopila najhujša socialna kriza, ko so bila sredstva vedno bolj pičla. Poleg proračunskih sredstev sem izvlekel še 44 milijonov za zaostalo invalidnino, ki se v prejšnjih boljših časih ni izplačala. Kako mislijo o meni in mojem delu pravi invalidi, ne tisti, ki hodijo po bojevniških shodih, je pač najboljši dokaz to, da me je Invalidsko udruženje kraljevine Jugoslavije izvolilo za svojega častnega člana! Res je, da so se tudi pri invalidskih podporah vršile neke nepravilnosti, toda ne v mojem ministrstvu, nego pri beograjski finančni direkciji, kjer nima Pucelj nič komandirati. Seveda pa ni govora o stotinah milijonov, a tudi ta stvar je bila, čim se je za njo izvedelo, takoj urejena. Dotični uradniki so zaprti, njihovo premoženje zaplenjeno, tako da ne bo trpela ne država, ne invalidi kakšne škode.

Kako so bojevniki ‚odžagali' Puclja in Kramerja

Ko je bila izvršena poslednja rekonstrukcija vlade, so se bojevniški gromovniki hvalili po svojih shodih, češ dva strupena zoba smo že izruvali, Puclja in Kramerja smo mi odžagali. Verjeli so jim seveda to debelo laž le oni naivneži, ki ne vedo, da ministre postavlja in razrešuje le Nj. Vel. kralj. Minister g. Pucelj je o tej stvari povedal to-le:

Ko sem 28. marca nesel Nj. Vel. kralju v podpis zakon o pobijanju spolnih bolezni, ki ga skušajo nezreli ljudje smešiti, za kar pa sem dobil od najvišje duhovščine katoliške cerkve zahvalo in priznanje, sem izjavil Nj. Vel. kralju: »Veličanstvo, nekoliko me tare bolezen, na drugi strani pa se mi zdi pametno, da za nekaj časa odložim ministrski položaj in vas prosim, da me razrešite.« Nj. Vel. kralj me je vprašal: »Zakaj? Saj ni nobenega vzroka, nobenega povoda za to?« Odvrnil sem: »Veličanstvo, smatram za dobro in potrebno, da odstopim kot minister, da lažje grem med narod, med svoje volilce in se posvetim podrobnemu delu. Če je človek zaposlen 16 ur na dan, ni mogoče posvečati potrebne pozornosti podrobnemu delu. Želim se posvetiti organizaciji stranke, a ne samo to, nego moje prepričanje je, da nisem samo jaz pozvan za ministra socialne politike, nego da je treba tudi drugim omogočiti, da pokažejo svoje sposobnosti, da se ne bo reklo, češ samo za ministrski stolček se drži, za drugo pa se nič ne briga.« Odstopil sem tudi zato, ker sem prepričan, da je potrebno, da pridejo k sodelovanju, aktivnemu, pozitivnemu in ustvarjajočemu za narod in državo tudi tisti, ki danes stoje ob strani. To je resnica o »bojevniškem žaganju« ministrov in nič drugega! Vse drugo je laž in kleveta.

Kdo so nasprotniki JNS

Minister g. Pucelj se je v svojem govoru bavil tudi s tako zvano opozicijo in dejal med drugim:

Kdo so ti, ki stoje proti JNS, ki rovarijo proti njej, ki jo kritizirajo, ki blatijo in grde vse, kar je v zvezi z JNS. To je tista opozicija, ki jo poznamo že od zdavnaj. Naj se nihče ne vara, da so to morda bojevniki, ali da je to morda tako zvana jugoslovenska narodna stranka. Ne, opozicija je naša bivša SLS. Opozicija, to so tisti, ki vas 8. novembra 1931 niso pustili na volitve, opozicija so tisti, ki so se 6. januarja vrinili v diktatorsko vlado, sedaj pa se igrajo opozicionalci. Bojevniki in narodna stranka so samo dediči, ki bi radi kaj podedovali po umirajoči SLS. To so samo lovci za dedščine. Pri tem pa jim je na potu JNS, zato bi jo radi zrušili in zanesli razkol v naše vrste. Zato love slabiče v svoje mreže. Vse skupaj je samo zgrešena spekulacija.

Pravi in lažni Jugosloveni

Razni gromovniki, ki hodijo po shodih bojevnikov in narodne stranke, se bijejo na prsi in naglašajo, da so za kralja, za 6. januar, za narodno in državno edinstvo za veliko in močno Jugoslavijo. Če je tako, bi človek mislil, da bodo z obema rokama zagrabili za delo in pomagali graditi temelje lepše in srečnejše bodočnosti. Toda oni kaj hitro najdejo izgovor, češ, bi že, toda s tem nočemo iti, z onim nočemo sodelovati in kar je še takega več. V resnici pa ni ne za državo, ne za narod, marveč jim gre zgolj za to, da bi prišli do oblasti. Že v sv. pismu je zapisano:

Ne vsak, ki kliče, Gospod, gospod, pride v nebeško kraljestvo, namreč predvsem tisti, ki izpolnjujejo voljo mojega očeta, ki je v nebesih. To velja tudi za tolmače 6. januarja. Ni vsak, ki kliče: Živio kralj! »Jaz sem za narodno in državno edinstvo!« pravi Jugosloven. Kajti kdor je za kralja, za šesti januar, za narodno in državno edinstvo, za veliko in močno Jugoslavijo, ta mora pustiti tudi prejšnje stranke ter lojalno sesti k skupni mizi ter sodelovati s tistimi, katere je kralj določil. Kdor drugače tolmači šesti januar, je ali politični bedak, ali pa laže. Kdor ima nekaj drugega v srcu, je hinavec in nepošten. Ko so nas poklicali v Beograd, nismo rekli, s tem nočemo delati, marveč smo storili vse, kar se je od nas zahtevalo, če je bilo v interesu kralja, naroda in domovine. Pripravljeni smo sodelovati tudi s tisto opozicijo, toda ne z ono, ki se dela opozicijo, marveč z ono pravo opozicijo, ki jo vodijo gg. Aca Stanojević, Ljuba Davidović, Mehmed Spaho itd. Tudi ti gospodje so napravili nekak sporazum in prišli v Beograd ter rekli: »Mi smo tudi za državo, priznavamo obstoječe stanje, priznavamo šesti januar itd. A dajte nam volilno vlado in oblast.« Pa niso dobili ne vlade ne oblasti, ker ni dovolj reči, jaz sem za kralja, za narodno in državno edinstvo, marveč je treba to pokazati tudi z dejanji. Če so premagali ono glavno, kar jih je ločilo od naše jugoslovenske nacionalne politike, če so se izjavili za narodno in državno edinstvo, čemu potem hoditi okrog hrbta v žep. Zakaj ne krenejo po krajši poti in se ne pridružujejo veliki fronti JNS, ki rada sprejme vse pametne in trezne elemente. Tudi oni imajo v svoji sredi mnogo pametnih institucij in gospodarskih naprav, ki komaj čakajo, da sedejo z nami za eno mizo. Če sem jaz zadržek, da tega ne store, se rad umaknem, je izjavil minister g. Pucelj. Toda oni pravijo, kdor je pri JNS, s tem nočem. Kdor pa tega noče, zaman kliče: Gospod, gospod... Kdor je za šesti januar, naj sede za skupno mizo, da bomo skupno reševali težka vprašanja, ki nas tarejo vse skupaj.

Zakaj sili Narodna stranka v Slovenijo?

To uganko je rešil na nedeljskem shodu v Ribnici senator g. Miljutin Dragović, ki že 26 let zastopa jablaniški srez v parlamentu. Senator Dragović je brat narodnega poslanca Miloša Dragovića, ki hodi po shodih Narodne stranke po Sloveniji in se predstavlja za novega odrešenika našega kmeta. Senator Dragović je pojasnil, da je prav za prav on odstopil svoj poslanski mandat svojemu bratu, misleč, da bo vestno zastopal interese svojih volilcev, kakor jih je zastopal on sam polnih 26 let. Toda neugnan kakor vedno je Miloš Dragović tudi sedaj zašel na stranpota. Senator Dragović je izjavil, da je njegov brat Miloš kakor neprevreto vino, ki se še ni očistilo in je še vedno kalno. Njegovi volilci so zaradi tega nad njim skrajno razočarani in poslanec Miloš Dragović se ne sme v svojem lastnem srezu niti pokazati, kamoli, da bi prišel na kak shod. Zato ima časa dovolj, da hodi delat zgago po Sloveniji in se ponujat za odrešenika kmetov, ko se niti za svoje lastne volilce ne briga. Če pride do novih volitev, Miloš Dragović ne bo več poslanec, ker ga njegovi lastni volilci ne marajo več. Ko je prišel v parlament, mu je stopilo vino v glavo in ko je videl druge stare in preizkušene politike, je smatral, da mora tudi on ustvariti novo stranko po onem starem pregovoru: Videla žaba konja podkovati, pa je tudi sama dvignila nogo.

Norčevanje iz ljudstva

Znani kmečki borec, narodni poslanec g. Ivan Urek je spregovoril na shodu v Ribnici prav tehtne besede. Dejal je med drugim:

Ko že leta in leta motrim prilike med našim kmečkim ljudstvom, sem prišel do prepričanja, da našemu kmečkemu narodu, našemu malemu človeku ni pomoči. In zakaj ne? Zato, ker mi samo tarnamo, a nič ne delamo. Vse čaka, da bo prišel novi Mesija, da nas bo rešil. Pri tem pa naseda naše kmečko ljudstvo vsakemu demagogu, hujskaču in pustolovcu, ki pride, da ga vleče za nos ter dela razdor med malim človekom. Pa naj se pojavi največji pustolovec, naj govori še take neslanosti in neumnosti, ljudje poslušajo in ploskajo, nihče pa ne vpraša, kaj si ti, ki nas hočeš učiti, napravil za narod. Nihče teh ljudi ne pozna, in ne ve kaj so dosedaj delali. Ploskajo pa, če vrže kdo kamen na one, ki že desetletja stoje v javnem življenju in ki jih pozna že vsak otrok. In to bo šlo tako dalje, dokler ne bo dobil naš kmečki človek dovolj samozavesti in zaupanja v svojega soseda, ki ga pozna in o katerem ve, da je pošten in da se bori za pravice svojih rojakov.

Laž ima kratke noge

Poslanec Urek se je v svojem govoru dotaknil tudi silne demagogije, ki jo uganjajo razni gromovniki po bojevniških taborih in shodih Narodne stranke. Najbolj priljubljen predmet jim je seveda korupcija. Na nekem shodu Narodne stranke v brežiškem srezu je mlad odvetnik iz Ljubljane, ki se je pojavil sedaj kot reševalec kmeta in malega človeka, razlagal zakon o razdolžitvi kmetov. Zakon, ki je rešil na tisoče in tisoče kmetov pred propastjo, je seveda docela na nič, ker ga je izdala JNS. Razlagal je takole: Pred štirimi leti je stala telica 4000 Din, danes pa stane samo 1000 Din. Zato naj bi se vprašanje dolgov rešilo tudi tako, da bi plačal kmet namesto 4000 samo en tisoč. Na drugi strani pa pravi dotični ljubljanski advokat, da se mora denar, ki je vložen v posojilnicah in bankah vlagateljem takoj vrniti. To se na prvi hip prav lepo sliši, toda ljubljanski advokat ni povedal, kako naj se ta čudež napravi. Če bi naj oni, ki so dobili posojilo, sedaj manj vrnili kakor so v resnici dobili, kje naj potem posojilnice vzamejo denar, da ga vrnejo onim, ki so ga vložili. Kljub tej neumnosti pa so poslušalci govorniku navdušeno ploskali. Pa kakor vsaka laž, ima tudi taka politična laž kratke noge in kdor le sam malo premisli, bo uvidel, kako imajo ti samozvani odrešeniki našega kmeta za norca.

Korupcija in davki

Korupcija je na vsakem shodu Narodne stranke in bojevnikov glavni šlager. Pravijo, da danes ni več človeka v javni funkciji, ki bi imel le še en sam pošten las na glavi. Tako je že prej omenjeni ljubljanski advokat na shodu Narodne stranke pripovedoval, da je točno izračunal, da bi ne bilo treba 10 let plačati nobenega davka, če bi prišel nazaj v državo ves tisti denar, ki so ga žene ministrov in drugih odličnikov odnesle iz države. Človek, ki nič ne čita in nima pojma o državnem gospodarstvu, mora naposled verjeti takim trditvam, zlasti, če jih izreče advokat, ki mora vedeti, kaj govori in mora biti o takih stvareh poučen. Nihče se seveda ne vpraša, ali je to sploh mogoče. Vsega denarja v naši državi je 5 milijard, več ga ni. Proračun za eno samo leto pa znaša 10 milijard. Če bi torej ves denar, kar ga je sploh izdanega v Jugoslaviji, dali za davke, bi bilo s tem plačano komaj polovico davkov za eno leto. V obtoku pa ni denarja niti 5 milijard. Iz tega se torej jasno vidi, kako bedastih laži se poslužujejo in za kako neumnega imajo našega kmečkega človeka, da si upajo s takimi demagoškimi lažmi priti na shode. Ljudje, ki na tak način varajo našega kmeta, dokazujejo s tem jasno, da našega kmeta ne smatrajo za resnega.

Imenovanja in upokojitve pri železniški direkciji

Beograd, 23. julija. p. S kraljevim ukazom je imenovan za pomočnika direktorja železniške direkcije v Zagrebu inž. Pavle Taržik, dosedaj načelnik gradbenega oddelka železniške direkcije v Ljubljani. Za svetnika gradbenega oddelka železniške direkcije v Ljubljani je postavljen inž. Vladimir Žakić, dosedaj v Zagrebu. Upokojeni so: pri železniški direkciji v Ljubljani svetnik Fran Kunaver, Albin Potočnik, inspektor Albin Adlešič, poverjenik Janko Soklič, višji kontrolor Jakob Cesar, kontrolor Tomo Zupan, svetnik Alojzij Šulgaj in višji kontrolor Emil Brinšek.

Iz ministrstva za telesno vzgojo

Beograd, 23. julija. p. V ministrstvu za telesno vzgojo se je pričelo danes prvo zasedanje posvetovalnega odbora ministrstva. Seje so se udeležili vsi člani. Zasedanje je otvoril minister g. dr. Andjelinović, ki je obrazložil naloge odbora in razvil program za bodoče delo. Odbor je nato izvolil pododbore za proučevanje posameznih vprašanj, ki so na dnevnem redu. Odbori bodo takoj pričeli proučevati dodeljena jim vprašanja ter sestavili svoje predloge, ki bodo tvorili podlago za nadaljnje delo.

Stavisky v drugi izdaji

Pariz, 23. julija. n. Listi poročajo, da so odkrili novega Staviskega. V Lillu je bila včeraj glavna skupščina delniškega društva za vzajemno pomoč. Takoj po skupščini so aretirali generalnega direktorja Georgesa Petita, ker mu je bilo na skupščini dokazano, da je prevaril društvo za 200 milijonov frankov. Samo za ureditev svojega stanovanja je izdal poldrugi milijon. Afera je vzbudila v javnosti veliko senzacijo. Oblasti so izvršile najstrožjo preiskavo.

Tour de France

Pariz, 23. julija. AA. Osemnajsto etapo kolesarske dirke okoli Francije je dobil Francoz Vietto pred Francozom Lapediejem in Italijanom Martanom. Prevozil je razdaljo 172 km med Tarbesom in Paujem v 6:32.01. Na tej etapi sta dve visoki gorski sedli, in sicer Tourmalet (2114 m) in Col Aubisque (1704 m).

Ponesrečena stavka pod zemljo

Madrid, 23. julija. n. Narodna banka v Madridu gradi nove tresore, ki se nahajajo 30 m pod zemljo. Pri tem je zaposlenih okrog 200 delavcev. Preteklo soboto so delavci zahtevali povišanje mezde. Ker je podjetje to odklonilo, so delavci proglasili stavko in izjavili, da tako dolgo ne bodo zapustili podzemeljskih prostorov, dokler ne ugode njihovi zahtevi. Intervenirala je policija, ki je s plinom za solzenje prisilila stavkajoče, da so se vdali in zapustili podzemeljske prostore. Štirje delavci so se pri tem zastrupili in so jih morali prepeljati v bolnico.

Poplave v Koreji

Tokio, 23. julija. AA. Agencija Rengo poroča, da so nastale v Južni Koreji strahovite poplave. Okoli 400 hiš je uničenih. Bati se je, da so povodnji zahtevale tudi človeške žrtve.

Izbruh indijskega vulkana

Berlin, 23. julija. w. Po vesteh iz Amsterdama je začel ognjenik Merapi, največji aktivni vulkan v nizozemski Indiji, močno bruhati. Geologi so mnenja, da je to delovanje ognjenika v zvezi s potresi zadnjih dni.

Škoda po streli v Mostah pri Komendi

Danes je divjala po kamniškem okraju velika nevihta. Od časa do časa se je vlila silna ploha, kakršne še ni bilo letos. Med nevihto je tudi močno treskalo, zlasti na ravnini okrog Komende. Najhuje je bilo okrog 15. ure. V Mostah je strela udarila istočasno v hlev posestnice Ivane Bergantove iz Most št. 67 in v kozolec posestnika Janeza Žagarja. V hlevu je bilo troje goved. Strela je udarila skozi zidano steno in je vanjo napravila 3 luknje, kakor bi potegnil iz nje troje debelih žebljev, na notranji strani stene pa je odkrhnila precejšen kos. Strela je ubila kravo, ki je stala ob steni, telica in korenjaški vol pa sta pridirjala iz hleva. Vol se je kmalu zgrudil in ker ga je strela močno oplazila, so ga morali zaklati, telica pa je ostala nepoškodovana. Nad hlevom je ležal v senu domači 20letni sin, ki ga je nenadni pok tako prestrašil, da je komal prišel k sebi. Kozolec, ki je okrog 200 metrov oddaljen od hleva, je pričel goreti. Vnelo se je žito in sosedje, ki so takoj pritekli na kraj požara so pometali goreče snopje iz lat in tako rešili kozolec, da ni zgorel. Goreče žito je naliv takoj pogasil. Okrog 18. se je nevihta v kamniškem okraju zopet ublažila in na vedrem nebu je posijalo solnce.

Mednarodni šahovski turnir v Curihu

Sedmo kolo

Največje zanimanje je vladalo za partijo Flohr - Aljehin, ki pa je na splošno presenečenje že po 20. potezah končala remis.

Bogoljubov je v 24. potezah porazil Johnerja, Niemcovič Rossellija, Lasker Bernsteina, Müller Hennebergerja, Gygli Jossa Stahlberg Naegelija.

Partija Grob - Euwe je končala remis.

Odigrani sta bili tudi obe viseči partiji iz 6. kola: Grob je izvojeval svojo prvo zmago nad Jossom, ki je napravil hudo pogreško in izgubil stolp. Partija Naegeli - Gygli je končala po osemurnem boju remis.

Osmo kolo

Senzacija dneva je bil že drugi poraz bivšega svetovnega mojstra dr. Laskerja. Tokrat je imel za nasprotnika Bogoljubova in je igral francosko igro. Oba nasprotnika sta si zgradila zelo trdne pozicije, vendar pa se je Bogoljubovu končno posrečilo dobiti dva kmeta in s tem tudi igro.

Aljehin je igral z Niemcovičem damski gambit v sijajnem stilu. Žrtvoval je kvaliteto za svobodnega kmeta in si tako priboril premoč. Partija je bila prekinjena v ugodni poziciji za Aljehina.

Bernstein je gladko porazil Müllerja, Johner Rossellija, partija Joss - Stahlberg je brez posebnih zapletljajev končala remis.

Partije Euwe - Gygli, Flohr - Grob in Naegeli - Henneberger so bile prekinjene.

Stanje po VIII. kolu: Bogoljubov 6, Flohr 5 in pol (1), dr. Lasker in Stahlberg 5 in pol, Aljehin in Euwe 5 (1), Niemcovič 4 (1), Bernstein, Johner in Müller 4, Grob, Gygli in Henenberger 2 in pol (1), Naegeli 1 in pol (1), Rosselli 1 in pol, dr. Joss 1.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Porast oblačnosti, poslabšanje vremena verjetno.

Novosadska vremenska napoved za torek: Toplo in večinoma vedro vreme

Vreme na Jadranu. (Poročilo mornariške vremenske postaje): Split: v severnem Primorju redki oblaki, drugod pa vedro, slabi južni in južnovzhodni vetrovi, morje malo valovito. Temperatura je znašala ob 7. zjutraj 24 do 27 stopinj. Včerajšnji maksimum je bil 32 stopenj. Temperatura morja ob 14.: Omišalj 25, Split 24, Hercegnovi 25 stopenj.

Dunajska vremenska napoved za torek: Spremenljivo in spet manj oblačno. Temperatura se bo spet dvignila.

Naš zlati, ljubljeni soprog in atek, sin, brat, stric in svak, gospod

JOŽE BRICELJ

graditelj in prokurist ljubljanske gradbene družbe

nas je danes po kratki in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, za vedno zapustil.

Dragega pokojnika spremimo na njegovi zadnji poti iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče pri Božjem grobu v Štepanji vasi dne 25. julija ob 17. uri.

V Ljubljani, dne 23. julija 1934.

V tužni osamelosti globoko žalujoča njegova družinica

TONČKA, soproga; **IVANKICA, MARJETKA,** hčerkice, in vsi ostali sorodniki.

LJUBLJANSKA GRADBENA DRUŽBA naznanja tužno vest, da je umrl njen najboljši sodelavec, gospod

Jože Bricelj

graditelj in prokurist

Dragega pokojnika bomo spremili na njegovi zadnji poti v sredo, dne 25. julija, ob 17. uri na pokopališče pri Božjem grobu v Štepanji vasi.

V Ljubljani, dne 23. julija 1934.

Uprava ljubljanske gradbene družbe.

ZDRUŽENJE POOBLAŠČENIH GRADITELJEV ZA DRAVSKO BANOVINO V LJUBLJANI naznanja, da je umrl njegov član, gospod

JOŽE BRICELJ

graditelj in prokurist ljubljanske gradbene družbe

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 25. t. m., ob 17. uri iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Božjemu grobu v Štepanji vasi.

Ljubljana, dne 23. julija 1934.

Uprava združenja.

Žalostnim srcem poročamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je gospod

PAVEL TURNER

gostilničar in posestnik

dne 22. julija ob 8. zvečer nenadoma preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo 24. julija 1934 ob 4. popoldne iz hiše žalosti, Fram št. 36, na farno pokopališče.

Fram, dne 23. julija 1934.

Žalujoča žena PEPCA in otroka MIHEC in MARIJICA.

Naši kraji in ljudje

Žrtve naših planin

Tragična smrt učiteljiščnika Milana Koširja pod Špikom — Trije ponesrečeni turisti v Kamniških planinah in na Ratitovcu

Ljubljana, 23. julija

Ljubezen do veličastnih planin je včeraj spet zahtevala žrtve. V ljubljanski bolnišnici leži nevarno poškodovani 19letni dimnikarski pomočnik Anton *Zidar*, ki se je kakor je poročalo že ponedeljsko »Jutro«, ponesrečil na Ratitovcu. Nezavestnega mladeniča je reševalni avto že včeraj opoldne pripeljal v bolnišnico. Zdravniki so ugotovili, da ima Anton Zidar hude notranje poškodbe in tudi pretres možgan. Poleg nesrečnega Zidarja sta se v Kamniških planinah ponesrečila dva druga mlada turista, velika prijatelja planin, pod Špikom pa je po usodnem naključju storil smrt učiteljiščnik Milan *Košir*, doma iz Loga pri Kranjski gori.

Nesreči v Kamniških planinah

Kamnik, 23. julija

Ponedeljsko» Jutro« je že beležilo obe nesreči v Kamniških planinah, pri katerih sta se ponesrečila dva planinca, vendar pa ne tako hudo, kakor se je sprva domnevalo. Pod Grintovcem je v nenadno nastopivši megli izgrešil pot 23letni delavec Franc *Gorenjc* iz Most pri Ljubljani. Zašel je okrog 11. dopoldne na neko strmino, kjer mu je izpodrsnilo, da je zdrknil po precej strmem bregu in se pri tem nekajkrat močno udaril. Dobil je znatne poškodbe po hrbtu, po glavi in po rokah ter je obležal baš na poti, katero je bil zgrešil. K sreči je kmalu prišla nasproti gruča turistov, ki je našla ponesrečenega tovariša in ga prenesla v Cojzovo kočo na Kokrškem sedlu. Kamniški Skalaš g. Biško je organiziral ekspedicijo in se s požrtvovalnima reševalcema Tonetom in Alojzem Erjavškom podal na Kokrško sedlo, od koder so prenesli ponesrečenca v Kamniško Bistrico. Na telefonično sporočilo je tajnik kamniške podružnice SPD g. Koželj odhitel s Kregarjevim avtomobilom v Bistrico.

Popoldne okrog 3. pa je v dolini Kamniške Bele pod Konjem doletela skoraj enaka usoda kamniškega sportnika g. Iva *Kumra*. Pri plezanju po prav nič nevarni steni se je nad njim sprožila skala in ga izpodnesla. G. Kumer se je zvalil po steni 20 m v globino, kjer je padel preko nizkega pomola in se nato valil po grušču še kakih 10 m, dokler se mu ni posrečilo, da se je ustavil. Pri padcu si je zlomil levo roko v zapestju in se hudo pobil po glavi. Prišel je še sam do Kopiš, kjer mu je nudil prvo pomoč neki ljubljanski zdravnik, potem pa so ga z vozom prepeljali do Stahovice in dalje s Kregarjevim avtomobilom v Kamnik in v ljubljansko bolnišnico

Avtomobil, ki je šel po prvega ponesrečenca v Bistrico, je nekdo zavrnil, češ, da ima ponesrečenec zlomljeno hrbtenico in da mora priti ponj reševalni avto. V Kamniku je ta vest povzročila veliko zmedo, ker niso mgoli dobiti reševalnega avtomobila iz Ljubljane, naposled pa so ga dobili od uprave smodnišnice. Med tem pa so vnovič poslali iz Bistrice po avto, ki je ponesrečenca naložil in ob 21. pripeljal v Kamnik. Oba ponesrečenca bosta v bolnišnici gotovo kmalu okrevala in je upanje, da poškodbe ne bodo imele nobenih hudih posledic.

Smrt Milana Koširja

Gozd-Martuljek, 23. julija

Družbi turistov, ki so plezali včeraj zjutraj pod Špikom na desno na takozvani Rušici pod »Ferdamanimi policami«, se je pridružil 20letni učiteljiščnik Milan *Košir* iz Loga pri Kranjski gori. Pozneje se je ločil od skupine in vzel svojo smer. Okrog pol 11. pa so turisti začuli pretresljiv krik in videli so, kako je Košir strmoglavil v prepad, približno 20 m globoko in se potem še kotalil kakih 50 m. Vsi so hiteli na pomoč, med prvimi pa je bil znani ljubljanski alpinist jurist Jože Lipovec. Vsaka pomoč je pa bila zaman, kajti nesrečni Milan je padel na glavo in si razbil lobanjo, zlomljeni in razbiti pa je imel tudi obe roki. Lipovec ga je s pomočjo tovarišev odnesel v dolino, kamor so prispeli okrog 17. Milana Koširja so položili na mrtvaški oder v njegovi domači hiši v Logu, mali vasi med Kranjsko goro in Gozdom.

Milan Košir je dovršil tretji letnik državnega učiteljišča v Ljubljani, bil je vzor dijaka, izredno marljiv in resen. Za njim žalujejo oče, pet sester in brat. In tudi vse ki so ga poznali, je vest o njegovi tragični smrti silno potrla. K večnemu počitku bodo Milana Koširja položili jutri ob 16. na domačem pokopališču. Ravnateljstvo državnega učiteljišča v Ljubljani je o smrti vzornega dijaka obvestilo profesorski zbor in dijaštvo. Šolska maša zadušnica za vestnim in dobrim dijakom bo v začetku prihodnjega šolskega leta.

Dr. Pupin za svoj rojstni kraj

Naš slavni rojak v Ameriki, učenjak dr. Mihajlo *Pupin*, goji vročo ljubezen do stare domovine, posebno naklonjen pa je svojemu rojstnemu kraju Idvoru v Banatu. Najnovejši izraz te ljubezni in naklonjenosti je velikopotezni načrt slavnega učenjaka, ki je združen z zgradbo narodnega doma v Idvoru. Narodni dom bo zgrajen na stroške dr. Pupina, zemljišče pa je že dala na razpolago idvorska cerkvena občina. To zemljišče je blizu cerkve sredi vasi. Za zgradbo velikega narodnega doma so nekateri stavbeniki napravili tudi načrte, ki so jih potem iz Idvora poslali v Ameriko, da jih dr. Pupin pregleda in odobri. V narodnem domu, ki ga slavni rojak gradi svojemu rojstnemu kraju, ne bodo pod streho samo vse prosvetne in narodne organizacije, temveč bo ta dom obenem tudi središče gospodarskega napredka vsega kraja in najširše okolice.

Dr. Pupin se živo zanima za vrtnarstvo in sadjerejo ter hoče za ti važni panogi narodnega gospodarstva navdušiti in usposobiti tudi svoje banaške rojake. V narodnem domu bo urejena šola za vrtnarstvo in sadjerejo, da bi banaško prebivalstvo v njej dobilo navodila, kako bi se dali obsežni pašniki izpremeniti v vrtove in sadonosnike, ki niso samo »kmečki raj«, kakor pravi dr. Pupin, temveč tudi vir izdatnih dohodkov. Dr. Pupin je napisal že več poučnih razprav o vrtnarstvu in sadjereji na banaških ravninah. Vrtnarska šola v narodnem domu bo najmodernejše urejena in bo dr. Pupin sam poskrbel za najboljše učne moči, ki bodo imele v domu tudi svoja stanovanja. Pupinov narodni dom bo imel tudi električno centralo, ki bo dajala vsemu kraju električno razsvetljavo.

„V Ljubljani se ne da kaj začeti“

Značilno pismo brezposelnega delavca — človek, ki bi se z najboljšo voljo rad rešil iz brezdelja, je deležen samih zaprek

Ljubljana, 23. julija.

Našemu poročevalcu je prišlo do rok pismo, ki ga je pisal brezposelni delavec svojemu prijatelju in iz katerega se jasno razbere duh, ki uklepa naš čas. Delavec, ki je bil svoj čas kot kovinarski profesionist zaposlen v revirju TPD, se je pred dobrimi desetimi leti izselil v Francijo, kjer je delal v raznih rudnikih in tovarnah. Poleg Francije je v nekaj letih obredel še industrijske revirje Belgije, Luksemburga, Holandije, Nemčije, Švice in Avstrije, nato pa se je izčrpan, tuberkulozen, praznih rok in brez izgleda vrnil v domovino. Dela ni, a truden in oslabljen od naporov bi tudi težko speljal težko delo svoje profesije v tovarni. V Ljubljani je obiskal vse instance, ki jim je naložena skrb za bedne ljudi. Borzo dela, Delavsko zbornico, mestni socialni urad, bansko upravo — a nikjer se ne da nič izbiti. V brezdelici in romanju okrog je prišel na nekaj praktičnih idej. Kot spreten, inteligenten človek si je izmislil nekaj majhnih patentov za izdelovanje igrač in koristnih reči. Toda brezposelnemu delavcu, ki bi se rad dokopal do dela in kruha, so na svetu stavljene same ovire: niti orodja nima niti kotička, kjer bi lahko začel, povrhu pa še vse polno formalnih zadržkov. Takse tukaj, takse tam, patent stane denar. Samo nekaj stotakov, samo malo razumevanja na merodajnih mestih bi bilo treba in en pošten, delaven, trezen človek bi bil rešen iz bede in obupa v redno življenje. Objavljamo to pismo, ki je po svoji iskrenosti in preprostosti dragocen dokument našega časa. Živ dokument, da se med brezposelnimi delavci ne nahaja samo »baraba«, kakor rad meščan pavšalno sodi, temveč da je med njimi brez dvoma mnogo več sijajnih, razumnih, sposobnih in visoko moralnih ljudi, ki so vredni, da bi jim družba nudila vso podporo v njihovi borbi za življenje. Odveč se nam zdi, da bi pismu dodajali kakšno prošnjo ali komentar.

Dragi prijatelj!

Naznanjam Ti, da sem bil te dni v Žalcu v Savinjski dolini. Pa letos ni tako, kakor je bilo lani. Letos hmelj dozoreva počasi in ga obirajo večinoma domačini. Letos se je delo omejilo in sem se vrnil v Ljubljano.

Veliko razmišljam o zadevi mojega patenta. Ti si mi ponudil priložnost, da bi mi poiskal sredstva do tega. Vsa čast Tebi, da se zanimaš zame in da bi rad olajšal bedno stanje, v katerem se nahajam. Pa tudi jaz nisem v tem oziru lahkomiseln. Nikogar ne mislim izrabiti, da bi vzel kako pomoč, potem pa ne bi mogel z delom naprej. Zadnjič nistva utegnila, da se o zadevi pogovoriva do kraja, in zato je moja dolžnost, da Te o vsem informiram.

V Ljubljani bi bilo nekaj takega nemogoče. Vsak kotiček je zaseden, in če bi že na kaj naletel, bi moral takoj plačati drago najemnino, pa čeprav bi samo bolhe pobijal. Drugič bi porabil 400 Din samo za orodje. Ko bom delal ne bom utegnil, da bi po dve in tri ure skakal okrog, da dobim kaj v želodec, ker se zadnje čase tudi Ljubljana nahaja v gladovni stavki. Nihče ne kuha in nihče ne je. Tretjič, če bi delal in sproti prodajal, bi mi že drugi konkurirali, če pa prijavim patent, da si pridobim zavarovalno znamko, bi me to več veljalo, kakor je vse skupaj vredno. Zato nisem tako lahkomiseln, da bi porabil denar brez vsakega uspeha. Nisem se pa tudi naperil, da bi s tem morda postal kak podjetnik ali kapitalist, ampak da bi udobneje živel, kakor živim.

Zato sem prišel na idejo, da bi bilo to najbolje kje na deželi. V Ljubljani bi moral zadevo prijaviti in bi imel stroške ali pa zapor. Kadar bi imel par sto komadov narejenih, bi plačal samo mestu za dovoljenje, da prodajam. Skrbi me pa tudi, ali bi stvar sploh šla v promet, ker so ljudje danes zaradi denarja bolj v škipcih. Misliti moramo bolj na riziko kakor pa na uspeh. In ne morem si misliti, da bi hotel kdo pri takšnem stanju stvari riskirati denar. Morda bi se pa našel kdo, ki bi mi lahko za malo časa posodil orodje in par kovačev, da kupim material.

Notar Anton Carli †

Ptuj, 23. julija

Snoči je za vedno zaprl svoje blage oči obče spoštovani in priljubljeni javni notar g. Anton Carli. Pokojni je bil po rodu Ljubljančan in je zagledal luč sveta 1. januarja 1875. V Ljubljani je dovršil gimnazijo, po maturi pa se je vpisal najprej na pravno fakulteto v Gradcu, nato pa na Dunaju, kjer je bil diplomiran. Po dovršenem studiju je služboval kot sodni pripravnik v Gorici, nato pa kot notarski kandidat v Gorici, Sežani, Črnomlju, Postojni; Senožečah in v Ilirski Bistrici, od koder je bil l. 1909. imenovan za notarja v Žužemberku. Tu je ostal do l. 1925. Tedaj je preselil svojo pisarno v Ptuj. Pokojni je bil v Žužemberku zelo agilen naroden delavec. Bil je ustanovitelj tamošnjega Sokola, kateremu je bil do svojega odhoda starosta. Z enako vnemo pa se je udejstvoval tudi pri drugih narodnih društvih in tudi v Ptuju smo ga povsod srečavali v prvih vrstah narodnega dela. Le zadnje čase se je zaradi bolezni odtegnil javnosti. V strogo nacionalnem duhu je vzgojil tudi svoje otroke, izmed katerih je Vida pravkar maturirala na mariborskem učiteljišču, Milan študira medicino v Zagrebu, Borut trgovsko pomorsko akademijo v Boki Kotorski, najmlajši Silvo pa je še na ptujski gimnaziji.

K večnemu počitku bodo blagega in zaslužnega moža položili v sredo 25. t. m. ob 18. na mestnem pokopališču v Ptuju, ohranjen pa mu bo časten spomin.

Važen dan v zgodovini Triglava

Bohinj, 23. julija

V petek dopoldne je bilo na vrhu Triglava 500 naših vojakov. Naš očak Triglav še ni imel nikdar takega obiska. V petek ob 5.15 je krenil g. podpolkovnik Milan *Popović*, komandant 4. planinskega bataljona z vsem bataljonom na vrh Triglava. Bilo je pet čet, broječih 500 vojakov. Ob 11. je vseh 500 vojakov v polni opremi prispelo na vrh Triglava. Ves vrh jih je bil poln. Tolika skupina vojaštva na vrhu Triglava je nudila nenavadno sliko, ki pa jo je k sreči vjel tudi fotografski aparat. Vojaki so šli nekaj časa v dveh smereh: od Aleksandrovega doma in od Kredarice. Turisti iz vseh planinskih zavetišč so z velikim zanimanjem gledali ta prizor, ki je bil res nekaj nenavadnega. Opazovali so ga seveda tudi italijanski vojaki. Italijani so prišli na vrh Triglava že s 150 vojaki in vojaško godbo, naših vojakov pa se je zbralo na vrhu Triglava kar 500 in je to gotovo velevažen dan v zgodovini Triglava. Ponesrečil se ni nihče in vsi so se zdravi vrnili na Konjščico.

Na vrhu Triglava je skupina 500 vojakov trikrat vzklikala »Ura« za Jugoslavijo in trikrat »Živel kralj«.

Obisk srbskih in hrvatskih agronomov

Slatina Radenci, 23. julija.

Dijaki srednjih kmetijskih šol iz Križevcev (20) in Valjeva (28) se te dni mudijo na poučnem potovanju v dravski banovini. V spremstvu svojih profesorjev so si 20. t. m. ogledali Slovenske gorice, zlasti vzorno urejeno veleposestvo g. Meinla v Apačah in obširne vinograde in trsnice g. Bouverja v Gornji Radgoni.

Novi luksuzni avto mesta Maribora je nato izletnike odpeljal v Slatino Radence in od tam h Kapeli, kjer je bil skupni obed v gostilni gospe Horvatove. Pri tej priliki je želel izletnikom dobrodošlico domači poslanec g. Jakob Zemljič. Zahvalil se mu je za lepi sprejem in gostoljubnost profesor g. inž. Zamečnik Juraj. Ob dobri kapelski kapljici se je zatem razvil živahen razgovor. Mladi agronomi se kar niso mogli dovolj načuditi lepotam naše pokrajine. Po obedu se je vršil ogled banovinskih trsnih in sadnih nasadov, ki jih vzorno urejuje upravnik g. Joško Glaser.

Proti večeru je avto izletnike iz Križevcev popeljal spet skozi Slovenske gorice v Maribor, a izletniki iz Valjeva so se vrnili domov čez Ljutomer z večernim vlakom.

Smrt dveh bratcev v Savi

Ljubljana, 23. julija

Ponedeljsko »Jutro« je kratko beležilo tragično smrt dveh bratcev pri kopanju v Vikerčah. Nesreča, ki je zadela rodbino trgovca g. Štancerja iz Zagreba, je strašna in je silno potrla domače, globoko sočutje pa vzbuja tudi pri prebivalstvu v Vikerčah, Mednem in okolici.

Štancerjevi so prihajali več let zaporedoma na počitnice v Vikerče. Letos je gospa, ki je hčerka znanega veleindustrijca g. Dragotina Hribarja iz Ljubljane, prispela s sinovoma 13letnim Jurijem in 9letnim Jankom že pred dnevi. Kakor vsak dan ob lepem vremenu je odšla gospa tudi v soboto po kosilu z otrokoma k Savi, kjer so se skupaj kopali v ne pregloboki strugi, ki je mestoma celo prav plitva. Poleg njih je bilo tam seve še dosti drugih kopalcev, zlasti na medenski strani. Kmalu po 16. sta odšla Jurče in Janko skupno z materjo spet v vodo. Splavala sta od matere proč naprej po strugi. Nižje doli pa je mlajši bratec naenkrat zakrilil z rokami in brez glasu zdrknil pod vodno gladino. Takoj se je pognal bratec za njim in tudi sam izginil pod površino. Mati je vse to videla, vendar se spočetka ni ustrašila, ker je vedela da oba dobro plavata. Tok vode je oba zanesel precej daleč in sta se oba pokazala na gladini samo za hip. Tedaj je mati s krikom planila za obema in ju pričela iskati. Početje so opazovali tudi drugi mlajši kopalci z nasprotnega brega, pa niso mogli na pomoč, ker so bili nevešči plavanja. Razburjena gospa je iskala otroka po vodi dalje časa in se med skalami močno poškodovala. Slednjič so zvedeli o nesreči drugi ljudje, ki so prihiteli na pomoč. Pričeli so preiskavati strugo daleč doli do Tacna, a zaman. Otrok ni bilo mogoče najti. Vso obupano mater so odpeljali domov, na delo pa so odšli odrasli ljudje, med njimi 6 ribičev, ki so pregledali strugo in vse vodne kotanje doli do Ježice. Njihov trud je ostal v soboto in nedeljo brezuspešen in šele danes dopoldne so našli nižje v strugi, blizu Tacna truplo starejšega bratca, ki so ga odpeljali domov. Trupelce drugega utopljenčka še iščejo. Sava je zaradi nevihte na Gorenjskem zelo narastla in je njihovo delo hudo otežkočeno. O tragični nesreči so obvestili očeta otrok, ki leži bolan v Zagrebu, šele danes.

Ki-Ki pomiri živce kot dobra knjiga

Kjerkoli si bodi, Ki-Ki povsodi!

PROIZVOD UNION, ZAGREB

Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navalih, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na tešče kozarec **»Franz Josefove« vode.** Po izkušnjah, nabranih na klinikah za notranje bolezni, je **»Franz Josefova« grenčica** izredno dobrodejno odvajalno sredstvo. **»Franz Josefova« voda** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Huda nevihta s točo

Ljubljana, 23. julija

Po dalje časa trajajočem lepem vremenu so se na Gorenjskem pričeli že v noči od nedelje na ponedeljek zbirati in kupičiti težki oblaki nad planinami. Oblačne mase so se nato pomaknile višje pod nebo in se jele trgati. Pokazalo se je mestoma spet jasno nebo, popoldne pa je že pričelo treskati in grmeti. Kmalu po 12. se je vlila huda ploha, ki pa ni trajala dolgo časa. Dež je postal mirnejši, dokler se ni spet uveljavil vihar. Med gromom in pišem se je spet vlila ploha in je ponekod padala tudi toča. Kakor na Gorenjskem, je hudo deževalo tudi v polhovgrajskih in škofjeloških hribih, kjer je vihar napravil dokaj škode.

Posebno huda nevihta s točo pa je divjala danes ob pol 4. popoldne na Ježici. Usodni oblaki so se naenkrat od Vodic sem strnili nad pokrajino in vsula se je kakor lešnik debela toča, ki je napravila veliko škode, ker je padala suha.

★

Maribor, 23. julija

Danes popoldne je besnelo nad Mariborom hudo neurje, ki je povzročilo zlasti po vrtovih mnogo škode. Nevihta, ki je prišla od zapadne strani, je napravila tudi v okolici precejšnjo škodo. Ponekod je padala kot lešniki debela toča, ki je ležala še dolgo po cestah in poljih.

Huda avtomobilska nesreča

Vurberg, 23. julija

V nedeljo zjutraj se je zgodila na banovinski cesti Maribor-Vurberg-Ptuj huda avtomobilska nesreča, ki bi skoro zahtevala mlado življenje. Neki avtomobilist iz Ptuja je vozil od Sv. Martina proti Ptuju lovce. Pred avtomobilom je šla v spremstvu staršev 8letna Frandlova Matilda iz Rogoznice in sicer po levi strani, medtem ko so starši hodili po desni. Pred ovinkom pri pošti na Vurbergu je avtomobilist dajal predpisane znake. Naenkrat pa je zapazil, kako je deklica skočila z leve na desno stran proti staršem. Voznik avtomobila ni mogel več ustaviti, tako da je deklica padla naravnost pred vozilo. Avto se ni mogel izogniti na nobeno stran, ker je na levi strani hrib, na desni strani pa 15 m globok prepad. Deklico, ki je obležala negibna pod vozilom, je avtomobilist takoj odpeljal v ptujsko javno bolnišnico, kjer so ugotovili hud pretres možganov. Če ima še kake druge notranje poškodbe, se še ne ve. Nesrečo je zakrivila otroška neprevidnost.

Nenavadne pustolovščine črnogorskega Arnavta

Živel je z 20 ženami, ki so bile vse prepričane, da je njihov mož, ki se je „od mrtvih“ vrnil iz Rusije

Praga, julija

Že dolgo se ni češkoslovaška javnost toliko zanimala za kako pustolovščino, kakor se zanima sedaj za sleparije nekega zagonetnega Arnavta iz okolice Beran v zetski banovini Ta možakar se je lahkovernim ženam po moravskih in slovaških vaseh izdajal za njihovega moža, ki se je po dolgih letih vrnil iz ruskega ujetništva, ko je bil že davno proglašen za mrtvega. Slepar je imel nenavadno srečo. Živel je baje z 20 ženami in vse so bile prepričane, da se je vrnil »od mrtvih«. Skrivnostno, kakor se je pojavil, pa je vedno tudi izginil in sicer nikdar prazen, temveč dobro oskrbljen z denarjem do nove take sleparije.

Preiskovalne oblasti še sedaj ne vedo, kdo je ta človek — Bajram Želković ali Zuković, Jan Salajka, Štefan Mičuh, Jožef Rišanek, Jan Oprhal ali nekdo drugi. Razmere pa je moral ta slepar poznati že od poprej po raznih slovaških vaseh, v katerih se je pojavljal kot mož te ali one vojne vdove. Moških, ki so se nenadoma živi in zdravi, ko so bili že davno proglašeni za mrtve, pojavili od nekod iz Sibirije, je mnogo in to okoliščino si je slepar vzel za svoj trik.

V vasi Liskovu se je pred leti pojavil visok, suh človek, ki je slabo govoril slovaško. V neki krčmi je povedal, da se po dolgih letih vrača iz ruskega vojnega ujetništva naravnost iz Sibirije in da mu je ime Jah Oprhal. Ljudem se ni zdelo čudno, da je pozabil svoj jezik, in nekateri so se tudi spominjali Oprhala, ki je izginil že v začetku vojne. Možakar je mimogrede vprašal tudi, kaj je z njegovo ženo Ano, če je še živa in če se ni drugič poročila. Ko je dobil zaželjena pojasnila, se je napotil k Ani Oprhalovi, ki ga je z začudenjem in veseljem sprejela kot svojega moža, dasi se ji je zdel močno tuj in izpremenjen, celo večji in čudno suh in črn. Pa kaj hočete, dolga leta v Sibiriji izpremenijo človeka. Žena je bila presrečna, ker se ji je mož vrnil po tolikih letih. Jan je mirno živel na kmetiji, dasi so po vasi krožili glasovi, da najbrž ni pravi Oprhal. Vaščani so se celo razdelili na dva tabora, eni so prisegali, da se je vrnil pravi Oprhal, drugi pa so imeli razne pomisleke. Nekega dne je Jan — izginil, kmetica Ana pa je še vedno prepričana, da je odšel zaradi tega, ker so ga ujezili sosedje, ki mu niso hoteli verjeti.

Podobno kakor pri kmetici Ani v Liskovu je črnogorski Arnavt živel še pri raznih drugih vojnih vdovah. Pred nekaj leti so ga bili pri neki taki slepariji celo razkrinkali, zaprli in izgnali iz kraja. Sedaj so ga zaprli v moravski vasi Telči, kjer se je izdajal za Jana Salajka, a je slučajno naletel na ženo, ki ni hotela ničesar slišati o svojem prvem možu pa naj bi bil nenavadni prišlec res pravi ali kak slepar. Kmetica je namreč drugič poročena in, ko se je nenadoma pojavil njen »prvi mož«, mu ni hotela za nobeno ceno izročiti zahtevanega deleža od premoženja. Odpor žene je bil tako odločen, da je zadeva vzbujala veliko pozornost in da so jo naposled oblasti spravile v zvezo z mnogimi primeri nenadoma vrnivših se mož, ki pa so po kratkem času spet izginili. Med preiskavo se je javilo mnogo prič, ki trdijo, da je skrivnostni Jan Salajka identičen s skrivnostnim povratnikom iz Rusije, ki se je v drugih krajih predstavljal z drugimi imeni. Možakar pa trdi, da je prišel z nekim Jugoslovenom iz Vladivostoka in da je bil leta 1928. tudi v Beogradu.

Kakor vse kaže, je ta slepar eden od onih Arnavtov, ki so med avstrijsko okupacijo v Črni gori stopili v avstrijsko vojsko. Avstrijci so namreč že konec leta 1916. po arnavtskih vaseh razvili agitacijo za »sveto vojsko« na strani turškega sultana in avstrijskega cesarja. Arnavtom so obetali, da sploh ne bodo prišli na pravo fronto, marveč da bodo zaposleni samo pri komoritrenu. Iz Plava, Gusinja in tudi iz Beran so se tedaj pomikale fantastične trume po cesti proti Podgorici ter oplenile spotoma mnogo hiš in tudi avstrijskih skladišč. Mnogi priglašenci za »sveto vojsko« so se med potjo premislili in zbežali, oni pa, ki so jih srečno spravili v kasarne v Podgorici ali na Cetinju, pa so se kmalu znašli na pravi fronti in ne pri obljubljeni komori. Bajram Želković, ali kakor se že piše, je bil najbrž med njimi. Na gališki fronti in pozneje v ujetništvu se je spoznal s češkoslovaškimi sotrpini in tako je pozneje izbral češkoslovaške kraje za torišče svojih nenavadnih pustolovščin.

Strelišče domžalskih strelcev

Kakor je javilo že nedeljsko »Jutro«, bo v nedeljo 29. t. m. ob 14.30 v Domžalah slavnostna otvoritev novozgrajenega strelišča, ki ga predočuje slika. Strelišče je bilo zgrajeno pod vodstvom lekarnarja g. Miliča po strokovnih načrtih g. Pihlerja in poveljnika orožniške postaje g. Skoka. Strelišče mlade požrtvovalne in za strelski sport zelo vnete strelske družine v Domžalah, ki šteje že 150 članov, je na idiličnem prostoru in bo v ponos in veselje domžalskim strelcem kakor tudi dobrodošlim gostom

Danes vesela filmska opereta

ELITNI KINO MATICA
Predstave ob 4., 7.¼ in 9.¼ uri.

Dvorec na jugu

Liane Haid — Viktor de Kowa

Domače vesti

• **Ban g. dr. Marušič** nastopi 24. t. m. svoj redni letni dopust. Za časa njegove odsotnosti ga bo nadomeščal podban g. dr. Pirkmajer.

• **Spomenik žrtvam avstrijske krvoločnoti v Kruševcu.** Med okupacijo pred 18 leti so na vojašniškem dvorišču v Kruševcu Avstrijci ustrelili in obesili 150 domačinov in niso znana niti imena vseh teh narodnih mučenikov. V kotu vojašnice, ki je sedaj garnizija 47. pešpolka, so skupni grobovi teh žrtev avstrijske soldateske. Pododbor združenja četnikov v Kruševcu je uvedel akcijo, da bi se tudi tem narodnim mučenikom uredila skupna grobnica in da bi se njihov spomin počastil s primernim spomenikom. Četniški pododbor je s pomočjo raznih društev v Kruševcu in drugih krajih zbral že toliko denarnih redstev, da je pričel izvajati svoj načrt. Temelje grobnice in spomenika bodo blagoslovili 14. oktobra, odbor se ponovno obrača do domoljubne javnosti, da bi podprla z gmotnimi sredstvi njegovo akcijo ter čimprej omogočila dovršitev grobnice in spomenika.

• **Velika slavnost v Biogradu na moru.** V starodavnem mestu hrvatskih kraljev v Biogradu na moru se je pričelo že v soboto veličastno slavje, kakršnega to mesto še ne pomni. Ob ogromni udeležbi ljudstva iz severne in srednje Dalmacije je imela Jadranska straža svojo skupščino, združeno s posvetitvijo praporov Jadranske straže za Biograd, Preko in Zemunik. Posvetitvi praporov so prisostvovali predstavniki glavnih postojank Jadranske straže v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Predstavniki treh naših glavnih mest so praporom kumovali, da bi se tako simbolično označila zveza vse države z morjem. Poročilo oblastnega odbora Jadranske straže kaže najuspešnejše delovanje, s posebnim zanimanjem pa so zborovalci sledili poročilu o stanju fonda »Daksa« za podpiranje ponesrečenih mornarjev in njihovih rodbin. Iz tega fonda je bilo razdeljenih že okrog 200.000 Din. Fond ima sedaj preko 800.000 Din, a je okrog pol milijona dinarjev »zmrznjenih« v raznih bankah.

• **Lepo slavje bunjevških Hrvatov.** Bunjevški Hrvati imajo lep običaj, da po žetvi priredijo svečanost v znamenju hvaležnosti za dobro letino. Taka svečanost, ki se imenuje »doženace«, se je v nedeljo vršila v Subotici. Vse hiše bunjevških Hrvatov so bile okrašene z venci, spletenih iz klasja. Glavni osebi pri taki slavnosti sta »banda« in »bandašica« — mladenič in mladenka, ki ju udeleženci izvolijo po starem običaju. Bandaš in bandašica držita v rokah krono in venec iz klasja, vozita pa se v kočiji, ki je bogato okrašena, po vsem mestu in naposled v cerkev, kjer med zahvalno službo božjo stojita pred oltarjem kakor ženin in nevesta. V sprevodu »doženaca« so pestre narodne noše, konjeniki in godbe. Slavnost zaključi velika ljudska zabava.

• **Priprave za zdravniški kongres na Bledu.** Te dni sta imela svoje seje in tudi skupno zborovanje naš nacionalni komite vseslovanske zdravniške zveze in eksekutiva Jugoslovenskega zdravniškega društva. Priprave za kongres naših zdravnikov na Bledu se bližajo svojemu zaključku, napovedana pa je udeležba tudi od strani zdravniških društev iz drugih slovanskih držav. Na dnevnem redu blejskega kongresa pa so tudi razna vprašanja vseslovanskega kongresa, ki se bo vršil leta 1936. v Bolgariji. Glavna točka kongresa: zdravstvena služba v vasi bo ilustrirana z veliko razstavo pod istim imenom, če se bo posrečilo premagati razne težave pri tem velikem zasnutku in delu. Predavanja in predavatelji na kongresu so že določeni, na sporedu kongresa bo, kakor znano, tudi vprašanje sindikalne organizacije naših zdravnikov. Ob splošnem zdravniškem kongresu pa bodo imela svoja zborovanja tudi razna naša zdravniška združenja, ki imajo razširjen svoj delokrog na vse državno področje. Tako bodo zborovali zdravniki, nameščeni v bolnišnicah, zdravniki v občinskih službah, zveza jugoslovenskih stomatologov, Jugoslovensko psihiatrijsko društvo, Jugoslovensko zdravniško društvo za duševno higieno, zveza zdravniških zbornic in še nekatere druge organizacije.

• **Nov grob.** V Kobaridu je umrl v noči od sobote na nedeljo g. Ferdinand Volarič. Pokojnemu blag spomin, žalujočim iskreno sožalje!

• **Delavska zbornica v Zagrebu je imela** v soboto in nedeljo svoj občni zbor, na katerem je bilo sklenjeno, da bo zbornica gradila sama svoj dom na Starem sejmišču v Zagrebu, če ne bo prišlo z Borzo dela do sporazuma za zgradbo velike palače, v kateri bi bile nastanjene razne delavske ustanove. Glavna točka občnega zbora je bila odobritev proračuna, v katerem je tudi 250.000 Din za podpore brezposelnih delavcev in njihovih rodbin.

• **Nova postaja.** Z odlokom prometnega ministra bo uvedena 29. t. m. na progi Karlovac-Ljubljana nova postaja Zaloka za potniški promet. Vozni listki se bodo izdajali za potnike na postaji, za prtljago pa v vlaku. Postaja je oddaljena 17 km od Karlovca.

• **Dovršenje banovinske ceste Rače-Šikole.** Gradba banovinske ceste II. reda Rače-Šikole se vleče še izza predvojnih časov. Medtem ko je bila cesta v mariborskem srezu do meje ptujskega sreza dograjena, že leta 1914. so se morale nadaljnja dela zaradi nastanka vojne ustaviti. Sreski cestni odbor se je že vsa leta prizadeval dovršiti to cestno gradbo, vendar mu to zaradi denarnih neprilik ni uspelo. Nadaljevalna dela so se lahko pričela šele letos. Na cesti je stalno zaposlenih do 50 delavcev. Podaljšek ceste bo zgrajen po najmodernejšem sistemu z 20 cm debelo kamenito podlago, ki bo nato še temeljito posuta z gramozom. Gradita se tudi obcestna jarka na obeh straneh. Cesta bo v najkrajčasu dograjena in bo najkrajša prometna zveza med Mariborom, Pragerskem in Ptujem, kar bo velikega gospodarskega pomena za Dravsko polje, ker se bo ta cesta priključila v Šikolah na banovinsko cesto II. reda Slovenska Bistrica-Hajdina-Ptuj.

• **Vojaška godbena šola v Vršcu** sprejme 50 mladeničev od 14 do 16 let. Informacije daje kapelnik Josip Petrovič vsak dan od 9. do 11. ure dopoldne v Narodnem domu v Mariboru.

• **V ruski kapeli pod Vršičem,** ki je bila pred dnevi posvečena in je dobila za patrona sv. Vladimirja, krstitelja Rusov, bo na praznik sv. Vladimirja, v soboto dne 28. t. m. služba božja.

• **Christofov učni zavod,** najstarejša najbolje obiskovana, oblastno dovoljena enoletna zasebna trgovska šola v Ljubljani, vpisuje ves mesec juli, avgust in september na Domobranski cesti št. 15. Prilika za priučenje trgovskim predmetom itd. Izobrazba v perfektne stenografe-strojepisce. Vpisnina 30 Din, mesečna šolnina 120 Din. Siromašnejši popust. Pouk se prične 1. oktobra. Zahtevajte prospekte.

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.**

Iz Ljubljane

u— **Pozdravni večer novemu šolskemu upravitelju na Viču.** Z največjim zadoščenjem je sprejela viška nacionalna in napredna javnost vest, da je imenovan za šolskega upravitelja viške narodne šole nacionalni in sokolski delavec iz Krškega g. Leopold Levstik, ki je 15. t. m. prevzel posle dosedanjega upravitelja g. Ivana Štruklja. V soboto zvečer so v posebni sobi Mesčeve gostilne v Rožni dolini priredile vse viške napredne organizacije pozdravni večer novemu šolskemu upravitelju, njegovi soprogi in hčerki. Večer je organizirala k. o. JNS. Predsednik k. o. g. Mesec je kot domačin otvoril domače slavje s toplim pozdravom na upravitelja g. Levstika in njegovo družinico, nato pa pozdravil banovinskega šolskega nadzornika g. Drnovška, narodnega poslanca g. Komana, šolskega upravitelja iz Št. Vida g. Šmajdka, predsedника viške občine g. Petrovčiča, zastopnike društev in učiteljstvo narodne šole. V nadaljnjem govoru je g. Mesec izrazil veselje, da je viška šola dobila jugoslovensko čutečega upravitelja. Nato je izrekel tople pozdrave v imenu viške občine predsednik g. Petrovčič in obljubil vso podporo napredku šole na Viču. V imenu sreske organizacije JNS je čestital Vičanom k pridobitvi tajnik g. Pavel Borštnik, ki je med drugim izvajal, da bo 15. julij zapisan z zlatimi črkami v zgodovini viške občine. Za Sokola na Viču je pozdravil odličnega Sokola upravitelja načelnik br. Bruno Borštnik. Narodni poslanec g. Albin Koman je naglašal važnost učiteljskega stanu v naši državi za nacionalno vzgojo ter čestital viškim občanom, da so dobili za upravitelja moža, ki bo vse svoje sile posvetil napredku šole in narodne prosvete. V daljšem govoru je nato banovinski šolski nadzornik g. Franjo Drnovšek orisal delo g. Levstika na šolskem in izvenšolskem področju za blagor naroda in domovine. V markantnih besedah je očrtal trnjevo pot naprednega učiteljstva pred vojno, toda napredno učiteljstvo ni klonilo, marveč je šlo ravno svojo pot, zavedajoč se, da pride dan zmage jugoslovenske nacionalne misli. Vidno ganjen se je zahvalil za lep pozdravni večer upravitelj g. Levstik, ki je v svojem govoru podal smernice, po katerih bo vodil viško šolo. Obljubil je svoje sodelovanje pri vseh nacionalnih društvih, kakor je to delal doslej v Krškem. Izrekel je svojo posebno zahvalo vsem društvom, ki so na tako lep način pokazala naklonjenost učiteljskemu stanu. Ko sta govorila še šolski upravitelj g. Šmajdek iz Št. Vida in starosta Sokola br. Rems se je razvila prijetna zabava. Vrlemu nacionalnemu šolskemu upravitelju g. Levstiku izrekamo najiskrenejšo dobrodošlico!

u— **Ameriška miss Jugoslavija v Ljubljani.** Kakor je zabeležilo ponedeljsko »Jutro« je v nedeljo dopoldne prispela v Ljubljano gdč. Lilijana Kuharjeva iz Clevelenda ki je bila lani o priliki kontesta clevelandskega dnevnika »The News« izvoljena za najlepšo Jugoslovenko, kakor so bile voljene kraljice lepote vseh ameriških narodnosti. Kakor piše gdč. Kuharjeva sama v »Ameriški domovini«, je imela ta lepotna tekma predvsem namen, zbližati mlade zastopnice raznih narodnosti med seboj. Prekooceanska prometna družba družba Cunard Line je stavila miss Jugoslaviji brezplačno vozovnico na razpolago, da obišče domovino svojih staršev. V spremstvu uradnika linije g. Milutina Ekerovića se je gdč. Kuharjeva vkrcala 14. junija v New Yorku na veliki prekomorski parnik »Akvitanijo« in je v nedeljo, prispela v Ljubljano. Mlada, osemnajstletna dama se vsa navdušena izraža o lepoti naših krajev, ki je ne more prehvaliti. V Ljubljani, kjer ima nekaj sorodnikov in znancev, se bo nekaj časa pomudila, da se privadi novemu miljeju, potem pa bo potovala po Jugoslaviji. Kakor znano, se njena mati, ga. Marjanca Kuharjeva, ki je iz Bevk doma, tudi literarno udejstvovuje v ameriškem slovenskem tisku, prav tako pa se je gdč. Lilijana, ki je letos v juniju dovršila gimnazijo v Clevelandu, že pričela publicistično udejstvovati. Če se bo za delj časa pomudila v Jugoslaviji, se bo za en semester vpisala na eno naših univerz. Pozneje pa se misli posvetiti časnikarstvu. Včeraj je ameriško miss Jugoslavijo sprejel g. ban in se z njo delj časa razgovarjal o razmerah, v katerih žive naši rojaki v Ameriki.

u— **Anketa gospe Omeljčenkove.** Prejeli smo: Kakor je bilo že objavljeno, se pri nas mudi znana kulturna delavka gospa Marija Omeljčenkova, da prouči delo naših žen — književnic, socialnih ter kulturnih delavk vobče. Omeljčenkova je — skoro lahko rečemo — edina osebnost, ki seznanja tujino o našem delu. Tudi sedaj bo izdala daljšo študijo v slovenskih, hrvatskih in srbskih knjižnicah, pozneje pa zbornik »Slovanka«, kjer namerava pisati tudi o našem delu in življenju. Najmanj, kar smo ji dolžne, je, da ji gremo toliko na roko, da ji odgovorimo na njena vprašanja in hitro postrežemo z zaželjenimi informacijami. Gospa je tukaj na lastne stroške in navezana na zelo skromne dohodke, zato jo tembolj razbremenimo, čim hitreje ji pošljemo odgovor na anketo, ki jo je razpisala na več naslovov, na katero pa žal zelo počasi prihajajo odgovori. Književnice prosi zlasti za točno bibliografijo, navedbo revije, kjer je bilo delo objavljeno, z letnico. S tem ji bo delo mnogo olajšano. V primeru, da katera od žen pomotoma ni prejela vprašalne pole, naj dobrohotno pošlje sama odgovore na vprašanja, ki jih na njeno prošnjo objavljamo: 1. Kdaj in kje ste se rodili? Ime in poklic vaših roditeljev? 3. Vaša izobrazba? 4. Vaši prvi dojmi iz šole? Kdo je imel na vas največji vpliv? 5. Vaše prvo čtivo? Kateri pisatelj Vam je najbljubši? 6. O čem ste sanjali v svoji mladosti? Vaš najmočnejši dojem iz detinskih in dekliških let. 7. Vaš poklic. Zakaj ste se ga izbrali? 8. Vaši prvi poizkusi v pisateljevanju. Kdo je vplival nanje? 9. Kako gledate na žensko vprašanje? Sodelujete li v kakem društvu, sedaj ali prej? 10. Kakšno mnenje imate o vzajemnem delu slovanskih žen? V katerih časopisih ste objavljali svoja dela? 11. Prosim tudi Vašo fotografijo, zlasti pa podrobno bibliografijo. Odgovore blagovolite poslati na naslov: Marija Omeljčenkova, Verstovškova ulica 24, Ljubljana.

u— **Sreska organizacija JNS za ljubljansko okolico** sklicuje za nedeljo 29. t. m. v restavraciji »Zvezdi« sejo sreskega odbora, katere naj se zanesljivo udeleže vsi gg. odborniki.

u— **Starši, ki imate deklice v koloniji podmladka Rdečega križa na Vranskem,** pridite danes ob 13.36 pred glavno postajo po deklice, ki se bodo vrnile z vlakom z Vranskega.

u— **Tujskoprometna razstava v Frančiškanski ulici zaprta do 20. avgusta.**

u— **Društvo »Tabor«.** Drevi važna pevska vaja.

u— **Enomesečni učni tečaj na II. državni realni gimnaziji v Ljubljani.** Da ne bodo starši učencev, ki imajo popravni izpit iz enega ali dveh predmetov, oglasov in dopisov omenjenega tečaja napačno tolmačili, pojasnjuje ravnateljstvo II. državne gimnazije, da ta tečaj ni v nobeni zvezi z II. državno gimnazijo in njenimi profesorji in da je ravnateljstvo samo iz prijaznosti dovolilo prirediteljem začasno uporabo treh sob. — Ravnateljstvo.

u —**Bleiweisovo cesto** prekopavajo in znižavajo zdaj že pri odcepu Tržaške ceste. Delo gre zdaj hitreje od rok, ker je tam zaposlenih več delavcev. Ob koncu tedna bodo že lahko pričeli z betoniranjem ceste in bodo nato nadaljevali že z asfaltiranjem. Ko bo ta cesta gotova, bo s tem doprinešeno prav veliko k olepšanju tega najlepšega dela mesta in novi cesti tudi še tako živahen tovorni promet ne bo mogel do živega.

u— **Žrtev napada.** V bolnišnico so pripeljali včeraj dopoldne posestnikovega sina Antona Petelina iz Vidma pri Kočevju. Kocjana so na poti domov pretepli neki fantje in se ga lotili tudi z nožmi. Zadali so mu več ran. Kaj je fante privedlo do napada, še ni znano in orožniki so uvedli preiskavo. — Iz Zadobrove je prišel v bolnišnico 37letni delavec Anton Kocjan, ki je doma tako nesrečno padel, da si je zlomil levo roko.

u— **Aretirana tatica.** Na živilskem trgu se je že nekaj dni udejstvovala predrzna žeparica, ki se je sukala okrog prodajalk in kupovalk kakor podlasica in jim posegala v žepe in torbice. Nekateri so jo sicer opazili, vendar jim je neznanka že izginila izpred oči, predno so mogli ugotoviti da so okradeni. Včeraj dopoldne pa se je vendarle ujela, in sicer med skupino kmečkih prodajalk, ki jim je skušala odnesti denarnice. Bila je to zagrebčanka Jela Č. Ženske so jo predale stražniku, ki jo je odvedel v zapor.

Dr. GREBENC ANTON
specijalist za zobne in ustne bolezni
zopet ordinira.

Zobozdravnik specialist
DR. IVAN OBLAK
ne ordinira do 22. avgusta.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM v Šiški.
Tel. 33-87 Tel. 33-87

Komorni pevec **Leo Slezak** in lepa **Lee Pary** v veseli opereti
Gospoda od Maxima
V ostalih vlogah **Johannes Riemann, Jessie Virogh.**
Predstave: v torek, sredo in četrtek ob 7. in 9. uri
Foxov zvočni tednik prikazuje rudniško nesrečo v Kaknju.
Pride! Pride!
»SALON DOORE GREEN«

Danes senzacijonalni film
LUKA GREHA
ZVOČNI KINO DVOR
Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer.
Cene 4.50 in 6.50 Din

Iz Celja

e— **Zborovanje brezposelnih v Grižah.** Celjsko glavno poverjeništvo »Delo in eksistenca« je priredilo v nedeljo dopoldne zelo dobro obiskan shod v Grižah pri Žalcu. Tajnik celjskega poverjeništva g. Žerjal, ki je predsedoval shodu, je po pozdravnih besedah nazorno pojasnil namen društva. Za njim je povzel besedo predsednik celjskega poverjeništva g. Štefan Horvat. Naglasil je, da mora započeto socialno gibanje privesti do uresničenja zahtev brezposelnih. Ne samo brezposelni, marveč tudi vsi drugi, ki imajo čut do bližnjega, so poklicani, da pomagajo pri reševanju najbolj perečega vprašanja — brezposelnosti, zato je pozval vse sloje, da pristopijo k društvu. Izjavil je, da je nujno potrebna ustanovitev društvenih delavskih zavetišč za samske brezposelne, v katerih bodo imeli bedni brezposelni stanovanje, hrano in obleko, poleg tega pa bi se skrbelo za zaposlitev brezposelnih pri javnih delih. Danes cesti prepuščeni brezdomci bodo s tem spet moralno podprti, njih telesno in duševno hiranje pa bo zajezeno. Govornik je zahteval takojšnji odpust dvojnih zaslužkarjev v raznih oblikah in odpust poročenih žen, katerih možje so zaposleni v podjetjih. Vodilnim uradnikom naj se znižajo neupravičeno visoki prejemki, s prihrankom pa se naj nastavijo nove moči. Sledil je govor centralnega delegata g. Kreutzerja iz Ljubljane. Kakor besede g. Horvata so bila tudi izvajanja g. Kuntzerja sprejeta z živahnim odobravanjem. Delovne izkaznice, zaščita zakonitega, toda v pretežni meri na izvajanega osemurnega delavnika, investicijski proračuni javnih oblastev so programske točke društva, ki so potrebne za odpravo brezposelnosti. Če so se za kritje stroškov v svetovni vojni lahko dobile ogromne vsote, bi se lahko dobil denar tudi zdaj, ko je treba celiti rane in delati za izboljšanje položaja človeštva. Dela je dovolj, zato naj pristojni činitelji pokažejo, da hočejo nekaj storiti, kar bo v korist splošnosti. Govornik je zahteval socialno zavarovanje ne samo za delojemalce, ampak tudi za delodajalce in osebe s samostojnimi poklici. Kapital je treba zaščititi, da bo služil v blagor vseh. Končal je z apelom, da bi šli vsi z zaupanjem v društvene vrste in pomagai aktivno pri izgraditvi tega nadstrankarskega socialnega pokreta. G. Klinar iz Celja je govoril o potrebi sloge in orisal položaj brezposelnih, ki jim je treba sedaj ob dvanajsti uri pomagati, da postanejo zopet dostojni člani človeške družbe. V stvarni debati je g. Kreutzer dajal razna pojasnila, nato pa je bil shod zaključen. Zborovalci so odšli z vtiskom, da hoče društvo »Delo in eksistenca« s stvarnim delom pomagati pri izboljšanju položaja v našem gospodarstvu.

e— **V celjski bolnišnici so umrli:** v soboto 63letna kočarjeva žena Helena Vohova iz Dobrteše vasi pri St. Petru v Savinjski dolini, v nedeljo pa 84letna občinska reva Antonija Obrulova iz Dolenje vasi pri Št. Pavlu pri Preboldu, 67letni občinski revež brez stalnega bivališča Jakob Koštomaj in 55lena prevžitkarica Marija Plevnikova iz Roginske gorce pri Pristavi.

e— **Nova tarifa za plin,** ki jo je izdelala mestna plinarna, stopi v veljavo 1. avgusta. Sedaj stane kubični meter plina pri mesečni porabi do 20 kubičnih metrov 4 dinarjev, pri porabi 21 do 100 kubičnih metrov 3.50 Din, pri porabi nad 100 kubičnih metrov pa 3 Din. Po novi tarifi bo znašala cena kubičnemu metru plina pri porabi do 5 kubičnih metrov 5 Din, pri porabi 6 do 15 kubičnih metrov 4 Din, pri porabi 16 do 30 kubičnih metrov 3.50 Din, pri porabi nad 30 kubičnih metrov pa 2.90 dinarjev.

e— **Tujski promet je v zadnjem času** znatno narasel. V Celju in okolici je sedaj večje število letoviščarjev. Med tujimi sestavljajo Avstrijci večino. V topli Savinji vsak dan kar mrgoli kopalcev. Toplota vode znaša že 19 do 20 stopinj R.

e— **Kino Union.** Danes ob 16.15 in 20.30 zvočna opereta »Veseli svatje« in dve zvočni predigri.

Iz Maribora

a— **Gledališke predstave na prostem ob priliki Mariborskega tedna.** Mariborsko gledališče vprizori ob Mariborskem tednu Golievo zabavno komedijo »Kulturno prireditev« na prostem. Uprizoritev bo na otroškem igrališču v parku na koncu Tyrševe ulice. Vaje se vrše z vso intenzivnostjo. Režira glavni režiser Kovič. Sodelujejo Dragutinovićeva, Zakrajškova, Kraljeva, Savinova, Gorinškova, Barbičeva, Križajeva, Čepič, Skrbinšek, Kovič P., Kovič J., Medven, Grom, Gorinšek, Rasberger, Blaž, Furijan, Nakrst, Harastović, Crnobori, Verdonik, Turk in Štandeker.

a— **Prvi državni tožilec v Mariboru** g. dr. Matko Zorjan je nastopil svoj redni letni dopust. za časa odsotnosti ga zastopa g. Sever.

a— **Društvo jugoslovenskih akademikov v Mariboru** priredi v sredo 25. t. m. ekskurzijo v Hutterjevo tvornico. Zbirališče ob 9. na oglu Aleksandrove in Meljske ceste.

a— **Na banovinski sadjarski in vinarski šoli v Mariboru** se bo vršila zaključna svečanost šolskega leta v soboto 28. t. m. ob 9. dopoldne. Kmetovalci in prijatelji zavoda so vljudno vabljeni.

a— **Smrt v valovih Drave.** Skupina plavalcev je v nedeljo popoldne obrog 16. plavala iz Käferjevega kopališča po sredi Drave proti Kristijanovemu kopališču. Z njimi tudi 18letni slaščičarski vajenec Ivan Vogrin. Ko so kopalci prispeli v bližino glavnega mosta, je Vogrin naenkrat izginil pod vodo. Plavalci, misleč, da se Vogrin le za šalo potaplja, se sprva niso zmenili zanj. Ko pa ga ni bilo več na površje, so ga pričeli iskati, a zaman. Naj bo tragičen dogodek resen opomin vsem kopalcem, naj ne plavajo v odprti Dravi, ki je zahtevala že toliko žrtev.

a— **Beg iz življenja.** V Framu si je v nedeljo zvečer pognal v samomorilnem namenu kroglo v srce posestnik Pavel Turner. Bil je takoj mrtev. Vzrok ni znan.

a— **Cigani so jih napadli.** Včeraj zjutraj sta se vračala domov iz Počehove Kmetič Ivan z ženo in otrokom in njegov prijatelj Fišer Fric. Že blizu mesta pa so jih nenadno napadli cigani - muzikanti. Kmetič in Fišer sta se postavila v bran, a sta dobi-

Kulturni pregled

Mlajša in starejša generacija

Znani španski filozof Jose Ortega y Gasset je nedavno govoril o problemu mladine v evropski družbi, torej o enem najvažnejših vprašanj današnjega časa.

Ortega y Gasset se je ostro izrekel zoper oboževanje mladine in pretirano vero v njeno sposobnost, da brez izkušenj prevzame v roke usodo narodov. (To hočejo številna »mlada gibanja«. Tudi narodni socializem v Nemčiji se je proglasil za tak pokret.)

Po svetovni vojni, pravi španski modroslovec, se Evropa nenehamo dobrika mladini in jo na vse načine razvaja. Razvil se je pravi kult mladine, ki so se mu pridružili tudi očetje. Petnajst let je trajalo stupidno življenje. Cock-tail, spolna svoboda, nagota v morskih kopališčih, nezdrave zabave, — v vsem tem so videli znake blagodejne sproščenosti življenjskih sil in pogoje za razvoj srečnejšega človeštva. Pozabili so, da je nad glavo in pod nogami Evropcev vse polno težkih problemov in da je življenje trše nego je bilo nekoč. Do l. 1928 so vsi mislili, da se je Evropa zasidrala v trajnem blagostanju, a že čez nekaj mesecev so pričeli resnobno grmeti veliki problemi nezaposlenosti, vzbujajoč obup in strah, ki sta vedno spremljala razvoj človeštva.

Že v stari Grčiji so gojili kult mladih in so to plačali tako, da so prišli v pest mladeniča Alkibiada. Rimljani so bili trši nasproti mladini. Opirali so se na zrele ljudi, »patres« in »senatores«, zato so postali gospodarji sveta. V današnji Evropi se širi zmota, da smejo mladi ljudje vse smatrati za svoje in da njihovi neizkušenosti ni nikakih meja.

Duševno stanje današnjih Evropcev bi bilo treba popraviti. Predvsem moramo rešiti problem mladine, a ne tako, da ji izročimo vajeti sveta, marveč da jo včlenimo k zrelemu pokolenju in naučimo, da odtod gleda jedro stvari. Ne gre, da bi mladina vse rušila in si za vse probleme izmišljala svoje rešitve ne oziraje se na izkušenost starejših. Kako je treba delati, naj se ljudje učijo pri znanosti, ki je kljub vsemu neredu okrog nas čedalje sposobnejša in s svojo tehniko, s svojimi izumi trdno jadra v bodočnost.

Prav tako se Ortega y Gasset upira oboževanju množice. Danes so pričeli množici pripisovati moč in sposobnosti, ki jih nikdar ni imela in jih tudi nima. Kaj je množica brez odgovornih poedincev? Nekateri bi hoteli vso odgovornost zvrniti na neodgovorne skupine, ki so pa zmaterializirane in zmehanizirane. Prav zaradi tega, ker začenjajo ljudje oboževati take kolektive in ker jim poedinci prepuščajo svojo odgovornost, namesto da bi brez ozira na skupine izpolnjevali svoje dolžnosti, nastajajo toliki zapletljaji.

Oboževanje mladine in oboževanje množice sta po Ortegi y Gassetu dva globoka vzroka današnje neurejenosti.

Njegove misli so zanimive tudi za onega, ki se ne bo v vsem strinjal ž njimi. Ortega y Gasset potrjuje važnost mladinskega problema. Upravičeno pa zahteva, da naj mladina upošteva tudi zrelejši, izkušenejši rod in naj skuša z njim vred reševati vprašanja časa in oblikovati njegov obraz.

*

Naj zabeležimo še neki donesek k mladinskemu vprašanju.

Oni dan so na Slovaškem zborovali mladi češki in slovaški učitelji. Na zborovanju je govoril o delu za novo Evropo eden najuglednejših in najizobraženejših češkoslovaških diplomatov dr. K. Krofta. Govoril je mladim ljudem o idealih, ki še niso izgubili vrednosti, o idejah, ki še niso mrtve. To so ideali in ideje nadčasovnega pomena, ki obenem vežejo odhajajočo in prihajajočo generacijo. Ideje naroda in domovine.

Dr. Krofta je zagovarjal mladi rod pred očitkom, da se je odtujil plemenitemu idealizmu in nacionalizmu. Opozarjal je, kakor posnemamo iz časniškega poročila o tem zborovanju, da tudi predvojna mlada generacja ni bila tako »zlata«. Res je, da ni posvečala toliko časa sportu in telesnim zabavam, ki jih zdaj očita povojnemu rodu, zato pa je nesmortno zapravljala mnogo časa v kavarnah in zakajenih krčmah. Čeprav tiste čase ni bil stik z dekleti tako lahek in prost, kakor je danes, vendar ne kaže trditi, da je bilo spolno življenje predvojne mladine boljše in čistejše. Zanimanja za literaturo in umetnost je bilo takrat med mladino več nego danes, vendar pa bi bilo zmotno misliti, da je vsa tedanja mladina gorela od ljubezni do naroda. Po predavateljevem mnenju ni bila predvojna mladina v celoti nič boljša od današnje, in če je imela nekatere dobre lastnosti, ki jih ne opažamo pri današnji mladini, pa zopet pri sedanjem mladem z veseljem zaznavamo marsikaj, česar takrat nismo imeli, na pr. več praktičnega čuta, večjo podjetnost, več zdravega, a ne deročega vzgona in razmaha.

Češki državnik je nadalje naglašal, da je bilo predvojno politično življenje v marsičem lažje, tako rekoč udobnejše, ker takrat nismo mogli sami odločevati in zato tudi nismo imeli odgovornosti, kakršna leži danes na nas vseh. Toda samo ljudje ozkega duha in majhne vere bi mogli vzdihovati za preteklostjo, ki je imela za nas na mesto polnega življenja samo nečastno životarjenje.

Dr. Krofta je izrazil vero, da se bo mlada generacija prosvetnih delavcev ogrela za stvarjalni optimizem ministra Beneša, ki je dejal v nekem svojem govoru, da je usoda naložila naši generaciji velike dolžnosti, mnogo muk in trpljenja, a tudi vzvišene politične, socialne in moralne naloge, ki ji dajejo značaj ene najodgovornejših generacij naše zgodovine. V okviru svobodnega naroda in države se lahko izživlja tudi mladi rod in kaže svoja stremljenja in sposobnosti pri nadaljnjem izgrajevanju in izpopolnjevanju tega, kar so mu pripravili in ohranili predhodniki.

*

Oba glasova — eden iz daljne, politično vzburkane Španije, drugi iz resnobno umerjene demokratične Češkoslo-

la tako hude poškodbe, da so morali reševalci oba prepeljati v bolnišnico. Za napadalci poizvedujejo orožniki.

a— **Opozorilo lastnikom koles.** Predstojništvo mestne policije v Mariboru poziva lastnike koles, ki še niso vzeli evidenčnih tablic, da gredo takoj ponje. Proti onim, ki ne bodo tega storili do 31. t. m. se bo uvedlo kazensko postopanje. Evidenčne tablice se dobe pri predstojništvu v sobi 18 vsak dan od 8. do 12. ure.

a— **Nesreči.** Včeraj dopoldne se je na Koroški cesti stanujoči 56letni, pri tvrdki Nassimbeni zaposleni delavec Fran Nerat hudo poškodoval. Pri delu je padel z zidarskega odra in dobil poškodbe po vsem telesu. V nedeljo je pri obiranju lipovega cvetja padel z drevesa 12letni viničarski sin I. šarna ter si poškodoval levo roko. Oba ponesrečenca so reševalci prepeljali v mariborsko bolnišnico.

a— *Dan karambolov.* Policijska kronika je beležila predvčerajšnjim celo vrsto karambolov med avtomobilisti in kolesarji. Na oglu mosta in Glavnega trga v smeri proti Židovski ulici se je zaletel G. V. v avto Avstrijca R. V., pri čemer pa je bilo poškodovano samo kolo. Na oglu Stritarjeve in Magdalenske ulice je istotako prišlo do karambola med avtom in kolesom. Sunek je bil tolik, da je kolesarju posnelo raz telo vso obleko. Na Tattenbachovi ulici pa je prišlo do karambola med kolesarji, vmes pa je posegel tudi dvovprežen voz, ki se je zaletel v kolesarja. Razen manjših prask in materialne škode ni bilo hujšega.

a— **Aretacija.** V nedeljo je policija v Mariboru aretirala Avgusta Frasa iz Andrejcev pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah, ki je tam izvršil več tatvin.

Gospodarstvo

Zakon o državnem računovodstvu

Pogodbe in nabavke*

Kakor smo že v prvem članku omenili, pozna novi zakon o državnem računovodstvu glede nabavk stvari in materiala, oddaje gradbenih del, zakupov itd., 3 načine za sklepanje pogodb, in sicer pogodbo na podlagi **javne licitacije**, v izjemnih primerih, ki jih zakon izrecno določa, pa tudi pogodbo, sklenjeno na podlagi **neposrednega dogovora** ali na **podlagi ponudb.**

Neposredni dogovori.

Izjemno se smejo (po § 145) pogodbe sklepati na podlagi neposrednega dogovora v naslednjih primerih: 1. glede vseh poslov, katerih vrednost presega 1000 Din; 2. glede nabavk materiala v vrednosti do Din 50.000 zaradi nujnega popravila državnih, prometnih ali drugih gradbenih objektov, pokvarjenih zaradi elementarnih nezgod ali zaradi drugih nepredvidenih slučajev, ako so ta popravila neobhodno potrebna in se izvrše v režiji; 3. za posle, ki se morajo v interesu države držati v tajnosti; 4. ako nujnost potrebe v izjemno važnih razmerah zahteva v interesu države izvršitev posla v čim krajšem roku; 5. za nabavke predmetov, ki jih izdeluje samo eno podjetje v državi in predmetov, katerih izdelava je izključni patent ali izključna pravica posameznika, kadar ni druge vrste takih predmetov; 6. za nabavko predmetov, ki se lahko dobijo samo pri eni osebi (starine, zbirke in drugi redki predmeti); 7. za posle, ki se oddajo državnim gospodarskim podjetjem in ustanovam; 8. za popravilo strojev instalacij pri tvrdki, ki jih je dobavila, ako je zaradi tehničnih razlogov izvršitev posla mogoča samo pri tej tvrdki; 9. za nakup konj in živine za potrebo vojske, kakor tudi za nakup plemenske živine in perutnine; 10. za nabavko žita, sena in slame za vojsko neposredno od producentov in njihovih zadrug (vojna oblastva imajo odrediti cene in pozvati producente odnosno zadruge, da blago neposredno izroče komisijam v vojnih skladiščih v določeni kakovosti); 11. za nabavko materiala za razsvetljavo, kurjavo in steljo za vojsko v času manevrov; 12. za nabavko kmetijskih proizvodov odnosno proizvodov domače industrije neposredno od producentov in njihovih zadrug, ako nabavka ne presega 10.000 Din; 13. v primeru točke 3, § 140. (ako se pri drugi javni licitaciji javi samo en ponudnik) in točke 2. § 157. (ako se na podlagi drugega poziva za predložitev ponudb javi samo en ponudnik); 14. ako se pri drugi javni licitaciji ali na ponovno zahtevanje ponudb ne javi noben ponudnik, vendar je v takih primerih za zaključenje neposrednega dogovora potrebna soglasnost finančnega ministra.

Vsi ti neposredni dogovori se smejo sklepati samo komisijskim potom, razen sklepanja neposrednih dogovorov za posle, ki ne presegajo 1000 Din, ki se poverijo posebnim uradnikom. Komisijo tvorijo 3 člani iz vrst uradnikov.

Neposredni dogovor velja, kadar ga odobri naredbodajalec (če ni potrebna še soglasnost finančnega ministra). Naredbodajalec pa lahko **pooblasti komisijo, da brez njegovega odobrenja sama kratkim potom zaključi in izvrši dogovor** in izplača pogojno ceno, toda le v primerih iz točke 1, 2, 7, 9, 10, 11 in 12 ter iz točk 3, 4 in 5, kadar vrednost nabavkov ne presega 100.000 dinarjev.

Za vse posle, kjer se sklepajo neposredni dogovori razen poslov iz točke 1, 5 in 6, mora naredbodajalec predpisati posebne pogoje. Komisija, ki je pooblaščena, da sama sklepa neposredne dogovore kratkim potom, ne sme te pogoje menjati ali dopolnjevati. Ako naredbodajalec ne izda odločbe o odobrenju sklenjenega neposrednega dogovora v 30 dneh, tedaj odpade obveza ponudnika. Pri izdajanju odločb, s katerim se odobravajo sklenjeni neposredni dogovori, se **mora naredbodajalec držati odredb, ki se nanašajo na zaščito domače industrije in delavnosti.**

Ako je vrednost neposredne pogodbe, čije veljavnost je odvisna od odobritve naredbodajalca, večja nego 10.000 Din, tedaj jo ponudnik dolžan v določenem roku, ki ne sme biti daljši od 15 dni, **položiti kavcijo,** kakor je predpisana pri licitacijah. Če ponudnik v določenem roku kavcije ne položi, ima to za posledico razveljavljenje sklenjenega neposrednega dogovora in odgovornost ponudnika za škodo, ki bi državi zaradi tega nastala. Neposredni dogovori razen dogovorov po točki 6 (nakup starin itd.) **se smejo sklepati samo z osebami, ki so producenti ali so po obrtnem zakonu pooblaščeni za vršitev poslov, glede katerih se dogovor sklepa.** Naredbodajalec je dolžan skrbeti, da se ne protežirajo posamezne osebe in da se po možnosti sklepajo taki dogovori s čim večjim številom oseb.

Pogodbe na podlagi pismenih ponudb.

Brez licitacije lahko naredbodajalec izjemno sklepa pogodbe tudi na podlagi pismenih ponudb **glede vseh poslov, katerih vrednost ne presega 100.000 Din.** Na isti način se smejo sklepati tudi pogodbe, ki trajajo več let (največ tri leta), ako izdatki na podlagi teh pogodb ne presegajo 60.000 Din letno. Take pogodbe na podlagi pismenih ponudb se sklepajo komisijskim potom. Člane komisije imenuje naredbodajalec, ki je dolžan predpisati tudi pogoje in rok za vlaganje ponudb, ki ne smejo biti krajši od 10 dni, če vrednost posla presega 20.000 Din.

Komisija lahko zbira ponudbe kratkim potom s tem, da se neposredno obrne pismeno na čim večje število oseb (producentov ali po obrtnem zakonu pooblaščenih oseb) in mora to razglasiti v uradu na prostopnem in vidnem mestu. Ako vrednost posla presega 20.000 Din, **mora biti poziv za vlaganje ponudb z izvlečkom pogojev objavljen tudi v službenem listu banovine in v enem od krajevnih dnevnih listov** (če takih ni v enem listu, ki izhaja na sedežu banske uprave). V vsakem primeru mora biti objavljen rok, v katerem se ponudbe sprejemajo in član komisije, ki je pooblaščen, da sprejema te ponudbe. Ponudba mora vsebovati izjavo ponudnika, da so mu pogoji znani. Ponudbe se izročajo neposredno pooblaščenemu članu komisije, ki izda potrdilo. Prvi dan po zaključku roka za sprejemanje ponudb, odpre komisija došle ponudbe in jih predloži naredbodajalcu s svojim poročilom in mišljenjem o tem, katera ponudba je najugodnejša.

Ne morejo se upoštevati ponudbe, ki ne vsebujejo izjave glede pogojev, ki niso predložene na predpisan način in v predpisanem roku, ponudbe, ki se ne drže pogojev, kjer niso cene točno določene, kjer so cene večje od proračuna, ponudbe od oseb, ki nimajo dobavne sposobnosti in ponudbe od oseb, ki so izključene od licitacij. Naredbodajalec izdaja odločbo o dodelitvi posla, ako so bile predložene **vsa tri ponudbe,** ki se jih lahko upošteva, odnosno v primerih, ki jih je treba objaviti (preko 20.000 Din) **vsaj dve ponudbi.** V nasprotnem primeru mora odrediti, da se zahtevajo nove ponudbe. Ako se na ponovni poziv za predložitev ponudb javita samo dva ponudnika, tedaj se odda posel najpovoljnejšemu ponudniku. Ako pa se tudi na drugi poziv javi samo en ponudnik, tedaj se z njim lahko sklene neposredni dogovor v smislu § 145. Pri oddaji poslov preko 10.000 Din je dolžan ponudnik v roku, ki se določi v odločbi o dodelitvi posla (največ 15 dni) položiti kavcijo. Če tega ne stori, je odgovoren za škodo, ki jo utrpi država.

Končne odredbe.

V primeru, da se v teku izvrševanja pojavi potreba za spremembo ali dopolnitev pogojev, se lahko taka dopolnitev ali sprememba izvrši s soglasnostjo obeh pogodbenih strani. Taka sprememba ali dopolnitev pa se sme izvršiti samo, če se je pojavila kot posledica spremenjenih razmer in okolnosti, ki jih prej ni bilo mogoče predvideti. **Odločbo o taki spremembi ali dopolnitvi pogodbe pa mora izdati finančni minister** po zaslišanju odbora za oceno državnih dobav; v ta odbor mora biti pritegnjen še en član glavne kontrole in državnega sveta. Če se menjajo pogodbe preko enega milijona Din, mora spremembo odobriti še ministrski svet. Izjemno sme naredbodajalec na zahtevo sopogodbenika **podaljšati pogodbene roke za največ 30 dni,** in sicer samo enkrat za isti rok. Za podaljšanje roka preko 30 dni pa je treba postopati, kakor je bilo prej navedeno. Sopogodbenik mora podaljšanje roka zahtevati pred potekom pogodbenega roka, v primeru višje sile pa mora biti taka zahteva predložena v 10 dneh od dneva, ko je nastopila višja sila odnosno v 5 dneh, od dneva, ko je potekel rok. Pozneje predložene zahteve glede podaljšanja roka se ne morejo vpoštevati in se mora pogodba razrešiti. Sopogodbenik, ki mu je rok podaljšan, **mora za vsak dan podaljšanja plačati 2 pro mil od vrednosti pogojenega posla, in sicer v korist invalidskega fonda,** razen, če ne gre za višjo silo, odnosno če sopogodbenik ni mogel držati roka zaradi neizpolnitve iste pogodbe od strani države.

Sprejem izvršenega posla.

Sprejem izvršenega posla se mora izvršiti preko komisije, razen v primerih neposrednih dogovorov za dobave do 1000 Din. Člani komisije ne smejo biti uradniki, ki opravljajo dotične stvari, odnosno pri gradbenih delih uradniki, ki so imeli gradbeno vodstvo ali ki so vršili nadzorstvo. V primeru spora ima sopogodbenik pravico zahtevati v 5 dneh strokovno razsodišče. Člani komisije, ki bi sprejeli predmete pogodbe, ki ne ustrezajo pogojem v pogodbi, so poleg kazenske odgovornosti odgovorni glavni kontroli za vse vsote, ki bi se po taki odločbi imeli izplačati

V primeru, da sprejemna komisija odnosno komisija strokovnjakov ugotovi, da je sopogodbenik samo deloma izvršil pogodbo, je naredbodajalec dolžan **pogodbo razdreti, če znaša zavrženi del več nego 30% pogojene vrednosti vsega posla.** Ako je odstotek manjši, lahko naredbodajalec dovoli sopogodbeniku rok za izpolnitev obveze, ki pa ne sme biti daljši od 30 dni. Sopogodbenik pa mora plačati od vrednosti zavržene dobave kazen, kakor pri podaljšanju roka. Ako je zavržen del manjši od 5% skupne vrednosti posla, se posel lahko sprejme (ako to ne povzroča škode) in sicer z odbitkom od pogojene cene v višini vrednosti zavrženega dela.

Prekoračenje proračuna

Viški del pri gradbenih delih ne morejo znašati več nego 20% od vrednosti pogojenega glavnega dela. Naredbodajalec sme sopogodbeniku odobriti večdela do največ 10% pogojne vrednosti glavnega dela. Če pa znaša večdelo do 20% ali če presega 100.000 Din, je potrebna soglasnost finančnega ministra po zaslišanju odbora za ceno državnih nabav. Ako večdela presegajo 20%, je potrebno odobrenje ministrskega sveta. Kot večdela se smatrajo dela, ki so se v teku gradnje pokazala kot neobhodno potrebna, tako da se jim ni mogoče izogniti brez škode. Sopogodbeniku se smejo priznati samo ona večdela, ki so bila odobrena pred pričetkom izvajanja, in to po pogodbenih cenah za glavno delo. Manj izvršena dela se odbijejo po pogodbenih cenah. Naknadna dela pa se smatrajo kot nov posel, ki se mora kot tak tudi posebej oddati.

Naredbodajalec se ne sme pogoditi za vplačilo vnaprej, predno je posel izvršen. Izjeme so dopustne samo pri podjetjih in zavodih z nesporno kreditno sposobnostjo, pri bankah, ki vrše službo za državna posojila, pri pogodbah za zakup poslopij in zemljišč za državne potrebe in pri obrtnikih za nabavo potrebnih sirovin v obsegu, v katerem je položeno jamstvo, a največ do 25% pogojne cene.

Na terjatev sopogodbenika proti državi, ki izvira iz sklenjene pogodbe, ima država prvenstvo pravice za povračilo škode zaradi neizpolnitve pogodbe, ostanek pa služi prvenstveno za zavarovanje obveznosti sopogodbenika nasproti tretjim osebam zaradi poslov, ki so predmet pogodbe, in za zavarovanje ostalih upnikov (sodnijsko zavarovanih). Ako se razdere pogodba in je zaradi tega nastopila materijalna škoda za državo, tedaj služi jamstvo za pokritje te škode. V primeru, da je škoda manjša od vrednosti jamstva, obdrži država ostanek jamstva v svojo korist. Ako pa je škoda večja, je sopogodbenik odgovoren z vsem svojim premoženjem. Odločbo o odvzemu jamstva izda naredbodajalec in je ta odločba končnoveljavna.

Za razpravo sporov med državo in sopogodbenikov je pristojno redno državno sodišče. Sopogodbenik nosi vse upravne in samoupravne dajatve po zakonih, ki so veljali na dan licitacije odnosno na dan sklepanja neposredne pogodbe ali predložitve ponudbe. Minister za finance lahko na predlog naredbodajalca **izključi za 1 do 3 leta od državnih dobav osebe,** ki so iz neosnovanih razlogov odstopile od izvršitve svojih obveznosti, osebe, ki so se izkazale kot nesolidne, ki so onemogočale izvršitev poslov, ki so pri izvrševanju poslov delale oblastvom težkoče z neosnovanimi zahtevami, osebe, ki so se ponovno in težko pregrešile v svojih zakonitih dolžnostih nasproti uslužbencem in delavcem, osebe, ki so nudile ali sprejemale materijalne koristi, da bi na javnih licitacijah sodelovale ali da ne bi sodelovale, in osebe, ki so z dajanjem materijalnih koristi uplivale na državne uslužbence pri odločanju v poslih.

* Glej »Jutro« od 22. t. m.

Hmelj

= **Stanje hmeljskih nasadov.** Hmeljarsko društvo za Slovenijo poroča 21. t. m. — Danes smo si temeljito ogledali hmeljske nasade našega okoliša ter našli sledeče: S pobiranjem hmelja se, kakor smo že zadnjič poročali, nadaljuje, vendar so hmeljarji presenečeni glede neznatnega uspeha. Pozno obrezani nasadi imajo sicer obilo cvetnega nastavka, ki bo pri ugodnem vremenu tudi prehajal v kobule in dal še zadovoljivo letino, vendar so ti nasadi prav redki. Na 10.000 stotov (po 50 kg) cenjena letina bo komaj prekoračena. Po toči oškodovani nasadi štirih občin so niso kaj vidno popravili in bodo ostali skoro brez pridelka. Raztlina je zdrava ter je brez živalskih in rastlinskih škodljivcev. Vreme je ugodno pri zadostni množini padavin. — Obiranje se bo zavleklo skoro do polovice meseca septembra. Kupčija miruje, ker lastniki zadržujejo lanske letine in pričakujejo zvišane cene.

= *Stanje hmeljskih nasadov v Češkoslovaški.* Žateška zveza hmeljarjev poroča, da je prejšnji teden v žateškem okolišu padel dež, ki pa ni bil zadosten, da bi prinesel rastlini potrebno osvežitev in da bi dovolj namočil razsušena tla. Le v nekaterih občinah, kjer je bil dež obilnejši in tam kjer so nasade prej namakali, je opažati zboljšanje stanja rastlin. V suhih legah pa se ne vidi nobenega zboljšanja in je tropična vročina povzročila, da listi nadalje porumenevajo. Precejšen del teh nasadov je že izgubljen. Medtem ko je v dobrih in vlažnih legah cvetni nastavek kolikor toliko zadovoljiv, se opaža v suhih legah pomanjkanje cvetnega nastavka. V nekaterih predelih je v večjem obsegu nastopil rdeči pajek. Cene so v preteklem tednu ostale neizpremenjene. — Kakor poroča »Prager Tagblatt«, obiskuje strokovna komisija žateški hmeljski okoliš. Na podlagi dosedanjega ogleda ceni komisija, da bo skupni pridelek hmelja v žateškem okolišu znašal letos le 60.000 starih stotov.

Gospodarske vesti

= **Banke smejo kupovati devize samo za račun svojih komitentov.** Narodna banka je te dni izdala razpis naslednje vsebine: S čl. 3 deviznega pravilnika je predvideno, da se smejo devize prodajati uvoznikom, kadar predlože dokaze o uvozu blaga ali obvezo, medtem ko čl. 6. tega pravilnika predpisuje, da sme finančno ministrstvo izdajati pooblastitve za nabavko tujih plačilnih sredstev na osnovi specialnih preloženih prošenj. Poleg navedenih osnov za prodajo deviz ni nikakih drugih izvzemši preskrba potnikov s tujimi plačilnimi sredstvi na podlagi vidiranih potnih listov. Pooblašceni denarni zavodi smejo nabavljati devize samo na račun svojih komitentov po eni od označenih osnov (čl. 3., 4. in 5. deviznega pravilnika). O priliki nedavno izvršenih revizij pa je bilo ugotovljeno, da so nekateri pooblaščeni denarni zavodi kupovali devize ne za račun svojih komitentov, temveč za svoj račun, tako da so jih potem prodali z zaslužkom drugim zavodom. Na ta način so pooblaščeni denarni zavodi v nasprotju z obstoječimi deviznimi predpisi spekulirali z devizami, ker jih niso kupovali od svojih komitentov niti so jih prodajali svojim komitentom za njihove realne potrebe, temveč so devize od enega pooblaščenega zavoda kupovali in jih prodajali drugemu zavodu po višjem tečaju, s čemer so izvršili po deviznem predpisu nedovoljen posel. Ker so pristojna oblastva nasproti zavodom, ki so na ta način spekulirali z devizami, napravila potrebne ukrepe, se denarni zavodi opozarjajo na nedopustnost takega poslovanja, da ne bi dajali povoda za uporabo kazenskih sankcij.

= **Zamenjava obveznic za vojno škodo.** Davčna uprava Ljubljana - mesto razglaša: Po določilih paragrafa 12. odst. III finančnega zakona za leto 1934-35 se morajo zamenjati obveznice 2 in pol odstotne loterijske državne rente za vojno škodo z novimi obveznicami. Izza 1. avgusta 1934 se bodo žrebale le nove obveznice in obresti izplačevale le za kupone novih obveznic. Državna in samoupravna oblastva ne smejo po 1. avgustu 1934 sprejemati starih obveznic niti kot kavcije niti kot depozit. Ker zgube po 1. avgustu 1934 stare obveznice razen pravice do zamenjave vse druge pravice, **je v interesu lastnikov obveznic, da jih čimprej, najpozneje pa do 31. julija 1934, predlože v zamenjavo ali davčni upravi svojega bivališča ali pa neposredno oddelku državnih dolgov in državnega kredita v Beogradu.** Kdor noče zamenjati obveznice, mora izročiti davčni upravi prijavo in seznam obveznic. Obveznice morajo biti urejene po aritmetičnem vrstnem redu. Od 24. julija 1934 naprej se sprejemajo stare obveznice za območje davčne uprave Ljubljana-mesto od 8. do 12. ure pri blagajni davčne uprave Ljubljana-mesto, Vodnikov trg št. 5, I. nadstropje.

= **Poravnalno postopanje je uvedeno o** imovini dolžnika Josipa Gumzeja, strojno mizarstvo na Bregu pri Celju (poravnalni upravnik dr. Jurij Skoberne, odv. v Celju, poravnalni narok 23. avgusta ob 9., prijavni rok do 18. avgusta) in o imovini Franca Uršiča, mizarskega mojstra v Zavodni pri Celju (poravnalni upravnik dr. Ernest Kalan, odv. v Celju; poravnalni narok 23. avgusta ob 11., prijavni rok do 18. avgusta).

23. julija

Na ljubljanski borzi se oficielni tečaji danes niso bistveno spremenili. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi 8.75 do 8.85 (v Zagrebu promet po 8.6250), grški boni pa so bili zaključeni po 28.40. Na zagrebški borzi so bili v privatnem kliringu zaključeni angleški funti po 245. Za madžarske penge je bilo v Zagrebu povpraševanje po 9.50, v Beogradu pa so se nudili po 10.50.

Borze

Devize.

Devize. Amsterdam 2299.85—2311.21, Berlin 1322.36—1333.16, Bruselj 793.57 do 797.51, Curih 1108.5—1113.85, London 171.14—172.74, New York 3373.55—3401.81, Pariz 224.13—225.25, Praga 141.12 do 141.98, Trst 291.13—293.53 (premija 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.75—8.85.

Curih. Pariz 20.2225, London 15.4750, Newyork 306.875, Bruselj 71.60, Milan 26.31, Madrid 41.90, Amsterdam 207.50, Berlin 119.50, Dunaj 57.45, Stockholm 79.80, Oslo 77.75, Kobenhavn 69.10, Praga 12.74, Varšava 57.9750, Bukarešta 3.05.

Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 11.35, London 27.22, Milan 46.17, Newyork 538.47, Pariz 35.57, Praga 21.74, Curih 175.52, 100 S v zlati 128.—.

Efekti.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 317—318, za julij 317—319, za avgust - november 318 den., za december 320—322, 7 odstotno investicijsko 71.50, 4 odst. agrarne 38 den., 7 odst. Blair 58.50—60, 8 odst. Blair 66—70, 7% Drž. hip. banka 67—70, 4 odst. agrarne 55.50—56.50; delnice: Nar. banka 3950 den., PAB 218—221, Šećerana Osijek 115—140, Trbovlje 85—90.

Beograd. Vojna škoda 318—319 (319 zaklj.), za december 322.50—323.50 (322, 322.50), 7 odst. investicijsko 71 do 72 (17.50, 71), 6 odst. begluške 56.25—56.50 (56.50), za dec. — (56.60), 8 odst. Blair 66.25 den., 7% Blair 58.25—58.50 (58.50), Nar. banka 4040 den. (4045), PAB 219—219.50 (219, 218.50).

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 9.90, Ruše 7 (v predborzi). Trboveljska 9.75, Alpina-Mont. 8.80, Šećerana 14.25 (v predborzi).

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Chicago,** 23. julija. Začetni tečaji: **Pšenica:** za sept. 101.50, za dec. 103; **koruza:** za sept. 66, za dec. 69.75.

+ **Winnipeg,** 23. julija. Začetni tečaji: **Pšenica:** za avg. 87.25, za okt. 88.75.

+ **Ljubljanska borza** (23. t. m.) Tendenca za žito mirna. — Zaključen je bil 1 vagon koruze. — Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačilno v 30 dneh): **pšenica** (po mlevski tarifi): baška 79-80 kg po 157.50—160, baška, 80 kg po 160—162.50; **koruza** (po navadni tarifi): popolnoma suha s kakovostno garancijo za julij 147.50—150; **moka:** baška »0g« po 250—255, banatska 255—260.

+ **Novosadska blagovna borza** (23. t. m.). Tendenca nespremenjena. Promet slab. **Pšenica:** baška, okol. Novi Sad, srednjebaška, gornjebaška, stara, 78 kg 105—107.50, nova, 79 kg 104—106; okol. Sombor, stara, 78 kg 104—106; okol. Sombor, stara, 78 kg 104—106, nova, 79 kg 102—104; baška potiska stara, 77 kg 110—112.50, nova, 79 kg 110—112.50; ladja Tisa, stara, 77 kg 115—117.50, nova, 79 kg 115—117.50; slavonska in sremska, stara, 78 kg 105—107.50, nova, 79 kg 102.50—105; gornjebanatska, stara, 77 kg 105—107.50, nova, 79 kg 100—102.50. **Ječmen:** baški, sremski, novi, 65/66 kg 84—86. **Koruza:** baška 91—93; okol. Sombor 93—95; banatska 91—93; baška ladja Tisa, Dunav 101—103. **Moka,** baška, banatska »0g« in »0gg« 180—200 (sremska, slavonska 180—190); »2« 160—180 (160—170); »5« 140—160 (140—150); »6« 120—140 (120—130); »7« 105—110 (105—110); »8« 107.50—112.50 (107.50—112.50). **Otrobi:** baški, sremski 77.50—80; banatski 80—82.50.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (23. t. m.). Tendenca čvrsta, promet živahen. **Pšenica:** za okt. 16.41—16.42, za marc 17.39—17.40; **koruza:** za avg. 10.27—10.28.

---

vaške — poudarjata potrebo kontinuitete med mlajšo in starejšo generacijo, skupnega dela, nekih skupnih idealov — vzlic temu, da je naravna pravica in celo dolžnost vsakega mladega pokolenja, da prines kaj novega. Toda novo ne sme biti zanikavanje vsega prejšnjega. Po prevratu so bili med mladino najbolj razširjeni nazori, da bi bilo treba vse prevrniti in drugače postaviti; danes, ko imamo že marsikako slabo izkušnjo, kako se to obnese v praksi, se zopet sliši geslo, da je treba stremljenje po novem spraviti v sklad s pozitivnimi vrednotami, ki so že na svetu.

Eden izmed problemov današnje mladine je torej tudi to: kaj bo prevzela od generacije, ki je danes na krmilu in ki se stara, in kaj bo prinesla svojega?!

Vprašanje novodobne pisave

V Mariboru je izšla studija doc. dr. Ivana Matka »Novodobna pisava v luči sodobne pedagogike in šolske higiene«. O tej knjižici smo prejeli tale referat:

Glede na današnji smoter šolskega pouka, ki hoče, kakor navaja tudi avtor v svojem sestavku, vzbuditi v otroku čim več tvorne sile in aktivnosti ter vzgajati k čim popolnejši samostojnosti in samostojnemu dejstvovanju sploh, se je pojavila kot posledica potreba po reorganizaciji pouka. Ta preureditev predpostavlja načelo čim večje učiteljeve pasivitete in čim večje učenčeve aktivitete, kjer in v kolikor je pač to mogoče. To načelo, ki pa ni novo (spominjam se Rousseauja i. dr.!), je začelo polagoma prodirati tudi v naše narodne šole: zdi se mi, kolikor sem videl sam in slišal od drugih, da posebnih uspehov do danes še ni bilo. Vzrok tega je v nerazumevanju posameznih izrazov in izvajanju »moderne« šole, ki ji niso znali poiskati pravega bistva. Ni čudno torej, da je rezultanta tega vse kaj drugega, samo ne to, kr v jedru hoče novi način pouka. Ker tudi avtor navedene knjige večkrat uporablja izraza »novodobno« in »sedanje«, bo morda koga interesirala splošna opredelitev teh pojmov.

»Novo(dobno)« ni isto kot »sedanje«, temveč je kulturnozgodovinski pojem, ki se prilega n. pr. našemu XX. stoletju, podobno kot n. pr. ars nova XIII. stoletju. Enako je ta izraz za novodobno glasbo formuliral Wili Apel v svojem članku v reviji »Die Musik« (XXIV zv. 3). Tudi med »sodobno« in »sedanje« obstoja še posebna razlika: »sodobno« pomeni odnos do nekega sočasnega objekta, ni pa na mestu, kadar velja absoluten sedanjik.

Kakor sem že omenil, je nujna posledica prej navedenega smotra reorganizacija pouka, ki se je kakor v ostalih predmetih, pokazala potrebna tudi v načinu poučevanja pisanja. Zato so govorili razni vzroki, ki so povzročili tudi »revolucijo« v vseh umetnostnih panogah, v gospodarstvu, znanstvu, politiki in drugje. Potreba po preusmeritvi je docela utemeljena. Avtor zgoraj omenjene knjižice, docent dr. Ivan Matko, ki nam je po svojih dosedanjih delih že dobro znan, podrobno navaja in obravnava posledice načina pisanja v »stari« šoli: kratkovidnost, skrivljenje hrbtenice itd. Toda, nepravilna drža povzroča krčevitost, zato priporoča avtor, ki se v svojih izvajanjih naslanja na Sütterlina in Jungka, vaje za nihanje dlani in zapestja (telovadno-pisalne vaje) in upogibanje prstov, kar naredi zapestje in prste prožne in voljne. Tudi klavirski učitelji izvaja s svojimi učenci takšne »muzikalne gibalne vaje« rok, ki pospešujejo mehko, vzdržno in prožno igranje.

Končni smoter pisalnega pouka je individualna, življenjska pisava, do katere vodi pot preko temeljne (osnovne), vezane (izhodne) in občevalne pisave. Avtor, ki skuša svoja izvajanja spraviti v sklad s sodobno pedagogiko in jih utemeljuje po higienskem vidiku, podrobno obravnava vsako teh pisav, daje nasvete glede pisala, natančno obravnava vrste peres, ki naj se v pisalnem pouku uporabljajo na posameznih stopnjah: nadalje razpravlja o tablici in zvezkih, nalivniku in drži peresa, črnilu, drži telesa in legi zvezka, novodobni pisavi ter šolski higieni, vse glede na novi način pisalnega pouka. Ob koncu govori še o pisalnih potezah.

Knjižica, ki je važnega informativnega pomena, je opremljena z 19 slikami, ki izvrstno ilustrirajo pisateljeva izvajanja. Nedvomno spoznavamo potrebo reforme pisalnega pouka iz istih vidikov kakor avtor. Kako in v kolikor bo pa novi način metodično izvedljiv, ali je praktičen ali ne, težji ali težji od načina v stari šoli, o tem pa danes, ko se ta način šele ponekod poskuša in se torej še ni uveljavil, ne moremo izreči končne sodbe. O tem novem načinu sem govoril že poprej z mnogimi učitelji, ki so izrekali pozitivne in negativne sodbe in slednje utemeljevali s težkim prehodom na vezano pisavo. Mislim pa, da njihova negativna sodba ni upravičena. Počakati moramo poročil večine praktičnih učiteljev, ki bodo znali na podlagi izkustev najboljše presoditi. Videti je, da je novi način pouka pisenja utemeljen v novem učnem in higienskem smotru: veljavnost pa bodo dali ali ovrgli izsledki eksperimentiranja teorije v praksi, ki kdaj pa kdaj pokaže drugačne rezultate nego teorija. Nesporno pa je, da je v pisalnem pouku reforma potrebna!

Jezik razprave je lep; predgovor je napisalo uredništvo »Popotnika«, kjer je bil sestavek prvič objavljen (št. 9, let. LV. 1933/34).

Po važnosti in zelo uspeli izvedbi je knjižica učiteljstvu potrebna in priporočljiva za praktično preizkušanje, katerega izsledke bodo vzgojitelji lahko morda še poglobili in razširili ter končno v pisalnem pouku uspešno uporabljali. Kot naslednja potreba se bo javila zahteva in potreba po metodiki novega načina pisalnega pouka glede na nove vidike, namene in stališča, sinteza občnega šolskega in higijenskega ter še posebej pisalnega smotra, čemur so že deloma vključeni in se kot važni pridružujejo še drugi, zlasti estetski vidiki. **Drago Cvetko.**

Nov slovenski roman. Pravkar je izšel roman Miška Kranjca »Pesem ceste« (Izdala Jugoslov. knjigarna). Dejanje se odigrava v Prekmurju. K novemu domačemu spisu se vrnemo z obširnejšim poročilom v prihodnjih dneh.

Prevodi iz antične književnosti. Zagrebški profesor M. Tepeš je prevel in izdal v posebni knjigi znamenito delo rimskega filozofa - poeta Lukrecija »O prirodi«.

Mednarodni kongres likovnih umetnikov bo 27. in 28. t. m. v prostorih doževe palače v Benetkah. Udeleženi bodo zastopniki 19. evropskih držav in šest odposlancev latinske Amerike.

Na indeksu. Nemška vlada je odredila, da se vsi spisi Uptona Sinclaira uvrste v indeks prepovedanih knjig. Vse izvode, ki so še v knjigarnah, je treba uničiti.

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

Poslušanje z zobmi

Najnovejši izsledek radio tehnike po mnenju strokovnjakov nima praktičnega pomena

Kakor poročajo iz Amerike, je tam neki inženjer izumil aparat, ki naj bi osebam s slabim sluhom in gluhonemcem omogočal poslušanje govorice in glasbe z zobmi. Zvočne valove lovi mikrofon, ki jih spreminja v električni tok. Tu se z radio aparaturo ojači in v tej obliki dovaja pacientu.

Ni prvič, da čujemo o podobnih izumih. Celo do 16. stol. lahko zasledujemo poskuse, ki naj bi gluščem s pomočjo zobov omogočali poslušanje. L. 1550. je izdal neki Cardano knjigo, v kateri priporoča položiti sulico na lutnjo, drugi konec pa prijeti z zobmi. S tem naj bi bili zmožni slišati zvoke in besede, ki bi jih iz daljave drugače ne slišali. L. 1928. je ameriški patentni urad izdal nekemu Lonceu patent za pripravo z zvenečim imenom »dentifon« (zobni slušalec), ki ni bil nič drugega nego Cardanova sulica, samo da je imela obliko telefonske slušalke. Že prej so poskušali mikrofon in radio postaviti v službo istemu namenu. Naglušne osebe ali gluhonemci naj bi zvoke v obliki tresljajev telefonskih mrenic ali rahlih električnih stresljajev tako rekoč otipavali s konci prstov ali z zobmi.

Kako je z vsemi temi izumi? Ali imajo v resnici kakšen pomen?

V neki strokovni medicinski reviji se bavi ravnatelj fonetičnega laboratorija hamburškega vseučilišča prof. dr. Panconcelli-Calzia s tem vprašanjem in prihaja do zelo pesimističnih zaključkov. Sklicuje se pri tem na strogo znanstvene raziskave prof Gutzmanna glede občutenja zvočnih tresljajev s tipom. Te raziskave so pokazale, da tipalni občutki ne pridejo nikoli v slušne in da je poslušanje z zobmi brez slušnega živca izključena. Imamo lahko zabrisan občutek tresljajev, a to je vse. To je umljivo tudi zaradi tega, ker je normalno uho sposobno dojeti celo osminko tona, tip pa sprejma frekvenčni razmak od a do f kot isti »zvok«. Nič bolje ni s »poslušanjem« elektrike. Lipski učitelj v gluhonemnici Lindner je prišel v tem pogledu do istih posledkov kakor Gutzmann. Popolni gluhonemci, ljudje brez slušnega živca, ne bodo s tipanjem nikoli slišali kakšne besede ali zvoka. Samo naglušnežem lahko rabijo številne priprave za »poslušanje« z zobmi in slične kot dopolnilo k čutnemu doznavanju vnanjega sveta. Česar pa ne sliši slušni živec, tega seveda ne morejo slišati niti zobje niti konci prstov.

Pred vzletom v stratosfero

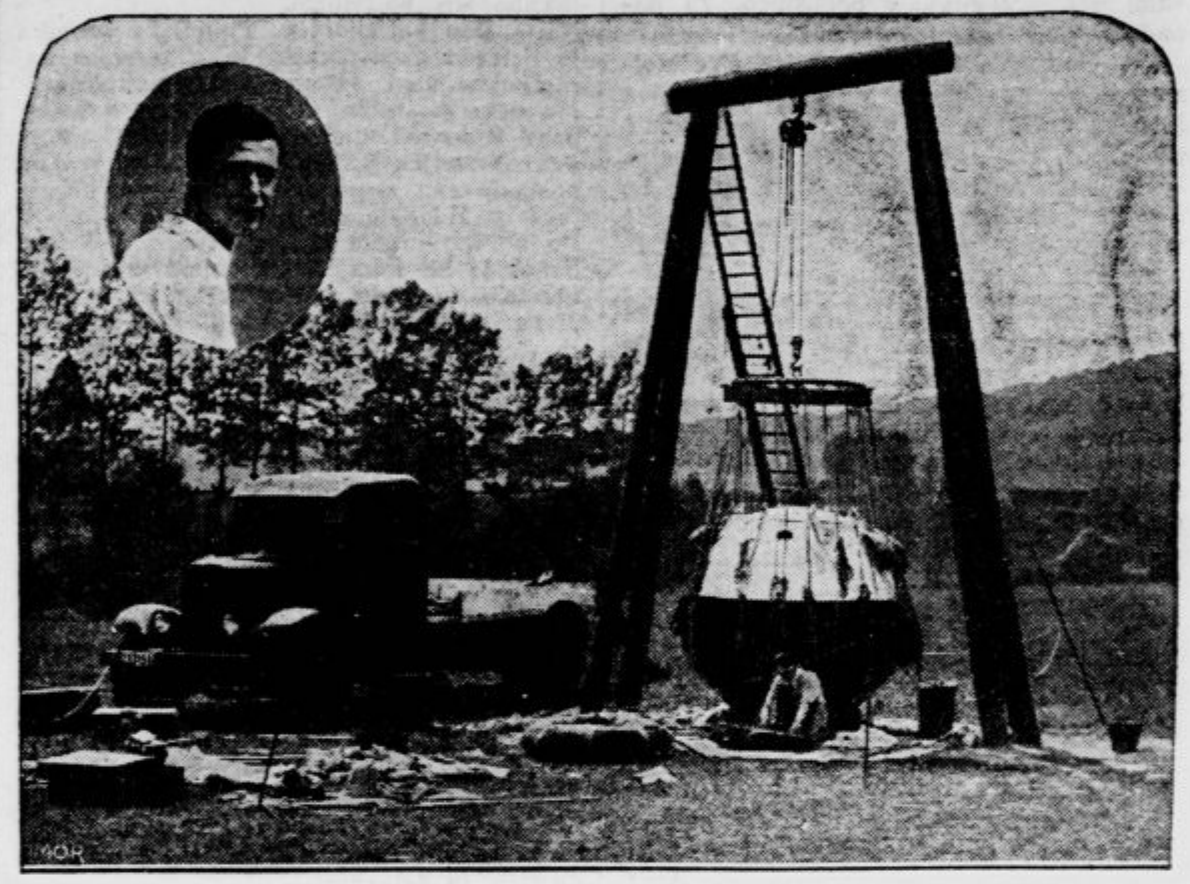

Od tu bo vzletel v stratosfero Piccardov sodelavec Cosyns. V krogu: van der Eist, ki bo spremljal Cosynsa

Nasprotstva v francoski vladi

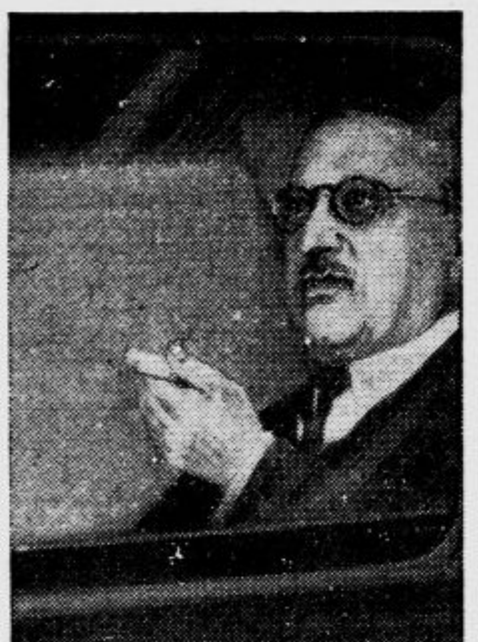

Minister brez portfelja v francoski vladi Andre Tardieu, ki je s svojimi izjavami o aferi Staviskega povzročil nesoglasje v kabinetu Doumergueja, in

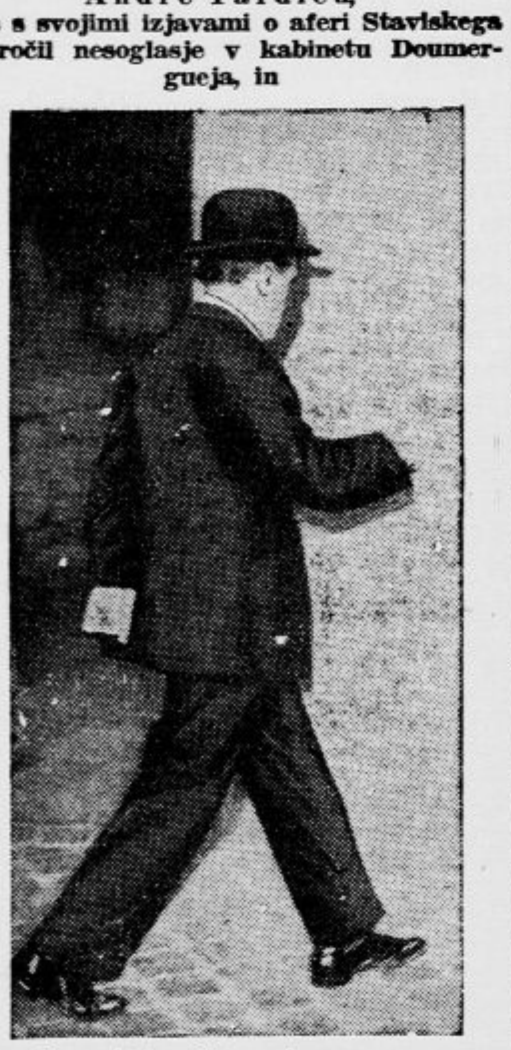

Camille Chautemps, bivši ministrski predsednik vlade radikalnih socialistov, ki je izjavil, da se zaradi Tardieujevih izjav noče več srečati z njim

Eros in smrt

Maskarada smrti se je začela...

V angleški prestolnici so namreč otvorili razstavo z imenom »Elegantna plinska maska«.

Angleški izdelovalci plinskih mask so si namreč izmislili novo, prikupljivejšo obliko plinskih mask, kakor so jih prodajali doslej za civilno prebivalstvo. S tem so dosegli pri občinstvu nepričakovano velik uspeh. Največ mask je baje prodal trgovec, ki je natisnil reklamne listke z besedilom: »Milostiva! Pazite, da vas ne zaloti vojna z grdo plinsko masko! Nabavite si jo pri meni, kjer jo dobite v obliki, ki vas bo napravila koketno tudi tedaj, ko bo smrt iztegovala roke po vas!«

V dobi, ko živi človeštvo noč in dan v strahu, kdaj bo začelo pokati na vseh koncih in krajih in kako se bo vil strupeni plin od tal ter neslišno davil svoje žrtve, nimajo angleške dame nobene večje skrbi, kakor da si nabavljajo elegantne maske proti plinom, maske, ki jih bodo tudi v vojnem metežu napravile koketne in privlačne! Seveda če pomislimo na nekaj drugega, jim moramo to lahkomiselnost odpustiti. Dame, ki se potegujejo za lepe plinske maske, so bile tedaj, ko so krvaveli milijoni na bojiščih, gotovo še v plenicah in niso slutile, kaj je vojna, kakšno gorje prinaša vesoljnemu človeštvu. Zato smatrajo tudi bodočo vojno s plinskimi maskami za erotično zadevo.

Šminka in črtalo sta na delu, da bo umirala polovica človeškega spola v lepoti, medtem ko bo druga polovica ginevala na krvavih in zaplinjenih poljanah. Ali je bila sirovost kdaj že tako velika kakor danes? Kdo bi se v takšnih razmerah čudil, da si sami pospešujemo konec?

Nesreče pri kopanju

Kaj mora vedeti vsak plavač in še bolj vsak neplavač

Koliko mladih in krepkih ljudi pobere voda vsako leto! Dobri kopalci in plavači z zdravim srcem nenadoma utonejo, pogostoma niti ne ob skoku v vodo, marveč pozneje, ko so že nekaj časa plavali.

Vsak laik ve, da ne sme iti v vodo nikoli, kadar je razgret. Mora se čuvati, da ga ne zadene »kap«, kakor imenujejo takšen način smrti. Neki freiburški zdravnik pa je zdaj dognal, da večine primerov utopitve ne povzroči tako zvana kap, marveč neka omedlevica, ki stori človeka nesposobnega, da bi se držal nad vodo.

Če se pogrezne v vodo tako onesveščen z vodo v ustih in nosu, je izgubljen. A kako nastajajo takšne slabosti, ki oropajo človeka zavesti? S trenutnim ohlajenjem, ki nastopi zaradi mrazenja, se krvne žilice na koži nenadoma skrčijo in kri se začne izlivati v notranjost telesa. Če nastopi ta pojav z veliko silo, nastane v možganih praznina in tako pride do omtice in nezavesti. Zato je čisto pravilno, če se vešči plavači, preden gredo v vodo, odrgnejo z mrzlo vodo po vsem životu ter gredo v vodo šele potem, ko se je koža privadila nove temperature. Tako pripravljeno telo kljubuje v vodi dalj časa nego nenavajeni organizem in se mu navadno nič ne primeri. Nekaj podobnega vidimo tudi pri plavačih. Kadar se pripravljajo na to, da bodo plavali daljšo progo, se naoljijo ali namažejo z mastjo.

Še četrt ure potem, ko se človek utopi, obstoji možnost rešitve. Freiburški zdravnik dr. Sehrt pravi, da nastane smrt pri utopitvi zaradi zastrupljenja z ogljikovo kislino. Proces pa se vrši tako počasi, da nastopi njegov končni učinek šele 15 minut potem, ko je voda vdrla v telo. Tako dolgo velja torej utopljenca iskati, ker je še vedno mogoče, da se lahko reši.

Osebe, ki imajo bolna ali k boleznim naklonjena ušesa, ne morejo biti nikoli dovolj oprezne pri plavanju. Če namreč vdere voda v uho, nastanejo motnje v presojanju ravnotežja in človek lahko utone. Vse osebe, ki trpe na kakršnikoli ušesni bolezni, naj si torej dobro zamašijo ušesa preden gredo v vodo. Tudi se ne smejo takšni ljudje potapljati, niti ne plavati pod vodo.

Posrečen skok iz višine 8100 m

Kaj pripoveduje ruski pilot Evdokimov

Ruski pilot Evdokimov je te dni skočil iz letala v višini 8100 m in je v 142 sekundah srečno dosegel zemljo.

Na ta skok se je pilot pripravljal letos od marca. Pri odskoku iz aeroplana se je poslužil tudi aparata za kisik, ki se je prav dobro izkazal. Ko je letalo doseglo višino 8100 m, je letalec napravil nekaj krogov. Dvosedežni aeroplan, v katerem je čakal Evdokimov na izvršitev svojega poskusa, je bil namreč obdan od oblakov. Ko sta se pilota dvignila, je bilo lepo vreme, ki pa se je mahoma spremenilo na slabše.

Ko je Evdokimov skočil proti zemlji, ga je močan zračni val obrnil, da je padal z glavo proti zemlji. V tem položaju je ostal do višine 3000 m. Prvih 400 m padanja, pripoveduje Evdokimov, sem se vrtel z neznansko brzino okoli samega sebe. Prvo plast oblakov je predrl v višini 5500 m nad zemljo. Potem je letel nekaj časa skozi prazen prostor, v višini 4000 m je prišel zopet med oblake ter je letel 500 m skozi megleno morje v globočino.

Pogled navzdol pa sta mu močno ovirala maska za kisik in naočniki, zato je oboje strgal z obraza. Šele 700 m nad zemljo je priletel iz oblakov in megel. Kakor je sam pripovedoval, ni ves čas padanja izgubil oblasti nad svojimi živci, kajti če bi se bilo to zgodilo, bi priletel na zemljo mrtev. 142 sekund potem, ko je zapustil letalo, je odprl padalo. Potegnil je za vrvico in mehanizem se je trenutkoma sprožil in Evdokimov je priletel srečno na neko njivo. Po pristanku na zemlji se je čutil Evdokimov popolnoma svežega, imel je samo eno željo, da bi takoj zaspal. Ta želja je bila seveda takoj izpolnjena.

Oboroževanje Anglije v zraku

Namestnik angleškega ministr. predsednika, Baldwin, je pred nekaj dnevi poročal v angleški zbornici o petletki, ki jo namerava uvesti londonska vlada za oboroževanje v zraku. V tej dobi se bo pomnožilo število angleških zračnih krdel od 94 na 131. L. 1938 bo imela Anglija že 1572 letal prve linije. K temu je treba prišteti še 130 letal druge linije in pomožne aeroplane, ki bodo imeli večinoma vojaški, deloma pa tudi napol civilni značaj.

V tem razdobju bo zvišala Anglija štab letalskega moštva za 5000 oseb. V načrtu imajo tudi 12 novih letališč, večinoma na jugu in jugovzhodu države. Nova letala bodo večinoma enokrovniki za vojskovanje v zraku, le nekaj jih bodo uredili za metanje bomb na sovražnikove postojanke.

Angleški listi pripominjajo, da bo Anglija l. 1938 v zraku tako močna, kakor je danes Rusija, navzlic temu pa bo imela še vedno kakšnih 100 letal manj kakor Francija.

Beračica — milijonarka

V Vysoki je te dni zbolela beračica Marija Helenkova. Poklicala je k sebi župnika ter mu zaupala, da je skrila v več škatlah na raznih mestih milijonsko premoženje.

Župnik je šel iskat zaklade, ki mu jih je naznačila Helenkova, in je res našel ogromne dolarske vsote. Helenkova je imela moža in sina, ki sta jih leto za letom pošiljala domov znatne vsote denarja. Kljub temu je živela sila skromno in je beračila po cestah. Porabila pa ni niti naberačenega denarja in je shranjevala tudi tega. Ko so prešteli ves denar, ki ga je Helenkova shranjevala v zemlji, so izračunali, da znaša njeno premoženje nad milijon Kč.

Perzijski šah in hotelska industrija

Nedavni obisk perzijskega šaha v Turčiji je imel poleg vojaške misije še neki drug pomen.

Čim se je perzijski šah vrnil v Teheran, je odredil, da se morajo perzijski hoteli reorganizirati po turškem vzorcu. Povabil je v svojo prestolnico tudi ravnatelja največjega turškega hotela v Carigradu, ki pride na jesen v Teheran z ogromnim štabom natakarjev, kuharjev in drugega hotelskega osobja.

Šah je osebno dal pobudo za zgraditev velikega, modernega, vsem zahtevam sodobnosti odgovarjajočega hotela, v katerem bo nastavil za vzor svojim hotelirjem izključno turško osobje, ki ga je spoznal v Carigradu, s svojim redom, vljudnostjo in postrežbo.

Kaj čitajo otroci?

Neka velika knjižnica na Angleškem je napravila statističen pregled in ugotovila, da čitajo otroci najrajši Defoejevega »Robinzona Crusoeja«. Poleg njega je mladini najljubše štivo »Stric Tomova koča« ter Dickensov sloviti roman »David Copperfield«.

Odprava na Elbrus

Iz Moskve poročajo, da je 250 častnikov rdeče vojske odrinilo na Kavkaz, kjer hočejo naskočiti najvišji vrh v evropski Rusiji. Ekspedicijo vodi general Sedjakin. Odprava bo trajala predvidoma dva meseca in pol.

Nov zob v 102. letu starosti

V kraju Piatra-Neam na Romunskem živi neki 102letni Turk, ki je kljub svoji dobi še čil in čvrst možakar. Turk je izgubil svoj zadnji zob, ko mu je bilo trideset let. Zdaj pa se je zgodil čudež: v 102. letu življenja mu je zrasel nov zob. Ta pojav je zbudil veliko senzacijo v zdravniških krogih, ki zdaj preiskujejo starca in proučujejo vzroke nastanka nove tvorbe.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET"

Velike poplave na Poljskem

Poplave na Poljskem spadajo med največje prirodne katastrofe, ki so zadele svet v zadnjih desetletjih. Na sliki vidimo karpatsko vas, ki so jo razdejali vodni elementi

Med ljudožrci

Frank Ives je bil 25 let komisar britske vlade v Nigeriji. Zdaj živi v pokoju in je napisal knjigo z naslovom »Momo in jaz«. Momo je bil Ivesov sluga.

Ko je prišel Ives prvič v Nigerijo, je delal kakor vsak komisar. Vladal je z grožnjami, pretil s kaznimi in delil včasi kakšne majhne darove. Kmalu pa je spoznal, da po tej poti ne gre naprej. Videč, da domačini nad vse čislajo meso belcev, je naročil iz Anglije večjo pošiljatev prašičev. Razdelil jih je med domačine ter jih polagoma prepričal o tem, da je svinjsko meso boljše od človeškega. Divjaki so naposled res sprejeli navado in začeli klati svinje, tembolj, ker so se lahko prepričali, da je prašič za zakol vedno pri roki, dočim je bilo treba prej vedno poiskati kakšnega misijonarja, ki se je branil.

ANEKDOTA

Na steni Degasovega ateljeja je visela slovita Ingresova slika. Ingres je bil slikar, ki je precej vplival na Degasa in slika, ki jo je Degas rad gledal, je predstavljala Jupitra, ki je s svojega prestola suval strele na zemljo. Poleg tega Jupitra pa je visela Manetova sličica — majhna, preprosta hruška. Neki prijatelj je vprašal pri svojem obisku Degasa, čemu je obesil hruško poleg Ingresovega gromovnika. Degas je odvrnil: »Zato, da se lahko vsakdo prepriča, da hruška, če je dobro naslikana, poseka vsakega boga.«

Skrivnost pompejskih fresk

Važno odkritje profesorja Pozzija

V italijanskem dnevniku »Stampa« objavlja turinski profesor Pozzi, ki se je udejstvoval dolgo vrsto let kot restavrator v pariškem Louvru, razpravo, ki lahko zrevolucionira vso umetnostno zgodovino ter izzove v mednarodnem svetu, posebno med arheologi in slikarji, velikansko senzacijo.

Pozzi si je zastavil za življenjsko nalogo proučevanje slikarske tehnike najstarejših mojstrov, pred vsem Rimcev. Pred štirimi leti je prosil predsednika italijanske vlade, naj mu dovoli za njegov študij nekaj fragmentov starih pompejskih fresk, na katerih bo proučeval slikarsko tehniko starih mojstrov v Rimu. Vlada mu je to dovolila. Pozzi se je nato nastanil v Pompejih, kjer se je mnogo stikal s starinoslovci in drugimi strokovnjaki, zlasti s prof. Miaurijem.

Prof. Pozzi je namreč v svojem dolgoletnem študiju prišel do zaključka, da tako zvane pompejske freske sploh niso freske v tehničnem pomenu besede in da niso bile slikane po običajni tradiciji tehnike fresk. Kako so delali stari Rimci te slike, sta v ostalem dovolj jasno in nazorno opisala že Vitruvij in Plinij. Pozzi je poleg tega spoznal, da se prikaže, če se odkrhne košček barve tako zvanih pompejskih fresk, na slikah neka osnovna barva. Tako je spoznal, da pompejske freske niso nobene freske, ampak slike, ki so napravljene na nekem osnovnem tonu, kar jim daje posebno vrednost in neminljivost.

Tako je raziskovalec polagoma spoznal, da je tehnika slikanja, ki je rabila rimskim slikarjem pri delu, natančno ista, kakor jo opisujeta Plinij in Vitruvij, ki sta ohranila skrivnost svojih slikarskih sodobnikov za poznejše rodove v knjigi. Način, kakor so slikali stari mojstri v Pompejih, je originalen, pristno rimski in nima z današnjo tehniko slikanja fresk nobene zveze. Rimska slikarska tehnika kaže v primeri z grškim načinom slikanja velikanski napredek. Lahko se reče, da se je ta umetnost razvila iz grške umetnosti, a se je od nje popolnoma emancipirala, ter našla lastna stvariteljska pota. Te tehnike so se posluževali tudi poznejši slikarji fresk v srednjem veku. Posebno sta se proslavila s tem načinom slikanja Pisano in Tiepolo.

Prof. Pozzi je obvestil o svojem odkritju prof. Miaurija, ki mu je pritrdil. Šla sta skupaj v napolitanski muzej, kjer sta nadaljevala eksperimente in tudi tam odkrila, da je Pozzijeva teza pravilna. Ta tehnika ima svoj izvor v dobi rimskega cesarja Avgusta, na podlagi nje so dosezali rimski slikarji svoje ogromne uspehe.

Odkritja prof. Pozzija so iznenadila vso italijansko javnost in Italijani zdaj pričakujejo, kaj porečejo k njim inozemski strokovnjaki, zakaj ni dvoma, da ne bodo na te trditve molčali ne umetniki ne umetnostni zgodovinarji.

Herriotovo življenjsko delo končano

Bivši francoski ministrski predsednik Herriot je pravkar dovršil knjigo »Madame Recamier in njeni prijatelji«. S to knjigo je zaključil svoje življenjsko delo v knjižnem pogledu.

Človek ne bi verjel, s kakšno energijo in smotrenostjo je francoski državnik in pisatelj dosegel svoj cilj. Že l. 1904 je izšla njegova doktorska disertacija z naslovom »Madona konverzacije«. Od tedaj ni izpustil Herriot svoje teme nikoli izpred oči in je kljub svojemu političnemu delovanju, županovanju itd. našel vedno dovolj časa za zbiranje gradiva o madami Recamier. L. 1924 je izšla druga knjiga te serije. Najnovejše delo pa ima 572 strani ter vsebuje obilico doslej neznanega gradiva ,dokumentov in pisem, ki jih je šele Herriot otel pozabljenja. Obdelava snovi je tako objektivna, da si ne bi nihče, ki pozna pisca, mislil, da je to knjigo napisal politik, državnik in mož, ki je veščak v komunalnih vprašanjih. Francoska kritika poudarja pri ocenjevanju knjige njeno strogo stvarnost, temeljitost in jasnost, lastnosti, ki niso posebno česte niti pri najstrokovnejših pisateljih te vrste.

ZANIMIVOSTI

»Metulj« na moškem klobuku mora biti na levi. To je edini spomin, ki je ostal izza starih viteških časov, ko so nosili vitezi čepice z dolgimi peresi. Peresa so morala biti zategadelj na levi strani, da je imel vitez desnico prosto pri rokovanju z orožjem.

Japonska nevesta nosi pri poroki čez čelo trak iz svile, simbol obljube, da ne bo ne ljubosumna, ne neprijazna, niti neposlušna.

Milijoni iz margarine

Letos v aprilu je umrl tvorničar margarine, Jakob van den Bergh, »pionir angleške industrije za margarino«. Mož je zapustil 260.000 funtov šterlingov gotovine, kakšnih 60 milijonov Din naše veljave. Od te zapuščine bo pobrala angleška država kakšnih 15 milijonov Din zapuščinskega davka.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Kaj pa dela vaša prijateljica ves ljubi božji dan na peščini?

»Kaj bi delala! Moža išče!

»In kako se piše njen mož?«

»Tak nehajte vendar! Saj ga še nima in ga šele išče!«

Neki kinematografski podjetnik je hotel prisiliti ženske, da bodo snemale klobuk v njegovem kinu in je zaradi tega dal natisniti opomin: »V tem prostoru smejo nositi klobuke samo starejše dame.«

ANEKDOTA

Še 20 kg življenja

»Mene bo kmalu konec. Ko dosežem 200 kg, me bodo zaklali, torej imam samo še 20 kg življenja.«

S P O R T

Državno prvenstvo v plavanju in waterpolu

V dnevih 27. do 29. t. m. v kopališču Ilirije.

V dnevih 27., 28. in 29. t. m. bo v Ljubljani prvi del letošnjega državnega plavalnega prvenstva. Naslov državnega prvaka v plavanju brani JSK Jadran iz Splita, v waterpolu pa SK Jug iz Dubrovnika. Po splošni sodbi je letos favorit SK Jug iz Dubrovnika, toda nevarni tekmeci so mu Jadran, Viktorija in Ilirija.

Uprava JPS je na sobotni seji izžrebala naslednji vrstni red prijavljenih:

Na 100 m prosto se je prijavilo 14 tekmovalcev. Navajamo jih po vrsti, kakor so bili izžrebani. Petrone (Jadran), Palčok (Jug), Ciganović (Jug), Gazzari (Jadran), Marović (Jadran), Stocke (Viktorija), Lavrenčič (Ilirija), Šuljić (Concordia), Brajnović (Jadran), Crnković (Concordia), Majer (Primorje), Fritsch (Ilirija), Wilfan (Primorje), Mini (Viktorija).

400 m prosto: dr. Bibica (Jug), Jesih (Ilirija), Crnković (Concordia), Luger (Jadran), Duvnjak (Jug), Štrucelj (Viktorija), Napolić (Jug), Mihalek (Ilirija), Stocker (Viktorija), Petrone (Jadran), Gazzari (Jadran), Maier (Primorje), Fritsch (Ilirija), Mini (Viktorija), Bonačić (Jadran).

1500 m prosto: Bonačić (Jadran), Jesih (Ilirija), Mihalek (Ilirija), Duvnjak (Jug), Štrucelj (Viktorija), Luger (Jadran), Napolić (Jug), Vujasunović (Hašk), dr. Bibica (Jug), Stocker (Viktorija).

200 m prsno: Šimec (Hašk), Šrepel (Concordia), Sever (Ilirija), Ferček (Gradjanski), Grkinić (Viktorija), Rostaher (Concordia), Hribar (Ilirija), Tarana (Jug), Kramar (Ilirija), Lukačić (KSU), Pavletić (Gradjanski), Kürbos (Primorje), Lazarić Vi(ktorija).

100 m hrbtno: Gazzari, Duvnjak, Bjelovučić (Jug), Wilffan (Primorje), Marčeta (Viktorija), Ciganović.

4×200 m: Jug B, Ilirija B, Jadran, Jug A, Viktorija, Ilirija A.

3×100 m mešano: Ilirija A, Jadran A, Jadran, Concordia, Jug A, Jug B, Ilirija B, Primorje, Viktorija.

Pri damah so se prijavile:

100 m prosto: Jerinić (Jadran), Ivančić (Jadran), Medanić (Viktorija), Račić (KSU), Bradač (Ilirija), Slovinić (Jadran), Lampret (Ilirija), Bartulić (Jug), Roje (Jadran).

400 m prosto: Lampret, Račić, Bradač, Ivančić, Roje, Medanić.

200 m prsno: Babinek (Ilirija), Mrkušić (Jadran), Mara Sever (Ilirija), Vimer (Viktorija), Kovačiček (Concordia), Zlata Sever (Ilirija), Matota (Concordia), Bijelić (KSU).

100 m hrbtno: Tomić (KSU), Zalokar (Ilirija), Slovinić, Bergles (Ilirija), Vimer, Lampret, Bartulović (Jug), Bradač.

4×100 m: Viktorija, Jadran, Ilirija B, Ilirija A.

3×100 m mešano: Jadran, Concordia, Ilirija B, Ilirija A, KSU, Viktorija.

Kakor vidimo iz prijav, bo nastopilo v prvenstvu plavačev in plavačic 9 klubov (HAŠK in Concordia iz Zagreba, KSU in Gradjanski iz Karlovca, Viktorija iz Sušaka, Jadran iz Splita, Jug iz Dubrovnika in Ilirija ter Primorje iz Ljubljane).

Prvenstva v waterpolu se bo udeležilo 5 klubov: HAŠK, KSU, Viktorija in Jug. Jadran ne bo nastopil. Z žrebom je določen naslednji vrstni red:

Petek 27. t. m. KSU : Ilirija — sodi Nerdelli iz Dubrovnika. Zmagovalec se udeleži nadaljnjega prvenstva po točkah.

Sobota 28. t. m. dopoldne: I. Viktorija z zmagovalcem prejšnjega dne — sodnik dr. Ošanić iz Splita; II. Jug : HAŠK — sodnik Kramaršič iz Ljubljane.

Popoldne: I. Jug : Viktorija — sodi Kramaršič; II. HAŠK — zmagovalec tekme Ilirija : KSU — sodnik dr. Ožanić.

Nedelja 27. t. m. popoldne: I. HAŠK : Viktorija — sodnik Macanović iz Zagreba; II. Jug — zmagovalec tekme KSU : Ilirija — sodnik Bedenko iz Zagreba.

Borba za naslov državnega prvaka bo zelo napeta. Kvaliteta naših plavačev je tako napredovala, njihova vrednost pa je tako izenačena, da se o favoritih le težko govori. Huda bo tudi borba za drugo mesto v waterpolu. Kandidati so vsi klubi razen Juga, ki bo sigurno zavzel prvo mesto.

*

Kakor smo izvedeli, bo komanda letalske šole v Divuljah omogočila start plavačev, ki služijo tamkaj v kadru. Na državno prvenstvo bo prišla tudi vojaška reprezentanca, ki bo zastopala naše barve v Bukarešti.

Tekme veslačev za prvenstvo Jugoslavije

Najboljšemu klubu bo Nj. Vel. kralj podaril prehodni pokal

V nedeljo popoldne so se vršile na veslaškem stadionu pri Čukarici v Beogradu veslaške tekme za državno prvenstvo. Poleg oficielnih osebnosti z ministrom dr. Angjelinovićem na čelu je prisostvovalo prireditvi do 3000 gledalcev.

Po tekmi štiric s krmarjem za začetnike, v kateri je zmagala šibeniška Krka, in za srednješolce na 1000 m, v kateri so zmagali Beograjčani, se je pričela prva točka za prvenstvo, in sicer tekma štiric s krmarjem, v kateri sta startala čolna Gusarja in Krke. Po ostrem boju je zmagal Gusar s 6:36, štiri dolžine za njim in s časom 6:44 je prišla na cilj Krka.

V dvojki brez krmarja so startali veslači HVK iz Zagreba in Beograda. Brez prave konkurence je zmagal Beograd za pet dolžin. Časi niso znani.

V skiffu so startali štirje tekmovalci, med katerimi je zelo lahko in sigurno zmagal veslač Smedereva Stipanović v času 7:12. Drugi je bil Beograjčan Radić v času 7:25.

Zdaj sta sledili dve vmesni točki, juniorska štirica s krmarjem in tekma mornarjev podunavske flotilje na 1000 m, brez prvenstvenega značaja.

V naslednji točki štiric brez krmarja za prvenstvo sta startala samo Gusar in Zagrebčani (HVK). Prvi je bil na cilju Gusar v 6:25, precej za njim (6:42.5) pa HVK.

Po nekaterih vmesnih točkah, ki so deloma končale brez boja, ker so slabši kar odstopili, so prišli na vrsto težko pričakovani osmerci. Najprej juniorski, v katerem so sigurno zmagali šibeničani, ki so vodili od 300 m dalje do cilja.

V seniorskem osmercu, ki so nastopili že skoraj v mraku, so nastopili veslači štirih klubov, med njimi tudi tradicionalna obmorska rivala Gusar in Krka. Organizacija te točke je bila posebno slaba in ve se prav za prav le toliko, da je Gusar dosegel cilj nekako 2 m pred Beogradom. Baje je imel tik pred ciljem karambol s Krko in je Krka pri tem izgubila enega veslača ter prišla na cilj šele tretja. O stvari bodo še razpravljali ter še ni gotovo, ali bo rezultat sploh verificiran.

Organizacija prireditve je bila vse prej kot dobra. Favorit za pokal Nj. Vel. kralja je splitski »Gusar«.

V nekaj vrstah. Na sobotni seji JPS so imeli precej debate o našem plavaču Drašku Wilfanu, ki sta ga za letošnje drž. prvenstvo prijavila oba ljubljanska kluba Ilirija in Primorje. Wilfana je najprej prijavil matični klub Primorje, prav tako pa tudi njegov novi klub Ilirija. Slednji je predložil JPS tudi izjavo plavača samega, da želi plavati za Ilirijo, ker Primorje nima plavalne sekcije. Ker bi moral savez zaradi prestopa v drug klub prepovedati Wilfanu start, je smatral za najbolj primerno, da ga izžreba kot plavača Primorja in prepusti njegovemu klubu, da ga — ker baje nima sekcije — sam izroči Iliriji, za katero bi v tem primeru lahko plaval že kar v soboto in nedeljo. Vsekakor spet hvaležna kost za gromovnike ob zelenih mizah. »Novosti« ugotavljajo, da je ta zadeva pač tipično ljubljanska. Prav za prav pa je res, da smo zaradi teh večnih ilirijansko-primorjaških zadev zasloveli že prav do skrajnih mej naše lepe domovine. — Plavalni prvak zagrebškega podsaveza je postala zagrebška Concordia s 476 točkami pred KSU in Gradianskim iz Karlovca (162 odnosno 70) in Haškom ter Marathonom. — Na Dunaju je bil v nedeljo damski meddržavni lahkoatletski miting med Avstrijo in Madžarsko, v katerem je Avstrija zmagala z 51 in pol : 38 in pol točke. Avstrija je šla na start brez svoje odlične atletinje Perkaus. Na prireditvi so bili izboljšani štirje in izenačena dva avstrijska rekorda. Tako ima zdaj Avstrija najboljše znamke v metu kopja 42.33 m (Bauma), v stafeti 4 krat 100 m 50.1, Madžarke pa so dosegle nove rekorde v stafeti 4 krat 100 m (52.2) in teku z zaprekami na 80 m 12.5 (Vertessy). — V izločilnih tekmah za Davisov pokal za l. 1935 med Poljsko in Belgijo vodi zaenkrat Poljska z 2 : 1. Tloczynski in Stolarow sta zmagala v prvih dveh singlih, v doublu pa sta izgubila. — Najpomembnejši izidi češkoslovaških plavalnih prvenstev so naslednji: 400 m: Schön (Brno) 5:14 (rekord.); 400 m dame: Šramek (Brno) 6:17.2 (rekord); 100 metrov hrbtno: Heiling (Bratislava) 1:15.5; 3 krat 100 m dame: Hellas (Magdeburg) 4:47.2; 3 krat 100 m seniorji: Hagibor (Praga) 3:49.8 (rekord).

Turneja Hermesa po našem Primorju. Nogometno moštvo našega Hermesa je odpotovalo pretekli četrtek dne 26. t. m. s kolesi na daljšo nogometno turnejo po našem Primorju. Moštvo bo po načrtu odigralo vsega 6 do 8 tekem z raznimi obmorskimi klubi, med drugim v Karlovcu, Ogulinu, Sušaku, Bakru, Kraljevici in Šibeniku. Potovanje požrtvovalnih in sveta željnih nogometašev Hermesa, o katerem bomo še poročali, bo trajalo okroglo tri tedne.

Celjski nogomet. Jutri, v sredo ob 18.30 bo na Glaziji v Celju nogometna tekma med oldboyskim moštvom SK Celja in moštvom članov celjskega »Merkurja«.

Ljubljanski plavalni podsavez. (Službeno) Po nalogu saveza pozivljamo skakače z območja podsaveza, da se prijavijo za izbirno tekmovanje v skokih z deske in stolpa za državno reprezentanco za tromatch Jugoslavija : Madžarska : Italija, ki bo v dneh 4., 5. in 6. avgusta. Izbirno tekmovanje bo v petek 27. t. m. ob 15. na kopališču Ilirije. — Seja upravnega odbora bo danes, v torek ob 18.30 v kavarni »Evropi«.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes od 17.30 dalje strogo obvezen trening za ligino skupino. Prvo moštvo ima trening v sredo od 17.30 dalje. Juniorske garniture vsak dan zjutraj od 8. do 10.

SK Reka. Drevi ob 20.30 seja u. o. v gostilni Sokolskega doma na Viču.

SK Slavija. Danes ob 7.30 morajo biti na igrišču Reke igralci: Rado Pogačnik, Sofošnik, Gaspari, Bevc, Smolnik, Ciko, Anke, Kržan I. in II., Kotlišek, Keše, Štraus. Vsi točno!

Sportni drobiž

Taris je še zmerom dober.

Na francoskem plavalnem prvenstvu v Parizu si je Taris trikrat priboril naslov prvaka. Zmagal je na 200 m z 2 : 8, na 400 m s 4 : 58 in na 1500 m z 20 : 35.4.

Nov ženski rekord.

Na meddržavnem lahkoatletskem mitingu med Nemčijo in Poljsko, ki ga je nedavno v Varšavi Nemčija s 64 : 35 točkam odločila zase, je Nemka Mauermeyer vrgla kroglo 14.38 m ter s tem prekosila dosedanji svetovni rekord Häubleinove v tej disciplini (13.70). Poljska je v tem srečanju nastopila brez znane rekorderke Walasiewicz.

Madžarska plavalna prvenstva.

Pri nedavnih madžarskih prvenstvih v plavanju se je najbolj odlikoval tudi nam znani Csik, ki je ponovno dokazal, da je plavač svetovnega razreda. Nekaj važnejših rezultatov s tega prvenstva bi bilo: 100 m prosto: Csik 1:00.4; 100 m prsno: Hild 1:19.8; 100 m hrbtno: Nagy 1:14.8; 200 m prosto: Csik 2:22.8; 200 m hrbtno: Nagy 2:51.2; 200 m prsno: Hild 3:00.4; 1500 m: Lengyel 21:41; 4 krat 200 m prosto 9:54.2. **V damskih disciplinah:** 100 m prosto: Magashazy 1:15.2; 100 m hrbtno: Plotzer 1:30.6; 200 m prsno: Szasz 3:25.8; 400 m prosto: Ilonka Toth 6:24; 4 krat 100 m prosto: 5:36.8.

Den Oudenova zmerom hitrejša.

Znamenita holandska plavačica den Oudenova, ki je nedavno s krasnimi uspehi startala na Dunaju in v Budimpešti, je te dni v Rotterdamu spet presenetila svet z novo svetovno znamko. Plavala je 400 m prosto 5:16 in s tem izdatno izboljšala dosedanji svetovni rekord, ki ga je od olimpiade 1932 v Los Angelesu branila Helen Madison. Tako ima zdaj mlada Holandka naslednje svetovne rekorde: na 100 y 58.8, na 100 m 1:04.8, na 200 y 2:14.2, na 220 y 2:27.6, na 300 m 3:38 in zdaj še na 400 m.

Nemški bojni vzklik.

Vrhovni nemški sportni vodja von Tschammer und Osten je razpisal natečaj za najboljši bojni vzklik nemških sportnikov v vseh panogah. Predlogov je dobilo razsodišče nad 3500, v ožjo izbiro pa pridejo samo štirje, izmed katerih bo izbran najprimernejši po uspehu, ki ga bodo imeli vsi štirje pri bojnih higrah v Norimberku. Zaradi zanimivosti navajamo one štiri, o katerih bo sedaj odločal okus občinstva in sportnikov, ki jim je namenjen: 1. »Sieg Heil — Sieg — Heil — Germanija«; 2. Ra—ra—ra! Germania! 3. Deutsche Kraft — alles schafft (Nemška sila — vse ustvari) in 4. Adler flieg — Deutschland sieg'! (Orel leti — Nemčija zmagaj!).

Samomor nogometaša.

Mladi francoski internacionalec Alvarez, ki je nazadnje igral za Montpelllier, se je pred dnevi vrgel pod vlak in bil na mestu mrtev. Menijo, da se je odločil za ta obupni korak zaradi nesrečne ljubezni. Star je bil komaj 20 let.

Sokol

Izredno zasedanje uprave poljskega Sokolstva

17. junija je bila v Varšavi izredna seja celotne uprave poljske sokolske zveze, ki se je je udeležilo 56 bratov in sester. Predsednik starosta Zamojski je najprej govoril v spomin umorjenemu poljskemu notranjemu ministru Pierackiemu, nakar se je zbor v enominutnem molku poklonil spominu umrlih sokolskih pripadnikov.

Zbor je bil sklican v prvi vrsti zaradi nekaterih notranjih zadev, vendar pa tudi z ozirom na bližajoči se vseslovanski vsesokolski zlet prihodnje leto v Varšavi, kjer bo moralo poljsko Sokolstvo pokazati pred svojim narodom in slovanskimi Sokoli vso svojo silo.

Na referat br. Leseviča o novih določbah pravilnika o članstvu in o novih članskih legitimacijah se je po daljšem razpravljanju osvojilo mišljenje in predlog zvezne uprave. Veliko brige pa zadaja vsem sokolskim društvom zamrznenje denarja pri raznih denarnih zavodih, kar zelo ovira delovanje poedinih edinic. Tudi v tem pogledu je bilo storjenih nekoliko nujnih sklepov.

O varšavskem vsesokolskem zletu je podal poročilo o pripravah starosta Zamojski, ki je zlasti naglasil naklonjenost poljske vlade glede podpore, raznih znižanj vožnje itd. Odbor Zveze poljskega Sokolstva bo naprosil predsednika republike in vojnega ministra maršala Pilsudskega, da prevzameta pokroviteljstvo nad prireditvijo. Čim prej bodo ustanovljeni potrebni odbori in odseki, da prično s temeljitimi pripravami za zlet. Kot zletni prispevek je bil določen iznos po 4 zlote na vsakega člana, ki se mora vplačati najkasneje do 31. maja 1935. leta.

Bivši zvezni načelnik br. Fazanovič je podal zborovanju lepo in podrobno poročilo o budimpeštanski mednarodni tekmi ter je pri tem naglasil, da mora poljsko Sokolstvo v bodoče posvetiti mnogo več pažnje in sredstev tekmovalcem, ki jih namerava posla na tekme v inozemstvo.

Na seji je br. Kunc starejši v imenu sokolskega društva Grudziadz izročil diplomo častnega članstva društva bratu starosti Zamojskemu. Društvo je to sklenilo na svoji letni skupščini in je izkoristilo priliko zborovanja plenarne uprave, da počasti svojega zveznega starosto in častnega člana. Sokol v Grudziadzu je najstarejše sokolsko društvo v pomorjanski župi.

O poslanstvu bolgarskih Junakov v narodu. Zveza bolgarskih junaških društev izdaja list »Gimnastika, Sport in Kultura«. V njem je priobčil starosta zveze br. Lazov zelo lep članek o veliki nalogi, ki čaka junaška društva v bolgarskem narodu, zlasti pa junaške čete med preprostim bolgarskim ljudstvom. Čete so se že pričele ustanavljati po jugoslovenskem vzoru in imajo pred vsem nalogo, da s telovadbo, poučnimi predavanji in čitalnicami zbude pri preprostih ljudeh zanimanje za racionalno kmetsko gospodarstvo, dvignejo samozavest in smisel za telesno vzgojo in slovansko čutenje širokih bolgarskih mas. Razvoj, ki se je že pričel v tem pravcu, kaže prav zadovoljive uspehe in se lahko trdi, da je postalo junaško delo mnogo bolj uvaževalo in spoštovano, kakor je bil poprej. V svojih Junakih vidi bolgarski narod ono organizacijo, kakor jo predstavlja pri ostalih slovanskih narodih Sokolstvo. Zato je Junaštvo pzvano, da nadaljuje s svojim delom in tako polagoma priklene na sebe ves bolgarski narod.

Češkoslovaški Sokol v Gradcu. V Gradcu deluje čsl. sokolsko društvo v vzezi s tamkajšnjim čsl. društvom Praha, ki je nedavno praznovalo 40-letnico delovanja. Ob tej priliki je Sokolova slavnostna telovadna akademija prav izvrstno uspela in je bila tudi prav dobro obiskana ne samo od rojakov v Gradcu, marveč tudi od gostov iz čsl. republike. Udeležili so se je tudi zastopniki mestne občine, ki so društvu iskreno čestitali. Naši rojaki, ki jih prebiva v Gradcu mnogo več, se nikakor ne zganejo v tem pogledu. Poročilo o 40-letnici društva Praha nikjer ne omenja, da bi se bili udeležili proslave tudi Slovenci iz Gradca. Skrajni čas je, da se ena dravskih žup pobriga in začne akcijo med rojaki v Gradcu, da se bodisi priključijo češkoslovaškemu Sokolu ali pa da ustanove, oziroma obnove Jugoslovenskega Sokola v Gradcu.

Sokolske konjeniške tekme v Pragi so bile 29. in 30. junija. Tekmovalo se je v štiričlanskih vrstah v četveroboju, ki je obsegal proste vaje, jezdno šolo, skoke mete na konju brez sedla, dosegljivih 190 točk. Zmagal je jezdni odsek Sokola Mlada Boleslav, sledi Praški Sokol in karlinski odsek. Izmed poedincev, ki so lahko dosegli največ 40 točk, je prvi br. Keler iz Mlade Boleslave s 33.05 točke. Tekmovali so tudi v troboju v prostih vajah, jezdni šoli in skokih s konjem preko 1 m visokih ovir. Bilo je 8 tekmovalcev, najvišje dosegljivih točk 30. Prvenstvo je odnesel br. Holinski iz Praškega Sokola. Šestoboj v prostih vajah jezdni šoli, skokih preko 90 cm visokih ovir s konjem, metih na neosedlanem konju, plavanju in streljanju iz vojaške puške, dosegljivih točk 60, tekmovalo je 9 tekmovalcev. Prvi je bil br. Holinski s 48.25 točke. Potrebno bi bilo, da pričnemo tudi v naših jezdnih odsekih s sistematičnim vežbanjem.

Dr. Walter Schmid pride raziskovat ilirske naselbine

Vače, 23. julija

V kratkem pride spet na Vače znani zgodovinar dr. Walter Schmid, rojak iz Stražišča pri Kranju, zdaj direktor muzeja v Gradcu in tamkajšnji vseučiliški profesor, in bo preiskaval stare naselbine na Vačah. Tu so pred 4000 leti živeli stari Kelti in Iliri. Ostankov stare naselbine je pri nas še mnogo.

Oje ga je usmrtilo

Ljutomer, 23. julija

V nedeljo zjutraj se je peljal viničarski sin Franc Lesjak iz Presike na kolesu k maši v Ljutomer. Ko je privozil blizu železniškega prelaza pri pokopališču, ni opazil, da mu prihaja naproti kmečki voz. Najbrž je bil preveč sklonjen nad kolo. Neki trdijo celo, da se je za trenutek ozrl nazaj. Zato se je z vso silo zaletel v voz, tako da ga je konec ojesa udaril v želodčno jamico. Zgrudil se je s kolesa in omedlel.

Čeprav so mu stanovlci bližnjih hiš nudili takojšnjo pomoč in je prišel tudi zdravnik, je Lesjak po preteku pol ure umrl. Najbrž mu je počil želodec ali pa je dobil druge notranje poškodbe, da je na znotraj izkrvavel. Truplo so spravili v bližno mrtvašnico. Voznika ne zadene nobena krivda. Lesjak je postal žrtev svoje neprevidnosti.

Iz življenja na deželi

Iz Kamnika

ka— **Umesten ukrep.** V Kamniku skrbno pazimo na red in snago po mestnih ulicah. Vozniki z dežele imajo navado, da radi postajajo pred trgovinami in gostilnami in tam krmijo živino. S tem ovirajo promet in puščajo na cestah ostanke krme. Tega bo zdaj konec, ker je občina izdala proti tej razvadi strogo naredbo. Kršitelji bodo zapadli globi.

ka— **Sušev most preko Nevljice v Podgorici** je v zelo slabem stanju in treba bo misliti, da čim prej zgradimo novega. Leseni most je že precej star, podporniki ne vzdržijo več velike teže in tudi lesene stene ob bregovih ne kažejo prevelike odpornosti. Les je zdaj poceni in delavnih moči je tudi dovolj na razpolago, zato bo novi most lahko v kratkem času in ob razmeroma nizkih stroških zgrajen.

ka— **V kinu Kamnik** se bo danes ob pol 21. zadnjikrat ustavil »Ljubavni ekspres« s tenoristom Jožefom Schmidtom.

Iz Krškega

kr— **Zadnja pot vzorne žene in matere.** Po hudi bolezni je umrla v Krškem ga. Milka, soproga višjega sodnega oficijala g. Ludvika Modica. Pokojnica je bila vzorna žena in mati, ki je z velikim požrtvovanjem vzgojila tri hčere, od katerih sta Anči in Olga že učiteljici, a tretja, Danica, pride letos v V. letnik učiteljišča. Rodbina Modičeva biva že skoro 20 let v Krškem in je splošno spoštovana, kar so tudi pokazali pogreb ge. Milke in mnogoštevilni venci in šopki. Pred hišo žalosti so domači pevci pod vodstvom ravnatelja g. Vutkoviča zapeli žalostinko »Vigred se povrne«. Nato je krenil sprevod proti župni cerkvi, kjer je izvršil blagoslovitev krste leskovški dekan g. Kurent. Poleg številnega občinstva so se udeležili sprevoda tudi zastopniki uradov s sreskim načelnikom g. dr. Čušom in starešino sreskega sodišča g. dr. Janom. V cerkvi so pevci zapeli »Usliši nas, Gospod«. Po cerkvenem obredu so naložili krsto na avtobus ter jo prepeljali v Ljubjano, kjer zdaj počiva pri Sv. Križu. Pokojnici blag spomin, rodbini pa naše iskreno sožalje!

Iz Ptuja

ţ— **Nezgoda na paši.** 10 letna delavčeva hčerka Hreničeva Dragica iz Cvetlina je pasla na travniku živino. Pa jo je napadla krava in jo sunila z rogovi v prsa. Prizadejala ji je hudo poškodbo. Deklico so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Iz Prekmurja

pm— **Petnajst let svobode v Prekmurju.** Te dni bo minilo 15 let, odkar so bile pretrgane verige tisočletnega suženjstva prekmurskih Slovencev. Lendavski Sokol bo te zgodovinske dogodke proslavil 8. in 9. septembra. Tudi vsa druga nacionalna društva v Lendavi se pripravljajo, da doprinesejo po svojih močeh svoj del k proslavi te obletnice.

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga, v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

22. julija

Ljubljana 7, 758.5, 19.0, 72, 0, 1, —, —; Maribor 7, 755.9, 21.0, 70 S1, 2, —, —; Zagreb 7, 757.5, 22.0, 70, NNW2, 0, —, —; Beograd 7, 757.6, 26.0, 60, SE1, 5, —, —; Sarajevo 7, 760.7, 18.0, 80, 0, 3, —, —; Skoplje 7, 761.5, 18.0, 80, 0, 3, — —; Split 7 760.7, 27.0, 60, SSE5, 5, —, —; Kumbor 7, 761.6, 24.0, 80, E3, 1, —, —; Rab 7, 759.2, 23.0, 70, S3, 2, —, —.

Temperatura: Ljubljana 29.6, 16.8; Maribor 28.6, 18.0; Zagreb 32.0, 18.0; Beograd 32.0, 20.0; Sarajevo 31.0, 14.0; Skoplje 33.0, 16.0; Split 32.0, 25.0; Kumbor 33.0, 22.0; Rab —, 1.0.

23. julija

Ljubljana 7, 756.8, 19.2, 85, NNE1, 3, —, —; Ljubljana 13, 756.2, 23.7, 59, NNW6, 9, —, Maribor 7, 755.5, 20.0, 70, 0, 4, —, —; Zagreb 7, 757.0, 22.0, 70, W1, 0, —, —; Beograd 7, 757.3, 27.0, 70, 0, 0, —, —; Sarajevo 7, 759.5, 20.0, 80, 0, 0, —, —; Skoplje 7, 759.1, 25.0, 55, 0, 0, —, —; Split 7, 758.6, 27.0, 70, SE2, 0, —, —; Kumbor 7, 760.3, 25.0, 70, S2, 0, —, —; Rab 7, 759.2, 23.0, 70, SSE3, 3, —, —.

Temperatura: Ljubljana 29.0, 17.0; Maribor 28.2, 16.0; Zagreb 31.0, 20.0; Beograd 35.0, 21.0; Sarajevo 31.0, 15.0; Skoplje 36.0, 16.0; Split 32.0, 24.0; Kumbor 33.0, 23.0; Rab —, 22.0.

Imenovanja v državni in banovinski službi

Napredovale so v 9. položajno skupino naslednje učne moči osnovnih šol: Flajs Franc, Sv. Bolfenk na Rogu; Debevec Rozalija, Ženavlje; Trček Ludvik, Gor. Lakoš; Debevec Boris, Št. Janž-Krški; Aljančič Marija, Trebelno; Pišec Karl, Sv. Primož na Poh.; Krapš Josip, Trebija; Čanadjija Dragica, Stanetinec; Gorjanc Justina, Apače; Macele Marija, Raka; Krulc Vekoslava, Dobrovnik; Zafred Anton, Marija Snežna; Zakovšek Josip, Sv. Križ-Krški; Lampič Stanislav, Vrata; Prah Alojzija, Kapla; Dernač Jakob, Artiče; Hudales Zoran, Rajhenav; Bertoncelj Terezija, Bogojina; Blečič Nikica, Kupšinci; Dobaja Emilija, Kruplivnik; Dežman Alojzij, Rajhenav, Bizjak Veronika, Šulinci; Zamlič Marijan, Serdica; Vokač Valerija, Ženavlje.

Iz državne službe. Imenovani so: za upravno pisarniško uradnico pri sreskem načelstvu v Ljubljani upravno-pisarniška pripravnica Ida Cerar-Groznik, za policijske stražnike 1. razreda zvaničnike I. skupine policijski stražniki II. razreda zvaničniki II. skupine pri upravi policije v Ljubljani Maks Adamič, Viktor Hufnagel, Leopold Šlemic in Alojzij Jakoš; za policijska stražnika II. razreda zvaničnika II. skupine policijski stražnik III. razreda zvaničnik III. skupine pri predstojništvu mestne policije v Mariboru Henrik Jesih; v višjo skupino so pomaknjeni upravno-pisarniški uradnik pri sreskem načelstvu v Metliki Pavel Česnik, obrtni učitelj na srednji tehnični šoli v Ljubljani Alojzij Knafelj, upravno-pisarniški uradnik pri sreskem načelstvu v Slovenjgradcu Ivan Ritonja in upravno-pisarniški uradnik Maribor-desni breg Grga Zuccon; premeščena je uradniška pripravnica pri stalni antitrahomski ambulanti v Črenšovcih Evgenija Pitamic k zdravstvenemu domu v Murski Soboti; vpokojeni so: podnadzornik policijskih agentov pri upravi policije v Ljubljani Ivan Dondjević, zvaničnik pri banski upravi v Ljubljani Anton Marinšek, podnadzornik policijskih agentov v Murski Soboti Martin Drugović, policijski stražnik pri upravi policije v Ljubljani Alojz Gvardijančič, policijski stražniki pri predstojništvu mestne policije v Mariboru Franc Marotti, Ivan Pegan Franc Počkar in Alojz Sušelj, podnadzornik policijskih agentov pri predstojništvu mestne policije v Mariboru August Metljak, državni cestarji služitelji pri tehničnem razdelku sreskega načelstva v Ljubljani Lovrenc Miheve in Ivan Otrin ter Ivan Deršek v Celju, in policijska stražnika pri upravi policije v Ljubljani Štefan Špacapan in Vinko Zorman.

Iz banovinske službe. Imenovani so: za sekundarnega zdravnika v splošni bolnišnici v Mariboru zdravnik uradniški pripravnik dr. Milko Bedjanič, za banovinskega glavnega arhivarja pri banski upravi banovinski arhivar Franc Božič, za šefa kirurgičnega oddelka javne bolnišnice v Murski Soboti banovinski primarni zdravnik dr. Brezovnik Vladimir, za banovinskega upravnega uradnika uradniški pripravnik državne bolnišnice v Celju Ivan Ilc, za banovinskega računskega inspektorja pri banski upravi banovinski računski kontrolor Valentin Pogačar, za banovinskega pristava pri banski upravi banovinski uradniški pripravnik konceptne stroke dr. Premrov Boris, za banovinskega računskega inspektorja pri banovinski upravi računski kontrolor Stanko Rotar, za banovinskega tehničnega pristava pri banski upravi banovinski uradniški pripravnik inž. Skubic Aleksander, za banovinskega svetnika pri banski upravi banovinski sekretar dr. Skubic, za banovinskega geometra pri banski upravi banovinski pomožni geometer Rudolf Sternad, za sekundarnega zdravnika v splošni bolnišnici v Mariboru zdravnik uradniški pripravnik Šeber Dušan, za banovinskega finančnega svetnika pri banski upravi banovinski višji finančni tajnik Ignacij Širca, za banovinskega računskega inspektorja pri banski upravi banovinski računski kontrolor Adolf Turk, za sekundarnega zdravnika v splošni bolnišnici v Mariboru zdravnik uradniški pripravnik dr. Serafin Vakselj, za banovinsko obrtno učiteljico pri državnem osrednjem zavodu za ženski obrt v Ljubljani banovinska uradniška pripravnica Marija Vidic; v višjo skupino je pomaknjen banovinski šolski svetnik Josip Krošelj.

Radio

Torek, 24. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 19: Otroški kotiček (Emil Krali). — 19.30: Po ljubljanskih sprehajališčih (Ciril Kočevar). — 20: Orgelski koncert g. Šterbenca, vmes samospevi. — 21: Lahka godba na pihala (oddelek Sloge). — 22: Čas, poročila. — 22.30: Angleške plošče. — 23: Propagandno predavanje v angleškem jeziku (Miss F. Copeland).

Sreda, 25. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 19: O verstvih (Fr. Terseglav). — 19.30: Kriza individualizma v književnosti (France Vodnik). — 20: Koncertni duet klavir-čelo (g. Trost — g. Leskovic). — 21: Koncert pevskega društva »Cankar«. — 22: Čas, poročila, reproducirana glasba.

BEOGRAD 18.30: Klavirski koncert. — 19.10: Orkester. — 19.30: Narodne pesmi. — 20: Prenos iz Ljubljane. — 22.55: Lahka in plesna muzika. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20: Prenos koncerta iz Ljubljane. — 22.15: Godba za ples. — PRAGA 19.35: Zborovske skladbe. — 19.45: Dramski večer. — 21: Orkester. — 22.15: Plošče. — BRNO 19.10: Vojaška godba. — 20.10: Salonski orkester. — 21: Program iz Prage. — VARŠAVA 20.12: Koncert orkestra in solistov. — 21: Vojaška godba. — 21.12: Pesmi. — 21.30: Klavir. — 22.25: Lahka glasba. — DUNAJ 12: Lahka godba. — 16.20: Plošče. — 17.50: Bachova glasba. — 19.30: Orkester. — 20.45: Dunajski večer — 23: Ples. — 24: Vedra glasba. BERLIN 20.35: Vojaška godba. — 21: Plesni večer. — KÖNIGSBERG 20.35: Prenos iz Berlina — 21: Klavirke skladbe. — 22.40: Lahka in plesna glasba. — MÜHLACKER 20.35: Program iz Berlina. — 21: S potovanja. — 21.45: Zvočne slike. — 23.25: Plesna glasba. — 24: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 18.50: Madžarske pesmi. — 20.15: Plošče. — 22.35: Ciganska kapela. — RIM 17.10: Komorna glasba.

L. Wolff:

Garragan

Roman

54

»In kaj dela mogočna Amerika zdaj? Na zlatu vsega sveta sedi in izkuša prebaviti ta velikanski rumeni grižljaj, kar se ji ne bo nikoli posrečilo. ‚I am sorry, strašno mi je žal, vendar — evropske težave me ne zanimajo,' pravi blaga Amerika in nam meče, beračem, temu kakor onemu, po nekaj ušivih dolarjev. Fej!«

Garragan ni poslušal predavanja razsrjenega tasta. Kaj mu je bilo mar ameriške politike? Ali ni povsod na svetu tako, da močnejši izbija šibkejšemu poslednji košček kruha iz roke? Ali ne zmagujejo Bokofzerji na vsej črti?

»A svet se spet in spet vrača v ravnotežje,« je končal kapitan Diedrichsen. »Mi tega ne spoznamo, ker vidimo samo drobne nihljaje, dokler se tehtnica ne umiri. Čez petdeset let bodo pametni ljudje govorili: Kolikšna sreča za Nemčijo, da je bila takrat premagana! Blagoslovljena bodi Amerika, ki nam jih je dala po glavi!«

Garragan je vstal. »Zdaj moram pa iti, papa Diedrichsen.«

Kapitan ga je hotel še zadržati, a Garragan je bil tako truden in pobit, da so mu bile besede, tudi nailjubšega človeka, neznosne.

Ta dušeča potrtost ga skoraj vso pot ni več zapustila. Mračen samotar se je izprehajal po palubi; časih je v brezupni zamišljenosti po mnogo ur sedel v počivalniku in strmel na morje. Znanja ni sklepal z živo dušo.

Vzlic vsej izprevidevnosti ga je brezmejno togotilo, da je potoval v drugem razredu. V kajuti prvega razreda ali v medpalubju, oboje je bilo mogoče, samo v drugem razredu se baron Garragan ne bi bil smel voziti. To spoznanje ni bilo plemiška ošabnost niti ne želja po večjem razkošju, ampak nezmožnost, hoditi srednjo pot. Človek je na vrhu ali na dnu. Ali sedi v ječi, ali pa hodi prost po svetu. Ali je bogat, ali pa prodaja užigalice. Vse je moči prenesti, samo zlata sreda je neznosna.

Kadar je pri obedih opazoval veselo in samozadovoljno živahnost sopotnikov, ga je minevai tek do jedi. Kaj ga je družilo s temi vrlimi potniki vseh strok, s skitajočimi se humoristi, z izseljenci in iskalci dolarjev, z zamaknjenimi pevci operne družine? Vsi so bili častiti ljudje, a kaj mu je bilo do njih? Ali naj bi se udeleževal njihove neosnovane veselosti ali njihovega bedastega kvartanja?

V takih urah se je dramilo staro sovraštvo do Glorije, ki je bilo v Nikolininem ozračju že opešalo, in mu sežigalo kri. To, da je sedel tukaj, siromašnejši od vsakogar izmed sopotnikov, vozeč se s klavrnim motorjem strašnemu ponižanju naproti, in se v togi in grenkobi davil s svojim grižljajem, je bilo to Glorijino delo.

Čim bolj se je ladja bližala obljubljeni deželi, tem bolj zapuščenega se je čutil Garragan. Pot v Ameriko, ki mu jo je bil Truckenbrod vtepel v glavo, se mu je zdela blazno in brezupno podjetje. Nerazumljivo mu je bilo, kako se je mogel dati nagovoriti v toli smešno predrznost. Ali je bil tako brez volje, da ga je mogel vsak, kdor je imel močnejše živce od njega, spraviti na pota, ki so se mu samemu upirala? Ali ga ni bil Truckenbrod prav tako poslal v Ameriko, kakor Glorija k mlademu Veršininu? Ali res ni imel oblasti nad svojim lastnim življenjem?

V brezupnem malodušju je Garragan slonel ob ladijski ograji in z zmedenimi očmi strmel v praznoto. V tej mračni uri je Garragana rešilo Nikolinino pismo, ki ga je bil pozabil, zdaj ga je pa našel v žepu obleke, ki je že od Berlina ni bil več nadel.

Ko je držal to pismo v roki, se je nehote odvrnil od svojih težkih misli; spominjalo ga je Nikoline, ki mu je bila v teh dneh popolnoma izginila z obzorja. Kako je mogoče, da sem pozabil Nikolino, kakor da je ne bi bilo na svetu? se je začuden vpraševal, a odgovora ni mogel najti. Odprl je pismo in bral.

»V r n i t e s e v s e k a k o, J o ž e f G a r r a g a n ! — V a š a N i k o l i n a.«

Priloženih se je bilo 320 ameriških dolarjev.

Garragan je stal na mestu kakor človek, ki so ga zbudili iz mučnih sanj. Doživljaj je podoben pretresljaj kakor tisto prvo noč svoje prostosti, ko se je bil vrnil domov in našel v predsobju starega slugo, ki ga je pričakoval.

Še so bili ljudje, ki so verovali vanj. In sam je hotel obupati nad seboj.

Ganjenost in nežnost sta ga prevzeli. »Vrnite se vsekako,« je bral spet in spet. In »vaša Nikolina« je bilo napisano. »Vaša Nikolina«! Ali je bilo mogoče, da je to mlado, močno dekle ljubilo njega, starca, izžetega od desetletnega jetništva?

Nočem biti truden, si je obljubil Garragan in se vzravnal. Uspel bom, uspeti moram! Tako misleč se je s trdo odločnostjo ozrl po morju proti daljni, grozeči deželi, ki jo je hotel zavojevati.

24

Grof Henikstein je bil kar najvljudneje odklonil gostoljubje Leslieja Macphersona, ki mu je ponujal svojo prazno knežjo hišo, in je stanoval v enem izmed velikih razkošnih hotelov, ki zapeljujejo evropske potovalce v prekipevajoče slavospeve.

C E N E M A L I M O G L A S O M

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.- v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

Samo
ilustrirana slovenska revija
„Življenje in svet"
vam nudi
tedensko
pouka in zabave
v besedi in sliki
za 2 Din
Uprava: Ljubljana, Knafljeva ul. 5

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Služkinjo
kot gospodinjsko pomoč k 1 otroku, ki zna vsaj delno kuhati, sprejmem v s 1. avgustom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 19233-1

Natakarico
mlado in simpatično sprejmem. Predstaviti se je v restavraciji Legat na Jesenicah. 19230-1

Pek. pomočnika
z mojstrskim izpitom, kot poslovodjo sprejme takoj parna pekarna Praprotnik, Jesenice, Gorenjsko. Predstaviti se je osebno. 18993-1

Kuharica
ki zna dobro kuhati, dobi službo v gostilni, — predstaviti se je v torek 23. t. m. popoldne od 2. do 4. na naslov, ki ga pove. ogl. odd. »Jutra«. 19043-1

Prvi tenor i bas
je potreban ruskemu orkestru balalajke »Jaz«. — Obratiti se na: Semenov, Radišićeva 40, Sombor (Bačka). 19276-1

Gospodično
ki bi se hotela učiti glasbe, sprejmem. Mora imeti posluh in znati peti. — Epih Helena, Fara pri Kočevju. 19250-1

Služkinjo
sprejme takoj učiteljska družina v neposredni bližini Ljubljane. Zglasiti se je v Št. Vidu nad Ljubljano št. 64. 19255-1

Postrežnico
mlado in čisto za domača dela od 6. dop. do 2. pop. sprejmem. Predstaviti se od 9. do 11. ure. Pogoj: »Čista in natančna«. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 19252-1

Kuharica
perfektna se traži za otmenu porodicu, koja bi išla u inostranstvo. Ponude samo sa odličnim svedodžbama na: Fotić, vila Thaler, Bled. 19251-1

Mizar. pomočnika
pridnega in poštenega, sposobnega za pohištvo, sprejme mizarstvo »Sava«, Kolodvorska 18. 19268-1

Službe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din

Dekle
staro 24 let, pridno in pošteno, želi službo — najraje kjer bi pomagala tudi kuhati. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »1. avgust 1934«. 18865-2

Natakar
34-leten, govori več tujih jezikov, išče nameščenje. Cenjene ponudbe na podružnico »Jutra« Maribor pod »Kavcija«. 19267-2

Službo natakarice
ali kuharice za takoj ali pozneje, iščem. Sem 27 let stara. Imam tudi osebno pravico. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 19273-2

Konjar
iščem službo. Sem vajen konjev. V službo stopim s 1. avgustom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Konjar 3422« 19275-2

G. Th. Rotman:

Peter Plavec in Janko Rjavec potujeta okoli sveta

23

»Da, da, le delaj se spečega,« je ponovil, a jaz ti pokažem!« To rekši je zgrabil nič hudega slutečega gospoda za grlo in ga jel mikastiti, kakor da bi mu hotel dušo iztresti iz telesa. Nesrečna žrtev se je zaman trudila, da bi dosegla zavoro za silo; nič drugače ni šlo treba je bilo trpeti kmetovo divjanje.

Prodam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nudimo Vam za majhen denar dobra o b l a č i l a.
A. Presker
Ljubljana, Sv. Petra cesta 133

Spalni divan
z žimnico in predalom ter karnise, naprodaj. 19271-6

Radi odpotovanja
prodam poceni damski šivalni stroj, čevljarski cilinder, kolo, otročji in ročni voziček s štirimi kolesi. Bolgarska 17, — Rozman. 19040-6

Kupim

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Smrekove storže
kupujem. Ponudbe na naslov: Saša Stare, Mengeš. 18919-7

Parni kotel
rabljen, sistem »Xydo«, kupim. Kurilna ploskva 6 m², pritisk 6 atm. Ponudbe s ceno na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Xydo«. 19030-7

Plahto
eno večjo ali dve manjši, rabljeni, kupi Jago-Lutz, Ljubljana VII. 19260-7

Radio

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Radio aparat
anoda 150 voltov in plinski rešo zaradi selitve poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 19253-9

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vlogo
Mestne hranilnice v Novem mestu, 30.000 Din, kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Takoj vloga«. 19229-16

Posredujem denar na hranilne knjižice
velikih denarnih zavodov
Rudolf Zore, Ljubljana
Gledališka 12. 16840-16

Kredit v višini Din 325.000
iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »100-«. 18970-16

V najem

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovino
z mešanim blagom, na deželi, s krajevno potrebno zalogo oca 300.000 Din — vzamem v najem in plačam dve tretjini v gotovini. Predpogoj mesečni promet vsaj 50.000 Din. Ponudbe s podrobnim o p i s o m na oglas. oddelek »Jutra« pod »Možnost eksistence«. 19231-17

Posest

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kupim hišo
najraje gostilniško na prometnem kraju. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Hiša«. 19240-20

Enodružinsko hišo
z vrtom prodam. Vpraša se v Ljubljani, Cerkvena ul. 25. 19266-20

Novo zidano hišo
ugodno prodam. Frankopanova 2, Podbrežje pri Mariboru. Vprašati v gostilni Skok. 19265-20

Lokali

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mesnico
dobro idočo v večjem mestu ali trgu vzamem v najem, na račun, ali kot podružnico. Imam lastno koncesijo. Ponudbe je poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Prometno«. 19238-19

Sobo odda

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din

Prazno sobo
oddam. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 19233-23

Kabinet
dobro opremljen, s postrežbo in razsvetljavo takoj oddam za 300 Din mesečno v Knafljevi ulici št. 13/II. 18871-23

Prazno sobico
podstrešno, oddam takoj. 150 Din mesečno. Ciglič, Mestni trg 11. 19234-23

Opremljeno sobo
oddam gospodu s 1. avgustom. Poljanski nasip 8/I. 19256-23

Sobe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din

Prazno sobo
za kiparski atelje, po možnosti v kleti, iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Svetla klet«. 19257-23a

Stanovanje odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Na križišču centra Ljubljane
oddamo za 1. avgust v 1. nadstropju komfortno stanovanje, obstoječe iz 5 velikih sob in 2 kabinetov. Primerno tudi za poslovne lokale. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 17883

Trisob. stanovanje
s kuhinjo, kopalnico, predsobo in teraso, oddam. Šmartinska c. 10. 19269-21

Dvosob. stanovanje
se odda na Vodnikovem trgu s 1. avgustom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 19270-21

Dvosob. stanovanje
lepo, oddam. Sršen, Vodnikova c. 18, Šiška. 19263-21

Stanovanja išče

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Družina brez otrok
išče solnčno in mirno dvoali trisobno stanovanje na Prulah, Mirju ali v Spodnji Šiški, s 1. novembrom. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Mesto takoj«. 19126-21/a

Sobo in kuhinjo
v sredini mesta išče mlad zakonski par brez otrok. — Ponudbe pod »Sredina« na oglasni oddelek »Jutra«. 19241-21a

Dopisi

Beseda 2 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Verjela
Oprosti! Tisočkrat Tvoja. — Žalostna. 19249-24

Veverica!
Hvala — še več Te ljubim. Stori kar sem predlagal, ker drugače ni mogoče. V mislih vedno s Teboj. 19274-24

Ženitve

Beseda 2 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Gospodična
mirna, skrbna gospodinja z nekoliko gotovine želi poročiti državnega uslužbenca ali posestnika. Samo resne ponudbe na podružnico »Jutra« Maribor pod »Tiha sreča 27«. 19264-25

Stroji

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stiskalnico za seno
(Kottenpresse system Mayfahrt), dobro ohranjeno zelo poceni prodam. Stiskalnica je bila pred letom generalno popravljena, torej je zdaj v najboljšem stanju in funkcionira brez vsake napake. Cena 4000 Din. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 19232-29

Pisalni stroj
rabljen, v brezhibnem stanju, kupim. Ponudbe s ceno na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Pisalni stroj«. 19031-29

Sadje

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Maline
v količinah nad 2000 kg kupim. Prevzamem na mestu z avtom. Ponudbe na Anton Roje, Stična. 19236-34

Letovišča

Primila bih
u goste jednu simpatičnu gospodjicu, u zamenu bi moja čerka išla posle kod nje. Katarina Mihajlović, Novi Sad, Ljubljanska 7. 19272-38

Informacije

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Preklic
Podpisana Frančiška Smolej, preklicujem in obžalujem vse žaljivke, ki sem jih povzročila gdč. Mariji Podrekarjevi, živilji v Tržiču. — Izjavljam, da ne morem reči gdč. Mariji Podrekarjevi ničesar nečastnega, kakor sem prvotno govorila in se ji zahvaljujem, da je odstopila od nadaljnje tožbe. — Smolej Frančiška, Tržič. 19239-31

Vrednote

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
ČERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3

Živali

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Papigica
svetlomodra, se je izgubila. Najditelj naj jo proti nagradi vrne. Aleksandrova cesta 2, tretje nadstropje. 19248-37

Čistokrvnega psa
nemško dogo, star 14 mesecev, rujave barve, prodam. Vašl Ciril, Novi trg št. 2, Ljubljana. 19254-27

Obrt

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Za trajno kodranje
je ADONIS, edini preparat, s katerim dosežete sigurne uspehe. Zaloga: Navinšek, Ljubljana. 19261-30

INSERIRAJTE V „JUTRU"

Na poročni dan...

mi je mož priznal . . .

Nikdar ne bom pozabila radost, ki me je prevzela ko sem zvedela, da je bila ljubezen mojega soproga najprej vzbujena z lepoto moje sveže, mehke, bele kože, nežne nalik rožnatemu cvetu. Še pred nekaj meseci je imelo moje lice robato tkivo, pokvarjeno z razširjenimi znojnicami in zajedalci. Tedaj pa sem z dnevno uporabo kreme Tokalon bele barve (ki ni mastna) pridobila nepopisno lepo novo kožo. Ta krema beli, krepča in nateguje kožo ter je koži popolnoma neškodljiva. Prepričana sem, da bo olepšajoči učinek te kreme Tokalon bele barve pomagal vsaki ženi, razvneti moško srce.

RODITELJI!

Otroku, ki pohaja šolo, dajte, ako je slaboten, da použije vsak dan zjutraj in zvečer malo žličico okusnega »Energina«, za jačenje krvi, živcev in teka. Deca, ki redno jemlje »Energin«, ima dober tek in je odporna zoper vsa obolenja. »Energin« za jačenje krvi, živcev in teka dajte dekletu med 10 in 17 leti, ako je slabotno. To je prehodna dekliška doba ko se mora vsako dekle okrepiti. »Energin« dajte vsakemu članu rodbine, ki nima teka. »Energin« dajte vsakemu članu rodbine, ki je malokrven.

»ENERGIN« se dobiva v lekarnah v steklenicah po pol litra; 1 steklenica Din 35.

Reg. S. br. 19147-33

Františkove Lázně

(Franzensbad) na Češkoslovaškem s svojimi na svetu edinstvenimi železomineralnimi blatnimi kopeljmi, z mnogimi mineralnimi in v koncentraciji stopnjevanimi kopeljmi vsebujočimi Glauberjevo sol zdravijo: protin, revmatizem, sečnokislo diatezo, ženske, srčne bolezni in bolezni presnove. Nedoseženi zdravilni uspehi. Najcenejše zdraviliščne in penzionske cene. Od 1. maja do srede oktobra. Pojasnila in prospekte daje uprava zdravilišča.

Plise za volane v različnih gubah, specialni entel oblek, volan, šalov itd., ažuriranje, entel vložkov in čipk, predtiskanje, vezenje monogramov, zaves, perila hitro, fino in poceni izvrši

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Strukelj. 129

Velika tovarna bombažnih izdelkov
išče za čimprejšnji nastop
sposobnega prodajalca
z dobrim poznavanjem blaga. Reflektant mora biti izurjen v poslovanju s strankami in samostojen dopisnik.
Interesenti, ki so že delali v istem svojstvu v tekstilnih tovarnah ali kot poslovodje v velikih prodajalnah podjetij s tekstilnim blagom, imajo prednost.
Obširne ponudbe pod »704« na oglasni oddelek »Jutra«.
6477

Moj dobri oče

FERDINAND VOLARIČ

je umrl v Kobaridu v noči od sobote na nedeljo.

L j u b l j a n a, dne 23. julija 1934.

Nina Škodlar-Volarič.

6490

✝

Umrl nam je naš predobri, nepozabni soprog in papa, gospod

Anton Carli

javni notar

v nedeljo ob pol 23. uri po velikem trpljenju. Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 25. t. m., ob 6. uri popoldne iz bolnice na mestno pokopališče.

Šv. maša zadušnica se bo darovala 26. t. m. v mestni cerkvi.

P t u j, dne 23. julija 1934.

MARIJA CARLI roj. PEHANI, soproga; MILAN, VIDA, BORUT, SILVO in ZDENKA, otroci.

6489

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.